



**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН  
УЛУТТУК СТАТИСТИКА КОМИТЕТИ**

---

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН  
АЙЛАНА-ЧӨЙРӨСҮ**

**2016-2020**

**Статистикалык жыйнак**

---

**Бишкек - 2021**

**УДК 502/504**

**ББК 20.1**

**О-51**

Редакциялык-басмалык кеңеш:

Төрага - С. Насирдинов  
Мүчөлөр: Н. Чуйков  
- Б. Шокенов  
- З. Жумалиев  
Г. Курманова  
- Ч. Турдубаева  
- В. Бирюкова  
- Э. Исенкулова

**Кыргыз Республикасындагы айлана-чөйрө**

О-51 Кыргыз Республикасынын Улутстаткому, 2021-96 б. жыйнагы

Ушул басылмага байланыштуу суроолор боюнча төмөнкү дарекке кайрылыңыздар:

Бишкек ш., Фрунзе көчөсү, 374;

телефон: 996 (312) 62-56-07;

факс: 66-01-38;

Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети

Туруктуу өнүгүүнүн жана айлана-чөйрө статистикасы башкармалыгы

ISBN 978-9967-27-254-5

Басылма Кыргыз Республикасындагы айлана-чөйрөнүн абалын, ошондой эле акыркы беш жыл ичиндеги аны коргоо боюнча жүргүзүлгөн иш-чараларды мүнөздөгөн статистикалык маалыматтарды камтыйт.

Пайдалануучулар расмий статистиканын маалыматтарын жана тиешелүү метамаалыматтарды пайдаланууда алардын булагына шилтеме берүүгө милдеттүү («Расмий статистика жөнүндө» Мыйзамдын 30-беренеси).

Бул басылманын маалыматтарын жаңылоонун акыркы күнү: 2021-ж., октябрь.

**Шарттуу белгилер:**

- кубулуш болгон эмес;

. . . маалымат жок;

0,0 анча чоң эмес өлчөм.

Айрым учурларда жыйынтыктын кошулган суммаларынан бир аз айырманын чыгышы алардын тегеректелиши менен түшүндүрүлөт.

О 1502000000-13

ISBN 978-9967-27-254-5

УДК 502/504

ББК 20.1

Интернет: 1

e-mail: [ncs\\_mail@stat.kg](mailto:ncs_mail@stat.kg)

Кыргыз Республикасынын  
Улуттук статистика комитети, 2019

## ***Улуттук статистика комитетинин башка негизги басылмалары***

### **“Кыргызстан цифраларда”**

Ыкчам маалыматтардын негизинде өлкөнүн 2020-ж. социалдык-экономикалык абалын мүнөздөөчү негизги көрсөткүчтөр мурдагы жылдар менен салыштырылып берилди. Калк, анын жумуштуулугу жана жашоо деңгээли, социалдык чөйрөнүн өнүгүүсү, ошондой эле экономиканын айрым тармактарынын абалдары жөнүндө маалыматтар берилди.

### **“Кыргыз Республикасынын статистикалык жылдыгы 2016-2020”**

Жалпысынан республика жана анын региондору боюнча такталган дайындарга негизделген кеңири маалыматты камтыйт. Социалдык чөйрө, илим жана инновациялар, маалыматтык-коммуникациялык технологиялар, баалар жана тарифтер жөнүндө дайындар көрсөтүлдү. Улуттук эсептер тутуму, республиканын чарба жүргүзүүчү субъектилери, чакан жана орто ишкердик, инвестициялар жөнүндө маалыматтар камтылды. Экономиканын айрым тармактарындагы абал чагылдырылды. Тышкы экономикалык ишмердик республиканын тышкы соодасы жөнүндө маалыматтар менен берилди.

### **“Кыргызстандагы туризм 2016-2020”**

Республикадагы туризм чөйрөсүндөгү жумуштуулук, туристтердин агымы, эс алуу кызмат көрсөтүүлөрү жана туризм мекемелер тарамы жөнүндө маалыматтар берилди.

### **“Кыргыз Республикасындагы чакан жана орто ишкерлик 2016-2020”**

Чакан жана орто ишканалардын, дыйкан (фермердик) чарбаларынын жана жеке ишкерлердин ишмердигинин негизги экономикалык көрсөткүчтөрү боюнча статистикалык маалыматтар берилди.

### **“Кыргыз Республикасындагы чет өлкөлүк инвестициялары бар ишканалардын ишмердиги 2016-2020”**

2020-ж. чет өлкөлүк инвестициялары бар ишканалардын ишмердигинин негизги экономикалык көрсөткүчтөрү боюнча кыскача талдоо жана статистикалык маалыматтар мурунку жылдарга салыштырылып берилди.

### **“Кыргыз Республикасынын улуттук эсептери 2016-2020”**

Улуттук эсеп тутумундагы көрсөткүчтөрдү түзүүнүн жана өз ара байланышуунун принциптери, негизги түзүмдөрү жана алардын айрым компоненттери баяндалат, республиканын ички дүң продуктун өндүрүү, түзүү, бөлүштүрүү жана пайдалануу жөнүндөгү жалпыланган маалыматтарды камтыган эсеп тутуму берилет.

### **Кыргыз Республикасынын 2018ж. үчүн “Ресурстар-Колдонуу” (РКТ) таблицалары**

Өз ара байланышкан «Ресурстар – Колдонуу» таблицалары ар кандай товарлар жана кызмат көрсөтүүлөр түрүндө ресурстарды түзүүнү чагылдырат, алардын булагы катары ички өндүрүү жана импорт болуп саналат, жана ошондой эле бул ресурстарды аралыктагы жана акыркы суроо-талаптарга жараша ар кандай компоненттердин ортосунда бөлүштүрүү.

### **“Кыргыз Республикасынын демографиялык жылдыгы 2016-2020”**

Жыйнак администрациялык-аймактык түзүлүш, калктын санынын өзгөрүлүшү, жыныстык-курактык жана улуттук курам, Кыргыз Республикасынын аймагы боюнча жайгашышы тууралуу, төрөт жана өлүм, никелешүү жана ажырашуу, миграциясы ж.б. жөнүндө маалыматтарды камтыйт.

### **“Кыргыз Республикасынын өнөр жайы 2016-2020”**

Басылмада 2020-ж. өнөр жайдын жалпы республика боюнча өнүгүшүн мүнөздөөчү негизги көрсөткүчтөр мурдагы жылдарга салыштырылып берилди. . Продукциянын айрым түрлөрүнүн республика жана аймактар боюнча өндүрүлүшү жөнүндө маалыматтар берилди.

### **“Кыргыз Республикасынын айыл чарбасы 2016-2020”**

2020-ж. республиканын айыл чарбасы боюнча статистикалык маалыматтар мурунку жылдарга салыштырып берилди.

### **“Кыргыз Республикасындагы инвестициялар 2016-2020”**

2020-ж. республиканын инвестициялык жана курулуш ишмердиги боюнча статистикалык маалыматтар мурунку жылдарга салыштырып берилди.

### **“Кыргыз Республикасынын керектөө рыногу 2016-2020”**

Жыйнакта Кыргыз Республикасынын жана региондорунун ички соодасынын абалы жөнүндө статистикалык маалыматтар, ошондой эле методологиялык түшүндүрмөлөр берилди.

### **“Кыргыз Республикасынын маалыматтык-коммуникациялык технологиялары 2016-2020”**

Жалпысынан республика жаан анын региондору боюнча юридикалык жактардын маалыматтык-коммуникациялык технологияларынын абалын жана пайдаланылышын талдоону камтыйт. Тиркемелерде экономикалык ишмердиктин түрлөрү жана менчик формалары боюнча МКТнын абалы туурасында толук маалыматтар берилди.

### **“Кыргыз Республикасынын ишканаларынын финансысы 2016-2020”**

Экономиканын реалдуу жана финансы секторундагы ишканалардын финансылык көрсөткүчтөрүнүн кыскача талдоосун камтыйт. Тиркемелерде кеңири маалыматтар жана аларга методологиялык түшүндүрмөлөр берилди.

### **“Кыргыз Республикасынын тышкы жана өз ара соодасы 2016-2020”**

Мезгилдеги тышкы жана өз ара сооданын өнүгүшүндө түзүлгөн тенденциялардын талдоосун, кызмат көрсөтүүлөрдүн соодасы, импорт жана экспорт бааларынын индекси, валюта курсу жөнүндө маалыматтар камтыйт. Тиркемелерде кеңири статистикалык маалыматтар жана аларга методологиялык түшүндүрмөлөр берилди.

### **“Кыргыз Республикасынын калкынын жашоо деңгээли 2016-2020”**

Улутстатком тарабынан үй чарбаларга жыл сайын өткөрүлүүчү изилдөөлөргө ылайык, кедейчилик көрсөткүчтөрүнүн, калктын кирешелери жана чыгымдары, тамактануунун энергетикалык баалуулугу жөнүндө маалыматтардын талдоосун камтыйт. Калкты социалдык жактан камсыздоо жөнүндө маалыматтар көрсөтүлдү. Тиркемелерде кеңири статистикалык маалыматтар жана аларга методологиялык түшүндүрмөлөр берилди.

### **“Иш менен камсыз кылуу жана жумушсуздук”**

Басылма 2020-ж. өткөрүлгөн үй чарбалардын бюджеттерине жана жумушчу күчүнө интеграциялык тандалма изилдөө жүргүзүүнүн жыйынтыктары боюнча даярдалды. Аймагы, жынысы, билим деңгээли, экономикалык ишмердигинин түрү, иштеген жумушу ж.б. боюнча бөлүштүрүлгөн жумушчу күчтүн, иштеген жана жумушсуз калк жөнүндө маалыматтарды камтыйт.

### **“Кыргыз Республикасындагы аялдар жана эркектер”**

Калктын саны жана түзүмү, жашоонун узактыгы, оорулар, билим берүү, экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча жумуштуулук, башкаруу органдарындагы өкүлчүлүк жөнүндө маалыматтар гендерлик өңүттө берилди.

	<b>Мазмуну</b>	<b>Бет</b>
<b>Кириш сөз</b>		<b>10</b>
<b>Кыргыз Республикасынын 2015-2019-жылдары айлана-чөйрөсүнүн абалы жөнүндө (Курчап турган чөйрөнү коргоо боюнча баяндама)</b>		<b>11</b>
<b>1. Жер ресурстары</b>		<b>13</b>
1.1-таблица:	Кыргыз Республикасынын жер аянты	14
1.2-таблица:	Айыл чарба жерлеринин чарбалык аянты	14
1-график:	2018-жылдагы айыл чарба багытындагы жер түзүлүшү	15
1.3-таблица:	Айыл чарба жерлеринин аймактар боюнча аянты	15
1.4-таблица:	Жайыттардын аймактар боюнча аянты	15
1.5-таблица:	Көп жылдык өсүмдүктөрдүн аймактар боюнча аянты	16
1.6-таблица:	Айдоолордун аймактар боюнча аянты	16
1.7-таблица:	Айдоолордун пайдаланылбаган себептери боюнча аянты	16
1.8-таблица:	Шордонуу жана сазга айлануу себептери боюнча пайдаланылбаган айдоолордун аймактар боюнча аянты	17
1.9-таблица:	Сугаттын жоктугунун жана сугаруу тарамынын бузуктугу себеби боюнча пайдаланылбаган айдоолордун аймактар боюнча аянты	17
1.10-таблица:	Табигый кырсыктарга (көчкү, сел) кабылуу себеби боюнча пайдаланылбаган айдоолордун аймактар боюнча аянты	17
1.11-таблица:	Саздардын аймактар боюнча аянты	17
1.12-таблица:	Жыгач-бадал бак-дарактарынын аймактар боюнча аянты	18
1.13-таблица:	Сугат жерлеринин аймактар боюнча аянты	18
1.14-таблица:	Жер семирткичтердин аймактар боюнча киргизилиши	18
1.15-таблица:	Пестициддердин аймактар боюнча пайдаланылышы	19
1.16-таблица:	Аймактар боюнча көчөлөрдү жашылдандыруу жана көрктөндүрүү	19
1.17-таблица:	Жер ресурстарын коргоо байланышкан укук бузуулардын саны	21
<b>2. Суу ресурстары</b>		<b>22</b>
2.1-таблица:	Колдонуу үчүн суу объекттеринен суу алуу	23
2.2-таблица:	Аймактар боюнча суу объекттеринен сууну алуусу	23
2.3-таблица:	Сууну колдонуу	23
2.4-таблица:	Сууну аймактар боюнча колдонуу	24
2.5-таблица:	Суунун өндүрүштүк муктаждыкка аймактар боюнча колдонулушу	24
2.6-таблица:	Суунун ичүү-чарбалык муктаждыкка аймактар боюнча колдонулушу	24
2.7-таблица:	Аймактар боюнча сугатка жана айыл чарбаны суу менен камсыздоого суунун колдонулушу	25
2.8-таблица:	Сууну ташуу учурунда аймактар боюнча жоготуулар	25
2-график:	Сууну ташуу учурунда жоготуулар	26
2.9-таблица:	Калктын сууну пайдалануу жерлериндеги суу объекттеринин санитардык абалы	26
2.10-таблица:	Суунун булактарына булганган кир сууларды төгүү	26
2.11-таблица:	Аймактар боюнча суунун булактарына булганган кир сууларды төгүү	26
2.12-таблица:	Суу ресурстарын булгоо менен байланышкан укук бузуулардын саны	27
<b>3. Иче турган суу менен жана сууну чыгарууну камсыздоо</b>		<b>28</b>
3.1-таблица:	Суу өткөрүүчү тарамдардын ишинин көрсөткүчтөрү	29
3.2-таблица:	Аймактар боюнча суу өткөрүүчү тарамдардын болуусу	29
3.3-таблица:	Аймактар боюнча суу өткөрүүчү тарамдары менен берилген суулардын көлөмү	29
3.4-таблица:	2017-жылы шаар жерлеринде керектөөчүлөргө берилген суунун саны	30
3.5-таблица:	2017-жылы айыл жерлеринде керектөөчүлөргө берилген суунун саны	30
3.6-таблица:	Суунун агып кетиши жана эсепке алынбаган чыгымы	30
3.7-таблица:	Үй-чарбаларын суу менен камсыздоо булактары, жашаган жерине жараша	31

3.8-таблица:	Үй-чарбаларын суу менен камсыздоо булактары жана суунун булагына чейинки аралык	31
3.9-таблица:	Турак жай фондун суу өткөрүүчү түтүк менен аймактар боюнча жабдуу	31
3.10-таблица:	Таза ичүүчү сууну коопсуз булактан туруктуу алуу мүмкүнчүлүгү бар калктын үлүшү	31
3.11-таблица:	Ичүүчү жана чарбалык-тиричиликте сууну пайдалануу катары пайдаланыла турган объекттердин санитардык абалы	32
3.12-таблица:	Канализациялык тарамдардын иштеринин көрсөткүчтөрү	32
3.13-таблица:	Аймактар боюнча канализациялык тарамдардын болуусу	33
3.14-таблица:	Аймактар боюнча канализация системасы аркылуу кир сууларды өткөрүү	33
3.15-таблица:	Турак жай фондун канализация менен аймактар боюнча жабдуу	33
3.16-таблица:	Аймактар боюнча туруктуу канализация жеткиликтүү калктын үлүшү	33
	<b>4. Биологиялык ар түрдүүлүктү сактоо боюнча ишмердиктин көрсөткүчтөрү</b>	<b>34</b>
4.1-таблица:	Кыргыз Республикасынын экосистемалары	35
4.2-таблица:	Биологиялык ар түрдүүлүктүн компоненттеринин түрлөрүнүн түрдүк ар түрдүүлүгү жана концентрациясы	35
4.3-таблица:	Токой менен жабылган мамлекеттик токой фондунун жалпы аянты	35
4.4-таблица:	2017-жылдагы токой менен жабылган мамлекеттик токой фондунун аймактар боюнча жалпы аянты	36
4.5-таблица:	Токой чарба иши боюнча отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин аймактар боюнча саны	36
4.6-таблица:	Аймактар боюнча токойду калыбына келтирүү	36
4.7-таблица:	Аймактар боюнча жаш бак-дарактарды баалуу токой бак-дарактары категориясына киргизүү	36
4.8-таблица:	Токойго кам көрүп кесүү жана тандама-санитардык кесүү	37
4.9-таблица:	Аймактар боюнча токойго кам көрүп кесүү жана тандама-санитардык кесүү	37
4.10-таблица:	Токой өрттөрү	37
4.11-таблица:	Отчет берүүчү коруктардын жана жаратылыш парктарынын аймактар боюнча саны	37
4.12-таблица:	Мамлекеттик жаратылыш коруктардын жана жаратылыш парктарынын жайгашуулары жана негизги мүнөздөмөлөрү	38
4.13-таблица:	Мамлекеттик жаратылыш коруктар жана жаратылыш парктар	39
4.14-таблица:	Аңчылык чарба иши боюнча отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин аймактар боюнча саны	39
4.15-таблица:	Аң уулоодо атылган жаныбарлардын жана канаттуулардын түрлөр боюнча эсепке алынган саны	39
4.16-таблица:	Аңчылык жаныбарларынын негизги түрлөрүнүн саны	39
4.17-таблица:	Аңчылык жерлеринин аймактар боюнча жалпы аянты	40
4.18-таблица:	Аймактар боюнча жапайы жаныбарларды коргоого жана кайта өстүрүүгө кеткен чыгымдар	40
4.19-таблица:	Биологиялык ар түрдүүлүктү коргоого байланышкан укук бузуулардын саны	41
	<b>5. Атмосфера абасы</b>	<b>42</b>
5.1-таблица:	Аймактар боюнча, стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоочу отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин саны	43

5.2-таблица:	Экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоочу отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин саны	43
5.3-таблица:	Аймактар боюнча, стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоолор	44
5.4-таблица:	2017-жылдагы экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоолордун көлөмдөрү	44
5.5-таблица:	Экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча, стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоолор	45
3-график:	Аймактар боюнча, стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттардын абага таштоолору	45
5.6-таблица:	Стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоолору, булгоочу заттардын түрлөрү менен	46
5.7-таблица:	Аймактар боюнча, стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоолору	46
5.8-таблица:	Аймактар боюнча, стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу жайылган заттардын таштоолору	46
5.9-таблица:	Айрым шаарлар боюнча, 2016-жылдагы стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоолору	47
5.10-таблица:	2017-жылдагы атмосферага эң көп жайылган спецификалык булгоочу зыян заттарды абага таштоолору	47
5.11-таблица:	Аймактар боюнча, 2016-жылдагы эң көп жайылган спецификалык булгоочу зыян заттарды абага (атмосферага) таштоолору	47
5.12-таблица:	Стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу заттарды аймактар боюнча кармоо жана жок кылуу	48
5.13-таблица:	Аймактар боюнча, 2016-жылдагы стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды кармоо жана кайра иштетүү	48
5.14-таблица:	2017-жылдагы айрым шаарлардагы атмосфера абасынын сапатынын көрсөткүчтөрү	48
5.15-таблица:	Азот диоксидинин жол берилүүчү чектелген концентрациясынын (ЖЧК) ашкан учурларынын саны	49
5.16-таблица:	Абанын температурасы	49
5.17-таблица:	Атмосфера жаан - чачындары	49
5.18-таблица:	Атмосфера абасын булгоо менен байланышкан укук бузуулардын саны	50
<b>6. Өндүрүштүн жана керектөөнүн калдыктары</b>		<b>51</b>
6.1-таблица:	Өндүрүштүн жана керектөөнүн калдыктары бар отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин аймактар боюнча саны	52
6.2-таблица:	Экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча өндүрүштүн жана керектөөлөрдүн калдыктары бар отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин саны	52
6.3-таблица:	Экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча өндүрүштүн жана керектөөлөрдүн калдыктарынын болуусу	53
6.4-таблица:	Өндүрүштүн жана керектөөлөрдүн калдыктарынын аймактар боюнча болуусу	53
6.5-таблица:	Өндүрүштүн жана керектөөлөрдүн калдыктарынын аймактар боюнча түзүлүшү	53
6.6-таблица:	Өндүрүштүн жана керектөөнүн калдыктарынын кыймылы	54

6.7-таблица:	Экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча 2016-жылдагы ишканалардагы жана уюмдардагы өндүрүштүн жана керектөөнүн калдыктарынын кыймылы	54
6.8-таблица:	2017-жылдагы аймактар боюнча өндүрүштүн жана керектөөнүн калдыктарынын кыймылы	55
6.9-таблица:	2017-жылы коркунучтуулук класстары жана аймактар боюнча калдыктардын болуусу	55
6.10-таблица:	Аймактар боюнча тиричилик таштандыларын (катуу калдыктарды) чыгаруу	56
6.11-таблица:	Калдыктардын пайда болуу түрлөрү боюнча тиричилик таштандыларын (катуу калдыктарды) чыгаруу	56
6.12-таблица:	2017-жылдагы аймактар боюнча тиричилик таштандыларын (катуу калдыктарды) чыгаруу	56
6.13-таблица:	Аймактар боюнча таштандылардан арылуу	57
<b>7. Айлана-чөйрөнү коргоого кеткен чыгымдар</b>		<b>59</b>
7.1-таблица:	Мамлекеттик бюджеттин айлана-чөйрөнү коргоого кеткен чыгымдары	60
7.2-таблица:	Жаратылышты коргоо чыгымдары бар отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин аймактар боюнча саны	60
7.3-таблица:	Ишканалардын жана уюмдардын айлана-чөйрөнү коргоо кеткен инвестициялары	60
7.4-таблица:	Аймактар боюнча ишканалардын жана уюмдардын айлана-чөйрөнү коргоого кеткен инвестициялары	61
7.5-таблица:	Ишканалардын жана уюмдардын айлана-чөйрөнү коргоого кеткен чыгымдары	61
7.6-таблица:	Ишканалардын жана уюмдардын айлана-чөйрөнү коргоого кеткен аймактар боюнча чыгымдары	61
7.7-таблица:	Ишканалардын жана уюмдардын аба жана климатты коргоого кеткен аймактар боюнча чыгымдары	61
7.8-таблица:	Ишканалардын жана уюмдардын агындыларды тазалоого кеткен аймактар боюнча чыгымдары	62
7.9-таблица:	Ишканалардын жана уюмдардын таштандыларды дарылоого кеткен аймактар боюнча чыгымдары	62
7.10-таблица:	Ишканалардын жана уюмдардын жер үстүндөгү жана жер астындагы сууларды коргоого кеткен аймактар боюнча чыгымдары	62
7.11-таблица:	Ишканалардын жана уюмдардын жерлерди өндүрүштүн жана керектөөнүн калдыктарынын булгоолорунан коргоого кеткен аймактар боюнча чыгымдары	62
<b>8. Негизги социалдык-экономикалык көрсөткүчтөр</b>		<b>63</b>
8.1-таблица:	2018-жылдын 1-январына карата Кыргыз Республикасынын аймагы жана административдик-аймактык түзүлүшү	64
8.2-таблица:	Кыргыз Республикасынын негизги социалдык-экономикалык көрсөткүчтөрү	64
8.3-таблица:	Негизги демографиялык көрсөткүчтөр	65
8.4-таблица:	Аймактар боюнча калктын жакырчылыгынын деңгээли	65
8.5-таблица:	Саламаттыкты сактоонун негизги көрсөткүчтөрү	65
8.6-таблица:	Жаш курактык топтор боюнча бронхи астмасы менен оору	66
8.7-таблица:	Калктын жугуштуу оорулар менен оорулары	66
8.8-таблица:	Аймактар боюнча бронхи астмасы менен оору	67

8.9-таблица:	Өлүмдүн себептеринин негизги класстары боюнча өлгөндөр	67
8.10-таблица:	Шаар жана айыл жерлериндеги үй чарбалардын турак жай фондун жакшыртуу	68
8.11-таблица:	Ээлеген турак үйүн жашылдандыруунун деңгээли боюнча калкты бөлүштүрүү	68
8.12-таблица:	2017-жылдагы жашаган жерине жараша үй чарбалардын тамак-аш даярдоо үчүн энергия булактарын аймактар боюнча пайдаланышы	69
8.13-таблица:	Түрлөрү боюнча өзгөчө кырдаалдардын саны	69
8.14-таблица:	Аймактар боюнча өзгөчө кырдаалдардын натыйжасында каза болгондордун саны	69
8.15-таблица:	Өзгөчө кырдаалдардан келтирилген зыяндын көлөмү	70
<b>9. Кыргыз Республикасынын туруктуу өнүгүүгө өтүүсүнүн прогрессинин мониторинги жана баалоо индикаторлору</b>		<b>71</b>
9.1-таблица:	Аймактар боюнча стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоолору	73
9.2-таблица:	Энергетиканын өндүрүмдүүлүгү	73
9.3-таблица:	Аймактар боюнча агын суулардын пайда болушу	73
9.4-таблица:	Агын суулардын ченемдик тазалоосунун аймактар боюнча көлөмү	74
9.5-таблица:	Булганган суулардын жалпы көлөмүндөгү ченемдик-тазаланган агын суулардын аймактар боюнча үлүшү	74
9.6-таблица:	Өндүрүштүн жана керектөөнүн калдыктарынын аймактар боюнча түзүлүшү	74
9.7-таблица:	Суу объекттеринен сууну аймактар боюнча алуу	75
9.8-таблица:	Аймактар боюнча суунун өндүрүштүк муктаждыктарга керектелиши	75
9.9-таблица:	Аймактар боюнча суунун өндүрүштүк муктаждыктарга керектелиши	75
9.10-таблица:	Токой менен жабылган мамлекеттик токой фондунун аймактар боюнча жалпы аянты	75
9.11-таблица:	Таш көмүр жана лигнит казуунун аймактар боюнча көлөмү	76
9.12-таблица:	Чийки мунайзатты казуунун аймактар боюнча көлөмү	76
9.13-таблица:	Жаратылыш газын өндүрүүнүн аймактар боюнча көлөмү	76
9.14-таблица:	Жер фондунун жер категориялары боюнча бөлүнүшү	76
9.15-таблица:	Айыл чарба жерлеринин түрлөрү боюнча жер фондунун аянты	76
9.16-таблица:	Жаратылыш парктарынын жана коруктарынын үлүшү	77
9.17-таблица:	Мамлекеттик жаратылыш коруктары жана жаратылыш парктары	77
9.18-таблица:	Аймактар боюнча стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоолору	78
9.19-таблица:	Аймактар боюнча жашаган жери жана жакырчылыгы боюнча канализацияга туруктуу мүмкүндүгү бар калктын үлүшү	78
9.20-таблица:	Аймактар боюнча, ичүүчү таза сууну туруктуу алууга мүмкүндүгү бар калктын үлүшү	79
9.21-таблица:	Аймактар боюнча жашаган жерине жараша таштандылардан арылуу	80
9.22-таблица:	Дем алуу органдарынын аймактар боюнча оорулары	82
9.23-таблица:	Аймактар боюнча курч ичеги инфекция оорулары	82
9.24-таблица:	Калктуу пункттардагы жашыл бак-дарактардын жана массивдердин аянты	82
9.25-таблица:	Электр энергияга кеткен чыгымдардын калк башына орточо үлүшү	82
9.26-таблица:	Жылуулук энергиясына кеткен чыгымдардын калк башына орточо үлүшү	83
9.27-таблица:	Жаратылыш газына кеткен чыгымдардын калк башына орточо үлүшү	83
9.28-таблица:	Катуу отунга кеткен чыгымдардын калк башына орточо үлүшү	83
9.29-таблица:	Экологиялык товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн өндүрүлүшү	84

9.30-таблица:	Айлана-чөйрөнү коргоого негизги капиталга инвестициянын аймактар боюнча үлүшү	84
9.31-таблица:	Аймактар боюнча ишканалардын жана уюмдардын айлана-чөйрөнү коргоого кеткен чыгымдары	84
9.32-таблица:	Аймактар боюнча ишканалардын жана уюмдардын тазалоочу курулмаларга кеткен чыгымдары	84
9.33-таблица:	Аймактар боюнча ишканалардын жана уюмдардын жерлерди коргоого жана сарамжалдуу пайдаланууга кеткен чыгымдары	85
9.34-таблица:	Токойду калыбына келтирүү үчүн учурдагы чыгымдар	85
9.35-таблица:	Өзгөчө корголуучу жаратылыш аймактарынын финансылык келип түшүүлөрү жана кирешелери	85
9.36-таблица:	Экономикалык өсүш жана эмгек өндүрүмдүүлүгү	86
9.37-таблица:	15 жаш жана андан улуу жаш курактагы калктын жумуштуулугунун аймактар, жашаган жери жана жынысы боюнча деңгээли	86
9.38-таблица:	Эмгекке жөндөмдүү калктын орточо айлык эмгек акысынын жашоо минимумуна болгон катышы	87
9.39-таблица:	Жалпы жумушсуздуктун аймактар боюнча деңгээли	88
9.40-таблица:	2017-жылдагы жакырчылыктын аймактар боюнча деңгээли	88
9.41-таблица:	Калктын аймактар боюнча жыштыгы	88
9.42-таблица:	Эмгекке жөндөмдүү калкка болгон күч келүүлөрдүн аймактар боюнча коэффициенти	88
9.43-таблица:	Жыныс жана аймактар боюнча төрөлгөндөгү өмүрдүн күтүлүүчү узактыгы	89
9.44-таблица:	Өсүүнүн жалпы мүнөздөмөсү (кошумча индикаторлор)	89
9.45-таблица:	Товарлардын жана тейлөөлөрдүн керектөө бааларынын аймактар боюнча индекси	90
9.46-таблица:	Товарлардын жана тейлөөлөрдүн керектөө бааларынын аймактар боюнча индекси	90
	<b>Методологиялык түшүндүрмөлөр</b>	<b>91</b>
	<b>Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитетинин 2022-ж. чыгарыла турган басылмалары</b>	<b>94</b>

## **Кириш сөз**

Кыргыз Республикасынын айлана-чөйрөсү» боюнча жыйнагы жер, суу ресурстары жана аларды колдонуу, республиканын аймагында катталган флора жана фаунанын түрдүүлүгү, атмосфералык абанын абалы, өндүрүштүн жана керектөөлөрдүн калдыктары, аларды кайра керекке жаратуу боюнча иш-чаралар, айлана-чөйрөнү коргоого карата чыгымдар, ошондой эле республиканын айрым социалдык-экономикалык көрсөткүчтөрү жөнүндө маалыматты камтыйт.

Жыйнак министрликтерден жана административдик ведомстволордон, ошондой эле алардын ишмердиктери суу жана жер ресурстарын, жаратылышты пайдаланууну, экологиялык контролдоону жана айлана-чөйрөнү коргоону, өзгөчө кырдаалдардын алдын алуу жана жоюуну башкарууга байланышкан ишканалардан жана уюмдардан мамлекеттик статистика органдары тарабынан алынган статистикалык маалыматтардын негизинде Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети тарабынан даярдалды.

Алардын орчундуу бөлүгүн иштеп чыгуу жана жайылтуу бөлүгү Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитетине жүктөлгөн, 65 көрсөткүчтөн турган, «жашыл өсүштүн» улуттук индикаторлору өзүнчө бөлүк менен берилди.

## **Кыргыз Республикасында 2016-2020-жылдары айлана-чөйрөнүн абалы жөнүндө**

Кыргыз Республикасы – бул деңизге чыгуусу жок, Борбордук-Азия аймагынын чыгыш бөлүгүндө жайгашкан, анын түндүгүндө - Казакстан, чыгышында – Кытай, батышында – Өзбекстан, ал эми түштүгүндө – Кытай жана Тажикстан менен чектешкен, тоолуу өлкө. Өлкөнүн рельефинде мөңгүлүү келген учтуу чокулары менен тоолор жана өрөөндөрү үстөмдүк кылат. Кыргызстандын 90 пайызга жакын аянты деңиз деңгээлинен 1500 метр бийиктикте турат.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу Мамлекеттик каттоо кызматынын маалыматтары боюнча 2021-жылдын 1-январына карата Кыргыз Республикасынын территориясы 199,9 миң квадрат километрди түздү. Чыгыш бөлүгүнөн батыш бөлүгүнө чейинки аралык 900 км жакын, ал эми түндүк бөлүгүнөн түштүк бөлүгүнө чейин - 410 км жакынын түзөт.

Жер аянтынын эң чоң үлүшү (41 пайызга жакыны) запастагы жерлерге туура келет, ал эми айыл чарба дайындалышындагы жерлер – 33,8 пайызды жана токой фондунун жерлери – 12,7 пайызды түзөт.

Кыргыз Республикасынын аймагында 10 мамлекеттик жаратылыш коруктары жана 13 мамлекеттик жаратылыш парктары бар.

Өлкөнүн климаты чукул континенталдуу, шаарларда жай өтө ысык, ал эми тоолордо ага салыштырмалуу салкын. Кышы болсо суук жана карлуу келет, өзгөчө бийик тоолуу райондордо суук жана карлуу. Кыргызстанда жайында абанын температурасы орточо - +27°C, ал эми орточо минималдуу температурасы +16°C жана орточо максималдуу температурасы + 33°C. Кышында абанын температурасы +1°C, орточо минималдуу температурасы -12 °C, ал эми орточо эң жогорку температурасы + 10°C айланасында сакталат.

Республика олуттуу суу ресурстарына ээ. Анын аймагында үстү боюнча 6836 км<sup>2</sup> жалпы аянты менен 1923 көлү бар. Алардын ичинен эң ирилери – Ысык-Көл (6236 км<sup>2</sup>), Соң-Көл (275 км<sup>2</sup>) жана Чатыр-Көл (175 км<sup>2</sup>), ошондой эле 3500 ашык дайралары жана кичине дайрачалар бар. Эң узун дайра - Нарын дайрасы (535 км) болуп саналат, андан кийин Чаткал (205 км) жана Чу (221 км) саналат. Ошондой эле жер алдындагы таза суу жана минарлдуу суулар чыккан 44 жери бар.

Суу ресурстары боюнча мамлекеттик агенттигинин маалыматтары боюнча жаратылыш булактарынан, анын ичинде жер астындагы таза суулардан 2020-жылы 8 млрд. куб метрге ашык суу чогултулду, бул 2016-жылдагыдан 9,3 пайызга көп.

2020-жылы сууну керектөөнүн көлөмү 5,2 млрд. куб метрди түздү, бул 2016-жылга салыштырмалуу 12,2 пайызга көп. Сууну керектөөнүн жалпы көлөмүнүн ичинен орчундуу үлүшү (94,4 пайызы) сугат жана айыл чарбасын суу менен камсыз кылууга, 3,5 пайызы – ичүүчү-чарбалык муктаждыктарга жана 1,6 пайызы - өндүрүштүк муктаждыктарга колдонулган. Алына турган суунун 27 пайызга ашык ирригациялык системалардын абалынын начардыгынан, транспортировка учурунда жоготууга учурайт.

2020-жылы сугат жана айыл чарбасын суу менен камсыз кылууга карата багытталган сууну эң ири керектөөчүлөр болуп, Чүй (24,6 пайыз) жана Ош (17,2 пайызы) облустары саналат.

Ичүүчү-чарбалык муктаждыктарга сууну колдонууну айтсак, анда бул жердеги эң чоң үлүш Бишкек шаарына (35 пайыздан ашык) жана Ош шаарына (22 пайыздан ашык) туура келди.

Кыргыз Республикасынын Улутстаткому тарабынан жыл сайын үй чарабаларына жүргүзүлө турган интеграцияланган тандалма изилдөөнүн жыйынтыктары көрсөтүп тургандай, 2020-жылы республиканын калкынын 94,1 пайызга жакыны ичүүчү суунун коопсуз булактарына жетишкен. Эгерде, таза сууга толук жеткен аймактар боюнча карасак, анда Чүй облусунда, ошондой эле Бишкек жана Ош шаарлары жашагандар сууга толук жетишишкен.

Муну менен бирге, калктын 6 пайызга жакыны иче турган суунун коопсуз булактарына жетишкен эмес, ошондуктан алар сууларды алардын ден соолугуна коркунуч жаратуучу ачык агын суулардан (булактардан жана арыктардан) алып колдонушат.

2020-жылы контролдоодо турган стационардык булактардан алынган атмосфералык абадагы заттардын кирдетүүчү калдыктарынын көлөмү 50,6 миң тонна жана 2016-жылга ал салыштырмалуу 4,2 пайызга кыскарды. Алардын ичинен абаны кирдетүүчү заттардын негизги түрлөрүнүн бири катары күкүрт ангидридинин чыгышы 2016-жылы 16,1 миң тоннадан 2020-жылы 13,8 миң тоннага чейин же 14,3 пайызга кыскарды.

Атмосфераны кирдетүүчү заттардын чыгуусунун жарымына жакыны (46,6 пайызы) Бишкек шаарына туура келет. Бүтүндөй республика боюнча 2020-жылы абага чыккан заттардын көлөмдөрү бир кв.км ге эсептегенде 253,3 кг, ал эми киши башына 8,0 кг түздү.

2020-жылдын аягына карата Республиканын аймагында өндүрүштүн жана керектөөнүн калдыктары 2,4 млрд. тонна болуп эсептелген. Ушул эле учурда, ушундай калдыктардын эң чоң үлүшү (99,5 пайызы) Ысык-Көл облусунда болгон.

Кыргыз Республикасы өзүнүн географиялык жайгашуусуна байланыштуу көптөгөн табигый кырсыктарга дуушар боло турган мамлекет болуп саналат.

Кыргыз Республикасынын Өзгөчө кырдаалдар министрлигинин маалыматы боюнча, сейсмикалык кооптуу категориясына кирген 80ден ашык ири калктуу конуштар бар, алар жер титирөөлөр мүмкүн боло турган чөлкөмдөрүндө жайгашкан. Республиканын калкынын 75 пайызга жакыны ошол жерлерде жашашат.

2020-жылы ар түрдүү мүнөздөгү 33 өзгөчө кырдаал катталып, анын натыйжасында 51 адам каза болгон (COVID-19 пандемиясынан каза болгондордун санын эсепке албаганда). 253 турак үй, 41 сугат объектиси, 17 билим берүү объектиси, миң гектардан ашык айыл чарба жерлери бузулуп керектен чыккан. Өзгөчө кырдаалдардын бардык түрлөрүнөн тарткан экономикалык зыян 266 миллион сомду түздү.

# 1. Жер ресурстары

---

*Эскертүү:* Ушул бөлүктү даярдоо учурунда расмий статистикалык отчеттуулуктун маалыматтары колдонулду:

- №22 «Кыргыз Республикасынын бардык болгон жерлери жана алардын категориялары, менчик ээлери, жер пайдалануучулары жана чарба жерлери жөнүндө отчету»
- №4-АЧ «Түшүм боюнча себүүнүн жыйынтыктары жөнүндө отчету»
- №9-АЧ «Минералдык жана органикалык жер семирткичтердин келип түшүшү жана салынышы жөнүндө, пестициддерди пайдалануу жөнүндө»
- №1-Жашылдандыруу «Шаарларды жана жайгашкан пункттарды жашылдандыруу жана санитардык тазалоо жөнүндө»
- №1- Жаратылышты коргоо «Айлана-чөйрөнү коргоону жана жаратылыш ресурстарын рационалдуу пайдаланууну мамлекеттик контролдоо жөнүндө».

## 1.1 таблица: Кыргыз Республикасынын жер аянты<sup>1</sup>

(жылдын башына карата)

	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Миң гектар</i>					
<b>Бардыгы</b>	<b>19 994,9</b>				
анын ичинде:					
айыл чарба багытындагы жерлер	6 753,4	6 752,8	6 752,8	6751,4	6 750,6
калкуу пункттардын жерлери	277,9	278,4	278,3	279,6	280,4
өнөр жай, транспорт, коргоо, байланыш жана башка багыттагы жерлер	230,8	231,5	231,9	232,1	232,2
өзгөчө коргоодогу жаратылыш аймактарынын жерлери	1 187,3	1 187,3	1 187,5	1 187,5	1 187,5
токой фондунун жерлери	2 530,4	2 530,4	2 529,8	2 529,8	2 529,8
суу фондунун жерлери	767,3	767,3	767,3	767,3	767,3
камдыктын жерлери	8 247,8	8 247,2	8 247,3	8 247,3	8 247,2
<i>Жыйынтыкка карата пайыз менен</i>					
<b>Бардыгы</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
анын ичинде:					
айыл чарба багытындагы жерлер	33,8	33,8	33,8	33,8	33,8
калкуу пункттардын жерлери	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
өнөр жай, транспорт, коргоо, байланыш жана башка багыттагы жерлер	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
өзгөчө коргоодогу жаратылыш аймактарынын жерлери	5,9	5,9	5,9	5,9	5,9
токой фондунун жерлери	12,7	12,7	12,7	12,7	12,7
суу фондунун жерлери	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8
камдыктын жерлери	41,2	41,2	41,2	41,2	41,2

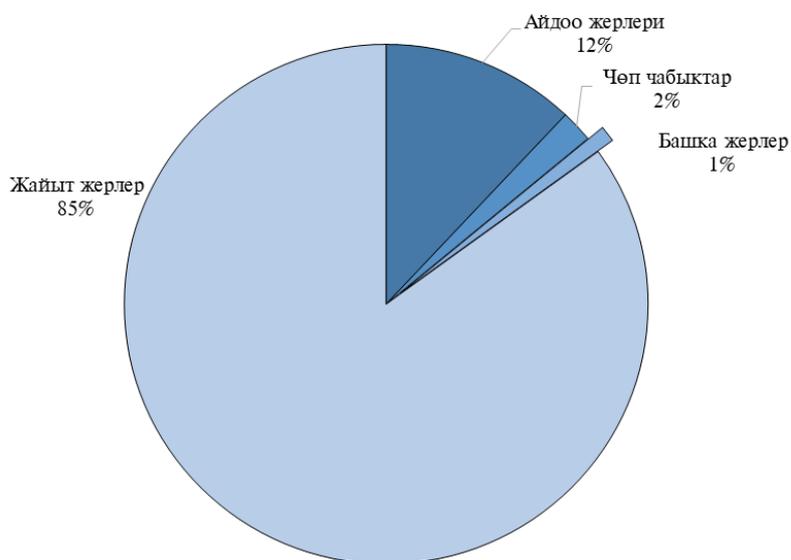
<sup>1</sup>Кыргыз Республикасынын Жер кодексине боюнча.

## 1.2. таблица: Айыл чарба жерлеринин чарбалык аянты

(миң гектар)

	2017	2018	2019	2020	2021
<b>Айыл чарба жерлери</b>	<b>10 608,1</b>	<b>10 607,2</b>	<b>10 607,7</b>	<b>10 606,7</b>	<b>10 606,1</b>
анын ичинде:					
айдоо жерлери	1 287,8	1 287,8	1 287,6	1 287,4	1 287,3
көп жылдык өсүмдүктөр	75,8	75,9	76,5	76,6	76,7
айдалбаган жерлер	34,8	34,8	34,8	34,8	34,7
чөп чабыктар	202,2	202,2	203,1	203,5	203,7
жайыт жерлер	9 007,5	9 006,5	9 005,7	9 004,4	9 003,7

**1-график. 2021-жылдагы айыл чарба багытындагы жер түзүлүшү**  
(жылдын башына карата, жыйынтыкка карата пайыз менен)



**1.3. таблица: Айыл чарба жерлеринин аймактар боюнча аянты**

(жылдын башына карата, гектар)

	2017	2018	2019	2020	2021
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>10 608,1</b>	<b>10 607,2</b>	<b>10 607,7</b>	<b>10 606,7</b>	<b>10 606,1</b>
Баткен облусу	592,0	591,9	591,9	591,4	591,0
Жалал-Абад облусу	1 788,2	1 788,1	1 788,2	1 787,9	1 787,9
Ысык-Көл облусу	1 626,7	1 626,7	1 626,7	1 626,6	1 626,6
Нарын облусу	2 781,8	2 781,6	2 781,6	2 781,4	2 781,4
Ош облусу	1 669,2	1 669,0	1 668,9	1 668,8	1 668,7
Талас облусу	801,7	801,4	801,4	801,4	801,4
Чүй облусу	1 333,0	1 333,0	1 332,5	1 332,5	1 332,5
Бишкек ш.	6,3	6,3	6,2	6,2	6,2
Ош ш.	9,2	9,2	10,4	10,4	10,4

**1.4. таблица: Жайыттардын аймактар боюнча аянты**

(жылдын башына карата, гектар)

	2017	2018	2019	2020	2021
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>9 007,5</b>	<b>9 006,5</b>	<b>9 005,8</b>	<b>9 004,4</b>	<b>9 003,7</b>
Баткен облусу	483,5	483,3	483,1	482,4	481,9
Жалал-Абад облусу	1 559,6	1 559,6	1 559,6	1 559,5	1 559,5
Ысык-Көл облусу	1 405,2	1 405,0	1 404,7	1 404,6	1 404,5
Нарын облусу	2 638,7	2 638,5	2 638,4	2 638,5	2 638,3
Ош облусу	1 391,6	1 391,6	1 391,6	1 391,5	1 391,4
Талас облусу	673,3	672,9	672,6	672,3	672,3
Чүй облусу	851,4	851,3	851,3	851,3	851,3
Бишкек ш.	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Ош ш.	4,1	4,2	4,4	4,4	4,4

### 1.5. таблица: Көп жылдык өсүмдүктөрдүн аймактар боюнча аянты

(жылдын башына карата, гектар)

	2017	2018	2019	2020	2021
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>75,2</b>	<b>75,9</b>	<b>76,5</b>	<b>76,6</b>	<b>76,7</b>
Баткен облусу	17,2	17,3	17,4	17,4	17,4
Жалал-Абад облусу	9,0	9,0	9,0	9,1	9,1
Ысык-Көл облусу	10,8	10,9	11,1	11,1	11,2
Нарын облусу	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Ош облусу	14,6	14,6	14,6	14,5	14,5
Талас облусу	4,0	4,2	4,4	4,4	4,4
Чүй облусу	14,5	14,7	14,7	14,7	14,7
Бишкек ш.	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2
Ош ш.	0,7	0,8	0,9	0,9	0,9

### 1.6. таблица: Айдоолордун аймактар боюнча аянты

(жылдын башына карата, гектар)

	2017	2018	2019	2020	2021
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>1 287,8</b>	<b>1 287,8</b>	<b>1 287,6</b>	<b>1 287,4</b>	<b>1 287,3</b>
Баткен облусу	73,9	73,9	73,9	73,9	73,9
Жалал-Абад облусу	165,6	165,6	165,9	165,6	165,6
Ысык-Көл облусу	191,6	191,7	191,8	191,7	191,7
Нарын облусу	14,1	14,1	14,1	121,0	121,0
Ош облусу	185,1	185,0	184,9	184,8	184,8
Талас облусу	117,6	117,6	117,9	118,1	118,1
Чүй облусу	427,4	427,4	426,9	426,9	426,9
Бишкек ш.	1,9	1,9	1,8	1,8	1,8
Ош ш.	3,8	3,8	3,5	3,5	3,5

### 1.7. таблица: Айдоолордун пайдаланылбаган себептери боюнча аянты

(жылдын башына карата, гектар)

	2017	2018	2019	2020	2021
<b>Айдоолордун жалпы аянты</b>	<b>1 287 859</b>	<b>1 287 810</b>	<b>1 287 584</b>	<b>1 287 367</b>	<b>1 287 303</b>
пайдаланылбаган айдоолордун аянты	74 796	67 337	63 332	56 574	5 3696
анын ичинде себептер боюнча:					
шордонуу жана сазга айлануу	3 288	3 103	2 792	2 539	2 172
сугаруу тарамынын бузуктугунан					
сугаруунун жоктугу	11 954	11 774	11 105	9 314	8 536
табигый кырсыктарга (көчкү, сел)					
кабылган	1 035	1 539	512	932	955

**1.8. таблица: Шордонуу жана сазга айлануу себептери боюнча пайдаланылбаган айдоолордун аймактар боюнча аянты**

(жылдын башына карата, гектар)

	2017	2018	2019	2020	2021
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>3 288</b>	<b>3 103</b>	<b>2 792</b>	<b>2 539</b>	<b>2 172</b>
Баткен облусу	34	25	35	26	96
Жалал-Абад облусу	144	40	38	29	27
Ысык-Көл облусу	733	611	492	342	282
Нарын облусу	377	470	491	492	356
Ош облусу	28	106	37	34	45
Талас облусу	1 170	1 174	1 140	1 059	882
Чүй облусу	637	512	510	399	326
Бишкек ш.	9	9	2	2	2
Ош ш.	156	156	47	156	156

**1.9. таблица: Сугаттын жоктугу жана сугаруу тарамынын бузуктугу себеби боюнча пайдаланылбаган айдоолордун аймактар боюнча аянты**

(жылдын башына карата, гектар)

	2017	2018	2019	2020	2021
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>11 954</b>	<b>11 774</b>	<b>11 105</b>	<b>9 314</b>	<b>8 536</b>
Баткен облусу	1 842	1 738	1 793	1 190	828
Жалал-Абад облусу	1 038	987	528	357	327
Ысык-Көл облусу	2 378	2 431	2 486	2 093	1 893
Нарын облусу	4 882	5 017	4 293	3 944	3 800
Ош облусу	651	525	600	410	404
Талас облусу	887	802	1 072	1 138	1 126
Чүй облусу	71	69	36	36	62
Бишкек ш.	205	205	96	96	96

**1.10. таблица: Табигый кырсыктарга (көчкү, сел) кабылуу себеби боюнча пайдаланылбаган айдоолордун аймактар боюнча аянты**

(жылдын башына карата, гектар)

	2017	2018	2019	2020	2021
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>1 035</b>	<b>1 539</b>	<b>512</b>	<b>932</b>	<b>955</b>
Баткен облусу	-	-	-	-	-
Жалал-Абад облусу	158	166	167	95	95
Ысык-Көл облусу	21	21	23	28	18
Нарын облусу	-	-	-	-	-
Ош облусу	820	1 318	288	770	770
Талас облусу	-	-	-	-	31
Чүй облусу	36	34	34	39	41

**1.11. таблица: Саздардын аймактар боюнча аянты**

(жылдын башына карата, гектар)

	2017	2018	2019	2020	2021
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>6 248</b>	<b>5 957</b>	<b>5 957</b>	<b>5 957</b>	<b>5 957</b>
Баткен облусу	25	25	25	25	25
Жалал-Абад облусу	178	178	178	178	178
Ысык-Көл облусу	1 720	1 720	1 720	1 720	1 720
Нарын облусу	200	200	200	200	200
Ош облусу	375	375	375	375	375
Талас облусу	83	83	83	83	83
Чүй облусу	3 526	3 235	3 235	3 235	3 235
Бишкек ш.	36	36	36	36	36

	2017	2018	2019	2020	2021
Ош ш.	105	105	105	105	105

**1.12. таблица: Жыгач-бадал бак-дарактарынын аймактар боюнча аянты**

(жылдын башына карата, гектар)

	2017	2018	2019	2020	2021
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>463,0</b>	<b>463,0</b>	<b>463,0</b>	<b>462,9</b>	<b>462,9</b>
Баткен облусу	55,1	55,1	55,1	55,1	55,1
Жалал-Абад облусу	163,4	163,4	163,4	163,4	163,4
Ысык-Көл облусу	49,3	49,3	49,3	49,3	49,3
Нарын облусу	66,8	66,8	66,8	66,8	66,8
Ош облусу	74,4	74,4	74,4	74,4	74,4
Талас облусу	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5
Чүй облусу	36,9	36,9	36,9	36,8	36,8
Бишкек ш.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ош ш.	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6

**1.13. таблица: Сугат жерлеринин аймактар боюнча аянты**

(жылдын башына карата, гектар)

	2017	2018	2019	2020	2021
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>1 024,4</b>	<b>1 024,5</b>	<b>1 024,7</b>	<b>1 024,9</b>	<b>1 024,9</b>
Баткен облусу	57,8	57,9	58,0	58,0	58,0
Жалал-Абад облусу	125,0	125,0	125,0	125,0	125,0
Ысык-Көл облусу	156,7	156,8	157,0	157,1	157,1
Нарын облусу	120,5	120,5	120,6	120,6	120,6
Ош облусу	127,5	127,4	127,4	127,3	127,3
Талас облусу	113,0	113,0	113,1	113,3	113,3
Чүй облусу	312,1	312,1	311,8	311,8	311,8
Бишкек ш.	9,2	9,2	9,2	9,2	9,2
Ош ш.	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6

**1.14 таблица: Жер семирткичтердин аймактар боюнча киргизилиши**

(миң тонна)

	2016	2017	2018	2019	2020
<i>Минералдык жер семирткичтер (таасир этүүчү затка которгондо)</i>					
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>40,3</b>	<b>26,7</b>	<b>25,9</b>	<b>29,2</b>	<b>29,2</b>
Баткен облусу	6,3	6,1	5,3	5,4	6,4
Жалал-Абад облусу	15,3	10,3	10,1	11,1	10,9
Ысык-Көл облусу	0,2	0,3	0,6	0,4	0,6
Нарын облусу	0,0	0,0	0,2	0,1	0,1
Ош облусу	12,7	2,8	2,9	2,9	3,8
Талас облусу	1,4	2,1	2,7	3,7	4,2
Чүй облусу	4,4	5,1	4,1	5,6	3,3
<i>Органикалык жер семирткичтер</i>					
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>470,8</b>	<b>314,3</b>	<b>301,5</b>	<b>258,0</b>	<b>237,7</b>
Баткен облусу	7,3	10,1	8,4	9,2	10,8
Жалал-Абад облусу	48,8	28,5	30,1	36,5	46,0
Ысык-Көл облусу	104,0	87,0	76,0	19,0	22,0
Нарын облусу	100,8	115,9	124,8	128,0	127,1
Ош облусу	34,3	29,9	27,0	24,8	31,6
Талас облусу	36,2	36,4	35,2	35,0	0
Чүй облусу	139,4	6,5	0,0	5,5	0,2

**1.15 таблица: Пестициддердин аймактар боюнча пайдаланылышы**

(тонна)

	2016	2017	2018	2019	2020
<i>Гербициддер</i>					
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>261,9</b>	<b>325,4</b>	<b>399,7</b>	<b>446,3</b>	<b>456,5</b>
Баткен облусу	14,7	16,8	18	17,9	16,2
Жалал-Абад облусу	15,2	30,4	31,1	51,7	63,8
Ысык-Көл облусу	16,6	35,6	34	35,2	38,7
Нарын облусу	1,3	2,6	2,8	1,9	1,8
Ош облусу	19,3	35,3	53,6	67,1	59,6
Талас облусу	53,8	63,1	113,3	113,9	107,7
Чүй облусу	141,0	141,6	146,9	158,6	168,7
<i>Фунгициддер</i>					
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>71,6</b>	<b>64,1</b>	<b>42,7</b>	<b>36,7</b>	<b>45,2</b>
Баткен облусу	8,6	6,9	7,1	7,2	7,8
Жалал-Абад облусу	4,4	13,4	11,8	8,0	11,8
Ысык-Көл облусу	1,7	2,5	4,61	1,7	3,3
Нарын облусу	0,1	-	0,0	0,0	0,0
Ош облусу	16,7	25,5	16,4	17,0	19,3
Талас облусу	0,5	2,9	2,8	2,8	1,8
Чүй облусу	39,6	12,9	0,0	0,0	1,2
<i>Инсектициддер</i>					
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>199,3</b>	<b>170,9</b>	<b>164,8</b>	<b>194,3</b>	<b>190,9</b>
Баткен облусу	16,4	15,5	18,2	13,4	15,3
Жалал-Абад облусу	18,9	83,9	60,7	86,8	83,5
Ысык-Көл облусу	12,8	5,8	4,73	5,1	4,6
Нарын облусу	0,2	6,0	16,1	20,3	11,2
Ош облусу	66,0	33,4	36,5	33,7	38,9
Талас облусу	3,5	14,8	16,3	24,9	27,2
Чүй облусу	81,5	11,5	12,3	10,1	10,2

**1.16 таблица: Аймактар боюнча көчөлөрдү жашылдандыруу жана көркөтүү**

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>					
Бардык көчөлөрдүн, өтүүчү жолдордун, жээктеги көчөлөрдүн жалпы узундугу, км:	13 906	14 145	14 518	15 301	15 625
алардын таш төшөлгөн бөлүгүнүн узундугу, км	9 272	9 443	9 477	9 070	9 049
жакшыртылган жабуулары менен, км	4 577	4 702	4 804	4 653	4 207
жарыктандырылган бөлүгү, км	4 043	4 633	5 266	5 796	6 736
Калктуу пунктардын чегиндеги жашыл өсүмдүктөрдүн жана массивдердин жалпы аянты, га	9 741	9 336	9 526	9 605	9 555
<b>Баткен облусу</b>					
Бардык көчөлөрдүн, өтүүчү жолдордун, жээктеги көчөлөрдүн жалпы узундугу, км:	1 336	1 413	1 427	1 593	1 644
алардын таш төшөлгөн бөлүгүнүн узундугу, км	1 141	1 230	1 233	963	1 018
жакшыртылган жабуулары менен, км	760	808	796	780	777
жарыктандырылган бөлүгү, км	180	265	337	332	403
Калктуу пунктардын чегиндеги жашыл бак-дарактардын жана массивдердин жалпы аянты, га	45	67	76	96	100
<b>Жалал-Абад облусу</b>					
Бардык көчөлөрдүн, өтүүчү жолдордун, жээктеги көчөлөрдүн жалпы узундугу, км:	1 672	1 774	1 790	2 016	2 098
алардын таш төшөлгөн бөлүгүнүн узундугу, км	1 021	1 035	1 098	1 122	1 144
жакшыртылган жабуулары менен, км	685	717	729	750	704
жарыктандырылган бөлүгү, км	449	430	451	514	494
Калктуу пунктардын чегиндеги жашыл өсүмдүктөрдүн жана	993	1 004	1 045	1 010	1 000

	2016	2017	2018	2019	2020
массивдердин жалпы аянты, га					
<b>Ысык-Көл облусу</b>					
Бардык көчөлөрдүн, өтүүчү жолдордун, жээктеги көчөлөрдүн жалпы узундугу, км:	1 781	1 827	1 880	1 842	1 845
алардын таш төшөлгөн бөлүгүнүн узундугу, км	993	1 073	1 186	1 162	1 112
жакшыртылган жабуулары менен, км	383	413	420	396	406
жарыктандырылган бөлүгү, км	473	561	761	1 000	1 040
Калктуу пунктардын чегиндеги жашыл өсүмдүктөрдүн жана массивдердин жалпы аянты, га	664	209	201	198	190
<b>Нарын облусу</b>					
Бардык көчөлөрдүн, өтүүчү жолдордун, жээктеги көчөлөрдүн жалпы узундугу, км:	1 614	1 594	1 639	1 712	1 759
алардын таш төшөлгөн бөлүгүнүн узундугу, км	1 056	986	1 007	1 046	1 095
жакшыртылган жабуулары менен, км	216	250	280	294	305
жарыктандырылган бөлүгү, км	327	381	477	542	629
Калктуу пунктардын чегиндеги жашыл өсүмдүктөрдүн жана массивдердин жалпы аянты, га	459	476	535	551	531
<b>Ош облусу</b>					
Бардык көчөлөрдүн, өтүүчү жолдордун, жээктеги көчөлөрдүн жалпы узундугу, км:	3 268	3 278	3 494	3 544	3 698
алардын таш төшөлгөн бөлүгүнүн узундугу, км	2 221	2 229	2 055	1 935	1 805
жакшыртылган жабуулары менен, км	699	716	781	657	661
жарыктандырылган бөлүгү, км	609	611	761	700	1 014
Калктуу пунктардын чегиндеги жашыл өсүмдүктөрдүн жана массивдердин жалпы аянты, га	494	494	577	706	676
<b>Талас облусу</b>					
Бардык көчөлөрдүн, өтүүчү жолдордун, жээктеги көчөлөрдүн жалпы узундугу, км:	1 352	1 352	1 352	1 353	1 353
алардын таш төшөлгөн бөлүгүнүн узундугу, км	542	542	549	549	575
жакшыртылган жабуулары менен, км	272	272	272	272	298
жарыктандырылган бөлүгү, км	156	187	187	187	195
Калктуу пунктардын чегиндеги жашыл өсүмдүктөрдүн жана массивдердин жалпы аянты, га	192	192	192	192	192
<b>Чүй облусу</b>					
Бардык көчөлөрдүн, өтүүчү жолдордун, жээктеги көчөлөрдүн жалпы узундугу, км:	1 081	1 051	1 081	1 083	1 055
алардын таш төшөлгөн бөлүгүнүн узундугу, км	938	938	938	850	842
жакшыртылган жабуулары менен, км	861	806	806	734	285
жарыктандырылган бөлүгү, км	440	743	776	949	1 011
Калктуу пунктардын чегиндеги жашыл өсүмдүктөрдүн жана массивдердин жалпы аянты, га	1 906	1 907	1 910	1 860	1 856
<b>Бишкек ш.</b>					
Бардык көчөлөрдүн, өтүүчү жолдордун, жээктеги көчөлөрдүн жалпы узундугу, км:	1 195	1 240	1 240	1 542	3 698
алардын таш төшөлгөн бөлүгүнүн узундугу, км	950	990	990	1 022	1 805
жакшыртылган жабуулары менен, км	450	470	470	520	661
жарыктандырылган бөлүгү, км	1 065	1 086	1 098	1 236	1 014
Калктуу пунктардын чегиндеги жашыл өсүмдүктөрдүн жана массивдердин жалпы аянты, га	4 887	4 887	4 887	4 887	676
<b>Ош ш.</b>					
Бардык көчөлөрдүн, өтүүчү жолдордун, жээктеги көчөлөрдүн жалпы узундугу, км:	608	615	615	615	1 353
алардын таш төшөлгөн бөлүгүнүн узундугу, км	410	421	421	421	575
жакшыртылган жабуулары менен, км	251	251	251	251	298
жарыктандырылган бөлүгү, км	343	369	417	336	195
Калктуу пунктардын чегиндеги жашыл өсүмдүктөрдүн жана массивдердин жалпы аянты, га	101	102	103	105	192

**1.17 таблица: Жер ресурстарын коргоого байланышкан укук бузуулардын саны**

	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>2020</b>
Текшерилген ишканалардын саны, бирдик	668	537	667	214	197
Жер ресурстары боюнча бузуулар/бузуучулар табылды, бирдик	668	537	667	214	197
Жер ресурстарынын жапырт жана авариялык булгануу учурларынын саны					-
Зыян тартуунун суммасы, миң сом	-	-	-	-	-
Жоопкерчиликке тартылган кызмат адамдары жана жарандар: бардыгы, адам	-	-	-	-	-
жазык	668	537	667	210	197
административдик	-	-	-	-	-
Айыптар өндүрүлүп алынды, миң сом	668	537	667	210	197
Доолор өндүрүлүп алынды, миң сом	1 505,3	3 066,9	4 127,9	2 505,6	2 608,3
Текшерилген ишканалардын саны, бирдик	6 499,6	5 424,7	5 675,9	2 485,2	6 089,8

## 2. Суу ресурстары

---

*Эскертүү:* Ушул бөлүктү даярдоо учурунда расмий статистикалык отчеттуулуктун маалыматтары колдонулду:

- №2-Суу чарба (жыйынтыктоочу) «Сууну пайдалануунун жалпы көрсөткүчтөрү жөнүндө отчету»
- №18 «Мамлекеттик санитардык-эпидемиологиялык көзөмөлдөө (дезинфекциялоо станциясы) борборунун иши жөнүндө отчету»
- №1- Жаратылышты коргоо «айлана-чөйрөнү коргоону жана жаратылыш ресурстарын рационалдуу пайдаланууну мамлекеттик контролдоо жөнүндө».

## 2.1 таблица: Колдонуу үчүн суу объекттеринен суу алуу

	2016	2017	2018	2019	2020
	<i>Млн. куб метр</i>				
<b>Бардыгы</b>	<b>7 333,7</b>	<b>7 657,8</b>	<b>7 758,0</b>	<b>8 068,7</b>	<b>8 017,9</b>
анын ичинде:					
жаратылыш суу булактарынан сууну алуу	7 125,0	7 433,2	7 513,0	7 813,9	7 768,1
жер астындагы горизонттордон	208,7	224,6	245,0	254,8	249,8
	<i>Жыйынтыгына карата пайыздар менен</i>				
<b>Бардыгы</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
анын ичинде:					
жаратылыш суу булактарынан сууну алуу	97,2	97,1	96,8	96,8	96,9
жер астындагы горизонттордон	2,8	2,9	3,2	3,2	3,1

## 2.2 таблица: Аймактар боюнча суу объекттеринен сууну алуусу

(млн. куб. метр)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>7 333,7</b>	<b>7 657,8</b>	<b>7 758,0</b>	<b>8 068,7</b>	<b>8 017,9</b>
Баткен облусу	645,2	632,8	647,7	663,1	757,6
Жалал-Абад облусу	948,9	936,2	926,6	1 012,6	984,4
Ысык-Көл облусу	524,6	623,7	621,1	635,0	646,2
Нарын облусу	607,7	614,8	642,3	658,5	667,6
Ош облусу	1 125,2	1 183,5	1 144,2	1 180,8	1 147,0
Талас облусу	944,0	991,6	963,3	1 021,3	961,1
Чүй облусу	2 367,9	2 500,5	2 634,0	2 707,0	2 664,5
Бишкек ш.	113,2	117,7	121,8	133,5	132,5
Ош ш.	57,0	57,0	57,0	57,0	57,0

## 2.3 таблица: Сууну колдонуу

	2016	2017	2018	2019	2020
	<i>Млн. куб метр</i>				
<b>Бардыгы</b>	<b>4 668,7</b>	<b>5 072,3</b>	<b>5 088,7</b>	<b>5 211,1</b>	<b>5 237,5</b>
анын ичинде:					
өндүрүштүк муктаждыкка	67,2	69,1	82,5	84,3	82,5
сугатка жана айыл чарба суу жабдууга	4 435,3	4 821,6	4 817,0	4 920,7	4942,0
чарбалык-ичүүчү керектөөгө	155,6	157,0	161,1	180,4	185,7
башка муктаждыктарга	10,6	24,6	28,1	25,7	27,3
	<i>Жыйынтыгына карата пайыздар менен</i>				
<b>Бардыгы</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
анын ичинде:					
өндүрүштүк муктаждыкка	1,4	1,4	1,6	1,6	1,6
сугатка жана айыл чарба суу жабдууга	95,0	95,1	94,7	94,4	94,4
чарбалык-ичүүчү керектөөгө	3,3	3,1	3,2	3,5	3,5
башка муктаждыктарга	0,2	0,4	0,5	0,5	0,5

**2.4 таблица: Сууну аймактар боюнча колдонуу***(млн. куб. метр)*

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>4 668,7</b>	<b>5 072,3</b>	<b>5 088,7</b>	<b>5 211,1</b>	<b>5 237,5</b>
Баткен облусу	530,6	527,0	546,6	558,3	624,9
Жалал-Абад облусу	748,2	721,5	740,3	758,1	741,4
Ысык-Көл облусу	359,3	438,9	427,5	435,2	443,0
Нарын облусу	425,8	428,0	448,0	458,4	464,8
Ош облусу	878,6	884,1	851,8	870,9	862,3
Талас облусу	650,0	690,8	664,1	699,0	666,2
Чүй облусу	929,8	1 238,8	1 263,7	1 273,4	1 280,3
Бишкек ш.	89,4	93,1	96,5	107,7	104,5
Ош ш.	57,0	50,1	50,1	50,1	50,1

**2.5 таблица: Суунун өндүрүштүк муктаждыкка аймактар боюнча колдонулушу***(млн. куб. метр)*

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>67,2</b>	<b>69,1</b>	<b>82,5</b>	<b>84,3</b>	<b>82,5</b>
Баткен облусу	1,2	-	-	-	-
Жалал-Абад облусу	4,0	2,2	2,2	2,2	2,2
Ысык-Көл облусу	11,4	6,6	6,7	7,0	8,2
Нарын облусу	-	0,1	0,5	0,5	0,2
Ош облусу <sup>1</sup>	4,2	9,1	9,1	9,1	11,4
Талас облусу	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Чүй облусу	17,5	23,4	36,2	37,4	34,4
Бишкек ш.	28,8	27,7	27,7	28,1	26,2

<sup>1</sup> Ош ш. кошкондо**2.6 таблица: Суунун ичүү-чарбалык муктаждыкка аймактар боюнча колдонулушу***(млн. куб. метр)*

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>155,6</b>	<b>157,0</b>	<b>161,1</b>	<b>180,4</b>	<b>185,7</b>
Баткен облусу	3,4	0,2	0,2	0,2	0,2
Жалал-Абад облусу	16,4	14,3	13,8	14,6	17,6
Ысык-Көл облусу	15,9	19,8	20,6	22,3	26,1
Нарын облусу	2,7	2,4	3,2	4,5	2,6
Ош облусу <sup>1</sup>	42,0	41,0	41,0	41,0	41,0
Талас облусу	3,8	3,7	3,5	3,4	3,4
Чүй облусу	21,0	21,0	21,5	27,3	29,2
Бишкек ш.	50,4	54,6	57,3	67,1	65,5

<sup>1</sup> Ош ш. кошкондо

**2.7 таблица: Аймактар боюнча сугатка жана айыл чарбаны суу менен камсыздоого суунун колдонулушу**

(млн. куб. метр)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>4 435,3</b>	<b>4 821,6</b>	<b>4 817,0</b>	<b>4 920,7</b>	<b>4 942,0</b>
Баткен облусу	526,0	526,8	546,4	558,1	624,7
Жалал-Абад облусу	727,5	704,7	724,1	741,0	721,3
Ысык-Көл облусу	332,0	412,5	399,3	405,6	407,8
Нарын облусу	423,2	424,4	443,9	453,0	461,4
Ош облусу <sup>1</sup>	889,4	872,9	840,5	859,6	848,8
Талас облусу	646,1	687,1	658,2	695,6	662,7
Чүй облусу	891,1	1 192,9	1 204,1	1 207,2	1 214,4
Бишкек ш.	-	0,3	0,5	0,6	0,9

<sup>1</sup> Ош ш. кошкондо

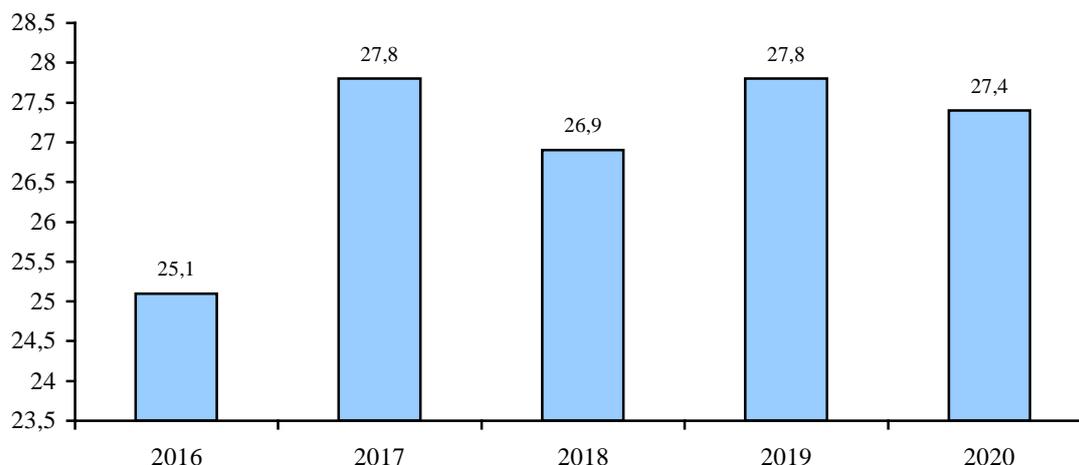
**2.8 таблица: Сууну ташуу учурунда аймактар боюнча жоготуулар**

	2016	2017	2018	2019	2020
	<i>Млн. куб. метр</i>				
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>1 841,6</b>	<b>2 128,3</b>	<b>2 085,2</b>	<b>2 242,8</b>	<b>2 198,7</b>
Баткен облусу	114,5	105,8	101,1	104,8	132,7
Жалал-Абад облусу	200,6	214,7	186,3	254,4	242,9
Ысык-Көл облусу	165,3	184,9	193,6	199,8	203,3
Нарын облусу	182,0	186,8	194,3	200,1	202,8
Ош облусу <sup>1</sup>	246,6	306,2	299,2	316,8	291,5
Талас облусу	294,0	300,7	299,1	322,3	294,9
Чүй облусу	614,8	804,6	786,3	818,9	802,5
Бишкек ш.	23,8	24,6	25,3	25,8	28,1
	<i>Сууну алуунун жалпы көлөмүнө карата пайыз менен</i>				
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>25,1</b>	<b>27,8</b>	<b>26,9</b>	<b>27,8</b>	<b>27,4</b>
Баткен облусу	17,7	16,7	15,6	15,8	17,5
Жалал-Абад облусу	21,1	22,9	20,1	25,1	24,7
Ысык-Көл облусу	31,5	29,6	31,2	31,5	31,5
Нарын облусу	29,9	30,4	30,3	30,4	30,4
Ош облусу	21,9	25,9	26,1	26,8	24,2
Талас облусу	31,1	30,3	31,1	31,6	30,7
Чүй облусу	26,0	32,2	29,9	30,3	30,1
Бишкек ш.	21,0	20,9	20,8	19,3	21,2

<sup>1</sup> Ош ш. кошкондо.

## 2- График. Сууну ташуу учурунда жоготуулар

(Сууну алуунун жалпы коломуну карата пайыз менен)



**2.9 таблица: Калктын сууну пайдалануу жерлериндеги суу объекттеринин санитардык абалы<sup>1</sup>**

	(пайыз менен)				
	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Санитардык-химиялык көрсөткүчтөр боюнча</b>					
I категориядагы көлмөлөр	4,5	3,7	5,0	2,1	1,3
II категориядагы көлмөлөр	1,4	1,8	0,8	3,7	3,0
Көлдөр	-	-	-	-	-
<b>Микробиологиялык көрсөткүчтөр боюнча</b>					
I категориядагы көлмөлөр	20,9	35,4	19,0	20,2	23,1
II категориядагы көлмөлөр	12,8	28,1	15,6	10,2	26,6
Көлдөр	25,8	29,0	15,1	18,1	19,4

<sup>1</sup>Гигиеналык ченемдерге жооп бербеген суулардын сынагынын үлүшү.

**2.10 таблица: Суунун булактарына булганган кир сууларды төгүү**

	(млн. куб. метр)				
	2016	2017	2018	2019	2020
Бардыгы	100,0	101,6	101,1	99,3	123,4
анын ичинде:					
нормага жараша тазаланган суу	93,5	95,4	96,1	94,3	118,4
назаланбаган жана жакшы тазаланбаган	2,1	2,1	1,9	1,9	1,9
анын ичинде тазаланбаган:	1,8	1,9	1,8	1,8	1,8
Бир адамга эсептегенде, куб. метр	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3

**2.11 таблица: Аймактар боюнча суунун булактарына булганган кир сууларды төгүү**

	(млн. куб. метр)				
	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>2,1</b>	<b>2,1</b>	<b>1,9</b>	<b>1,9</b>	<b>1,9</b>
Баткен облусу	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Жалал-Абад облусу	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Ысык-Көл облусу	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0
Талас облусу	-	-	-	-	-
Чүй облусу	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
Бишкек ш.	-	-	-	-	-

**2.12 таблица: Суу ресурстарын булгоо менен байланышкан укук бузуулардын саны**

	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>2020</b>
Текшерилген ишканалардын саны, бирдик	154	101	100	46	64
Суу ресурстары боюнча бузуулар/бузуучулар табылды, бирдик	154	101	100	46	64
Булгоочу заттардын бардык авариялык түшүүлөрү, учурлар	-	-	-	-	-
Зыяндын суммасы, миң сом.	-	-	-	-	-
Суу ресурстарын коргоо боюнча мыйзамдарды бузгандыгы үчүн жоопкерчиликке тартылган бардык кызмат адамдары жана жарандар, адам	154	101	100	46	64
анын ичинен:					
административдик жоопкерчилигине	154	100	100	46	64
Жазык жоопкерчилигине	-	1	-	-	-
Айыптар өндүрүлүп алынды, миң сом.	525,5	420,8	732,9	561,1	597,0
Доолор өндүрүлүп алынды, миң сом	497,5	470,8	370,4	737,9	43,4

### **3. Иче турган суу менен жана сууну чыгарууну камсыздоо**

---

*Эскертүү:* Ушул бөлүктү даярдоо учурунда төмөнкү маалыматтар колдонулду:

1) Расмий статистикалык отчеттуулук формалары:

- №1-Суу каналы «Суунун болушун жана суу түтүктөрүнүн иштөөсү (өзүнчө башка суу түтүк тарамдары) жана канализация (өзүнчө башка канализациялык тарамдары) жөнүндө»
- №1-Иче турган суу «Айыл жергесинде суу менен борборлоштуруп камсыздоо жөнүндө»
- №18 «Мамлекеттик санитардык-эпидемиологиялык көзөмөлдөө (дезинфекциялоо станциясы) борборунун иши жөнүндө отчету»

2) Үй-чарбанын бюджеттерин жана жумушчу күчтөрүн тандалма интеграциялык изилдөө.

### 3.1 таблица: Суу өткөрүүчү тарамдардын ишинин көрсөткүчтөрү

	2016	2017	2018	2019	2020
Суу түтүктөрүнүн саны	944	973	907	933	950
анын ичинде:					
шаар жерлеринде	82	84	93	93	90
айыл жерлеринде	862	889	814	840	860
Жалпы санындагы иштеген суу түтүктөрү	882	912	840	850	873
анын ичинде:					
шаар жерлеринде	81	84	91	91	89
айыл жерлеринде	801	828	749	759	784
Кочо суу түтүк тарамынын бириндеген аралыгы – бардыгы, миң км	10,4	10,4	10,4	12,2	12,6
анын ичинде:					
шаар жерлеринде	3,5	3,6	3,5	5,2	5,3
айыл жерлеринде	6,9	6,7	6,9	7,0	7,3
Тарамга суу берилди – бардыгы, млн. куб.м	378,2	384,8	385,1	401,3	408,9
анын ичинде:					
өзүнүн насостору менен	306,0	273,9	272,3	297,7	292,9
өзү агып чыккыч менен	64,3	62,1	54,7	95,9	105,9
башка жактан алынган суулар	1,7	3,0	2,0	6,8	2,4
Тазалоочу курулма аркылуу өткөрүлдү – бардыгы, млн. куб.м	173,2	134,6	116,9	113,4	111,2

### 3.2 таблица: Аймактар боюнча суу түтүктөрүнүн болуусу

(бирдик)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>944</b>	<b>973</b>	<b>907</b>	<b>933</b>	<b>950</b>
Баткен облусу	48	48	48	49	50
Жалал-Абад облусу	127	132	138	142	140
Ысык-Көл облусу	102	106	105	108	108
Нарын облусу	84	86	86	86	87
Ош облусу	78	80	100	100	106
Талас облусу	57	59	58	58	59
Чүй облусу	446	460	370	388	398
Бишкек ш.	1	1	1	1	1
Ош ш.	1	1	1	1	1

### 3.3 таблица: Аймактар боюнча суу өткөрүүчү тарамдары менен берилген суулардын көлөмү

(млн.куб.метр)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>320,0</b>	<b>320,8</b>	<b>310,6</b>	<b>324,2</b>	<b>334,7</b>
Баткен облусу	13,4	11,6	12,7	12,0	11,7
Жалал-Абад облусу	38,7	28,1	29,7	30,5	30,3
Ысык-Көл облусу	31,4	33,5	38,9	42,1	40,6
Нарын облусу	11,1	12,4	11,6	11,3	10,9
Ош облусу	11,0	15,5	21,6	19,6	20,0
Талас облусу	11,9	10,6	11,5	11,2	11,6
Чүй облусу	75,9	79,6	58,2	59,1	73,3
Бишкек ш.	77,5	80,2	82,6	92,5	88,8
Ош ш.	48,9	49,3	43,7	45,9	47,4

**3.4 таблица: 2020-жылы шаар жерлеринде керектөөчүлөргө берилген суунун саны**

(миң куб. метр)

	Керектөөчүлөргө берилген суу	анын ичинде				
		өз керектөөчү-лөрүнө (абоненттерге)	калкка	анын ичинен		
				коммуналдык-тиричилик муктаждыктар үчүн бюджеттен каржыланган уюмдарга	өнөр жай ишканаларына	башка уюмдарга
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>191 080,1</b>	<b>179 659,4</b>	<b>135 687,8</b>	<b>11 656,1</b>	<b>14 676,1</b>	<b>17 639,4</b>
Баткен облусу	8 236,7	8 236,7	6 778,0	769,8	599,9	89,0
Жалал-Абад облусу	11 857,6	11 855,2	7 973,7	1 709,4	1 714,6	487,5
Ысык-Көл облусу	10 593,9	9 473,4	8 940,6	130,2	240,6	162,0
Нарын облусу	1 240,6	1 240,6	598,7	314,4	327,5	-
Ош облусу	3 929,5	3 929,5	2 796,2	577,6	430,7	125,0
Талас облусу	2 600,0	2 600,0	2 355,4	166,4	27,1	51,1
Чүй облусу	16 377,4	15 730,0	14 701,4	418,5	23,1	587,0
Бишкек ш.	88 824,4	88 824,4	57 917,7	5 254,3	10 205,9	15 446,5
Ош ш.	47 420,0	37 769,6	33 656,1	2 315,5	1 106,7	691,3

**3.5 таблица: 2020-жылы айыл жерлеринде керектөөчүлөргө берилген суунун саны**

(миң куб. метр)

	Керектөөчүлөргө берилген суу	анын ичинен		
		калкка	коммуналдык-тиричилик муктаждыктар үчүн бюджеттен каржыланган уюмдарга	башка суу түтүктөрү, өзүнчө суу менен камсыз кылуу тармактары
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>143 635,6</b>	<b>133 682,4</b>	<b>6 380,5</b>	<b>3 221,0</b>
Баткен облусу	3 491,2	3 301,0	190,2	-
Жалал-Абад облусу	18 432,7	17 637,5	684,3	70,0
Ысык-Көл облусу	30 012,7	26 294,6	2 102,1	1 616,0
Нарын облусу	9 690,2	9 374,1	213,3	7,0
Ош облусу	16 097,5	15 575,4	501,1	21,0
Талас облусу	9 035,7	7 576,4	803,3	444,0
Чүй облусу	56 875,6	53 923,4	1 886,2	1 063,0

**3.6 таблица: Суунун агыш кетиши жана эсепке алынбаган чыгымы**

(миң куб. метр)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>47 850,0</b>	<b>45 015,0</b>	<b>52 677,0</b>	<b>53 218,4</b>	<b>52 523,0</b>
Баткен облусу	7 301,0	1 112,0	1 436,0	2 149,0	2 432,0
Жалал-Абад облусу	4 376,0	5 287,0	6 419,0	6 988,0	7 068,0
Ысык-Көл облусу	1 005,0	622,0	3 133,0	2 450,0	1 823,0
Нарын облусу	761,0	1 117,0	561,0	548,2	176,0
Ош облусу	286,0	-	245,0	204,0	224,0
Талас облусу	25,0	25,0	86,0	86,0	86,0
Чүй облусу	7 359,0	6 376,0	8 396,0	10 041,2	9 162,0
Бишкек ш.	25 514,0	26 390,0	27 204,0	27 745,0	30 044,0
Ош ш.	1 223,0	4 086,0	5 197,0	3 007,0	1 508,0

**3.7 таблица: 2020-жылы үй-чарбаларын суу менен камсыздоо булактары, жашаган жерине жараша**

(пайыз менен)

	Борборлоштурулган суу түтүгү	Суу түтүк колонкасы	Кудук	Булак	Арык
<b>Бардыгы</b>	<b>34,3</b>	<b>55,2</b>	<b>4,6</b>	<b>1,4</b>	<b>4,5</b>
шаар жерлеринде	67,8	29,5	2,3	0,1	0,3
айыл жерлеринде	15,5	69,5	5,9	2,1	6,9

**3.8 таблица: 2020-жылы үй-чарбаларын суу менен камсыздоо булактары жана суунун булагына чейинки аралык**

(пайыз менен)

	Үй-чарбалары, бардыгы	балдарсыз	бир бала менен	эки бала менен	үч бала менен	төрт бала менен	беш бала менен
<b>Бардыгы</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
Борборлоштурулган суу өткөрүүчү түтүк	40,5	53,9	39,7	40,2	30,5	21,4	20,3
Менчик колонка	26,5	20,7	26,6	25,9	32,3	35,0	32,6
коомдук колонка	23,3	16,9	22,6	24,8	28,2	30,4	35,5
Суу сактагыч, дайра, көл, кудук, арык, булак	5,4	4,2	7,3	5,1	4,7	6,8	6,8
Иче турган таза суунун башка булактары	4,3	4,3	3,8	4,0	4,2	6,4	4,7
<b>Бардыгы</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
суунун булагына чейинки аралык:							
100 метрден аз	52,0	47,5	51,0	52,6	56,9	54,1	50,4
100-200 метр же андан ашык	48,0	52,5	49,0	47,4	43,1	45,9	49,6

**3.9 таблица: Турак жай фондун суу өткөрүүчү түтүк менен аймактар боюнча жабдуу**

(турак жай фондунун жалпы аянтына карата, пайыздар менен)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>36,4</b>	<b>36,9</b>	<b>36,0</b>	<b>36,3</b>	<b>36,3</b>
Баткен облусу	9,8	8,6	6,5	6,4	6,4
Жалал-Абад облусу	18,2	18,0	8,5	8,4	8,3
Ысык-Көл облусу	32,9	35,3	38,4	40,2	38,4
Нарын облусу	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8
Ош облусу	1,1	3,1	3,0	3,0	2,9
Талас облусу	35,9	36,5	37,0	36,9	36,8
Чүй облусу	48,4	47,4	47,5	47,0	47,5
Бишкек ш.	90,5	90,7	91,5	92,1	92,3
Ош ш.	91,1	91,1	91,1	91,1	91,1

**3.10 таблица: Таза ичүүчү сууну коопсуз булактан туруктуу алуу мүмкүнчүлүгү бар калктын үлүшү**

(жалпы калктын санына карата, пайыз менен)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>89,9</b>	<b>91,1</b>	<b>91,8</b>	<b>94,1</b>	<b>94,1</b>
Баткен облусу	74,1	79,0	83,6	81,0	86,9
Жалал-Абад облусу	87,3	91,2	86,4	88,7	87,0
Ысык-Көл облусу	97,3	97,0	96,0	96,3	96,3
Нарын облусу	95,9	95,8	96,3	96,8	97,8
Ош облусу	76,4	77,3	83,2	92,4	90,7
Талас облусу	100,0	99,4	99,4	99,3	99,7
Чүй облусу	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Бишкек ш.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Ош ш.	100,0	95,7	96,5	97,8	100,0

**3.11 таблица: Ичүүчү жана чарбалык-тиричиликте сууну пайдалануу катары пайдаланыла турган объекттердин санитардык абалы<sup>1</sup>**

(пайыз менен)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Санитардык-химиялык көрсөткүчтөр боюнча</b>					
Борбордук суу менен жабдуу булактары	2,7	2,9	1,7	2,2	2,5
Коммуналдык суу түтүктөр	2,1	2,7	2,0	1,7	0,8
Ведомстволук суу түтүктөр	2,0	1,4	1,4	1,1	1,4
Айыл суу түтүктөрү	1,6	1,2	1,3	1,0	0,8
Борбордук суу менен жабдуу булактары	6,3	8,1	11,0	6,3	3,5
<b>Микробиологиялык көрсөткүчтөр боюнча</b>					
Борбордук суу менен жабдуу булактары	7,6	6,4	5,7	5,8	6,6
Коммуналдык суу түтүктөр	5,0	4,7	6,0	6,3	4,9
Ведомстволук суу түтүктөр	11,3	11,0	10,2	10,5	8,7
Айылдагы суу түтүктөрү	11,0	12,0	10,7	10,0	8,9
Борбордук суу менен жабдуу булактары	16,9	16,0	12,1	17,6	11,4

<sup>1</sup> Гигиеналык ченемдерге жооп бербеген суулардын сынагынын үлүшү.

**3.12 таблица: Канализациялык тарамдардын иштеринин көрсөткүчтөрү**

	2016	2017	2018	2019	2020
Канализациялардын саны, бирдик	96	96	95	94	93
анын ичинде:					
шаар жерлеринде	53	53	53	52	52
айыл жерлеринде	43	43	42	42	41
Жалпы санындагы иштеген канализациялар, бирдик	67	75	73	73	72
анын ичинде:					
шаар жерлеринде	44	45	44	44	44
айыл жерлеринде	23	30	29	29	28
Көчө канализациялык тарамынын бириндеген аралыгы – бардыгы, миң км	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
анын ичинде:					
шаар жерлеринде	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
айыл жерлеринде	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Бир жыл ичинде агын сууларды өткөрүү, млн. куб. м	125,1	129,7	125,1	130,6	122,6
анын ичинде:					
шаар жерлеринде	122,6	127,0	122,6	128,8	120,7
айыл жерлеринде	2,5	2,7	2,5	1,8	1,9
Агын сууларды өткөрүүнүн жалпы көлөмүнөн тазалоочу курулмалар аркылуу өткөрүлдү – бардыгы, млн. куб.м	136,9	138,5	131,6	133,2	
анын ичинде:					
шаар жерлеринде	135,8	137,4	131,3	132,8	127,0
айыл жерлеринде	1,1	1,1	0,3	0,4	

### 3.13 таблица: Аймактар боюнча канализациялык тарамдардын болуусу

(бирдик)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>96</b>	<b>96</b>	<b>95</b>	<b>94</b>	<b>93</b>
Баткен облусу	10	10	10	10	10
Жалал-Абад облусу	18	18	17	16	15
Ысык-Көл облусу	4	4	4	4	4
Нарын облусу	4	4	4	4	5
Ош облусу	-	-	-	-	-
Талас облусу	1	1	1	1	1
Чүй облусу	56	56	56	56	55
Бишкек ш.	1	1	1	1	1
Ош ш.	2	2	2	2	2

### 3.14 таблица: Аймактар боюнча канализация системасы аркылуу кир сууларды өткөрүү

(млн. куб. метр)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>125,1</b>	<b>129,7</b>	<b>125,1</b>	<b>130,6</b>	<b>122,6</b>
Баткен облусу	2,5	3,3	2,8	2,8	2,8
Жалал-Абад облусу	7,2	5,5	5,7	5,8	5,8
Ысык-Көл облусу	2,3	2,2	3,9	3,9	2,2
Нарын облусу	2,0	2,1	2,1	1,4	1,2
Ош облусу	-	-	-	-	-
Талас облусу	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Чүй облусу	25,9	24,8	17,0	17,5	15,6
Бишкек ш.	63,3	66,4	68,1	71,4	68,9
Ош ш.	21,5	25,0	25,2	27,4	25,8

### 3.15 таблица: Турак жай фондун канализация менен аймактар боюнча жабдуу

(турак жай фондунун жалпы аянтына карата, пайыздар менен)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргызская Республика</b>	<b>26,7</b>	<b>27,1</b>	<b>25,8</b>	<b>27,0</b>	<b>27,3</b>
Баткенская область	7,4	6,2	4,1	4,2	4,2
Джалал-Абадская область	14,1	13,8	4,6	7,4	7,3
Иссык-Кульская область	15,3	15,8	15,7	16,1	16,5
Нарынская область	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9
Ошская область	0,9	1,1	1,0	1,0	1,0
Таласская область	7,9	8,5	8,7	8,7	9,3
Чуйская область	31,6	31,6	31,3	30,9	31,6
г. Бишкек	85,8	86,0	87,0	87,4	87,5
г. Ош	57,9	57,9	58,5	67,5	67,5

### Таблица 3.16: Аймактар боюнча туруктуу канализация жеткиликтүү калктын үлүшү<sup>1</sup>

(жалпы калктын санына карата, пайыз менен)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргызская Республика</b>	<b>28,0</b>	<b>31,3</b>	<b>31,5</b>	<b>31,5</b>	<b>34,4</b>
Баткенская область	5,2	12,0	9,1	5,9	4,8
Джалал-Абадская область	8,1	14,4	9,0	6,2	6,0
Иссык-Кульская область	28,4	38,7	41,4	30,5	51,2
Нарынская область	16,5	17,8	20,4	21,8	27,2
Ошская область	0,0	0,0	0,5	1,7	0,9
Таласская область	5,7	6,1	6,0	6,2	7,9
Чуйская область	49,7	48,9	56,8	63,3	64,7
г. Бишкек	89,4	97,4	96,5	96,1	97,7
г. Ош	28,7	25,4	25,5	30,9	46,7

<sup>1</sup> Үй-чарбаларын жана жумушчу күчтөрдү интеграциялап тандап изилдөөнүн маалыматтары боюнча.

## **4. Биологиялык ар түрдүүлүктү сактоо боюнча ишмердиктин көрсөткүчтөрү**

---

*Эскертүү:* Ушул бөлүктү даярдоо учурунда төмөнкү маалыматтар колдонулду:

- 1) Расмий статистикалык отчеттуулук формалары:
  - №1-ЛХ «Токой чарбасынын иши жөнүндө»
  - №1- Жаратылышты коргоо «айлана-чөйрөнү коргоону жана жаратылыш ресурстарын рационалдуу пайдаланууну мамлекеттик контролдоо жөнүндө»
- 2) 2011г-ж. Токойлорду улуттук инвентаризациялоонун жыйынтыктары
- 3) Кыргыз Республикасынын Улуттук Илимдер Академиясы.

#### 4.1 таблица: Кыргыз Республикасынын экосистемалары<sup>1</sup>

	Жалпы аянты, чарчы км	Өлкөнүн аймактарына карата пайыз менен
Карагайлуу жана ийне жалбырактуу токойлор	3 017,0	1,5
Арчалуу токойлор жана сейрек токой	2 548,3	1,3
Жазы жалбырактуу токойлор	83,7	0,0
Майда жалбырактуу токойлор	1 040,6	0,5
Жангак мөмөлүү токойлор	928,7	0,5
Мистелер жана бадамдар	458,4	0,2
Орто тоолуу жалбырагы түшкөн бадалдар	3 871,9	1,9
Криофиттик (альпы) шалбаалар	17 263,9	8,6
Криофиттик (бийик тоолуу) чөлдөр	1 953,4	1,0
Криофиттик (бийик тоолуу) талаалар	22 474,5	11,2
Криофиттик орто чөптүү (субальпы) шалбаалар	13 207,9	6,6
Орто тоолуу шалбаалар	8 898,1	4,5
Орто тоолуу талаалар	24 803,5	12,4
Орто тоолуу чөлдөр	1 384,3	6,9
Орто тоолуу саванноиддер	2 361,8	11,8
Орто тоолуу редиалар	231,5	0,1
Жапыс тоолуу жана тоонун жанындагы талаалар	192,7	0,1
Жапыс тоолуу чөлдөр	5 571,6	2,8
Көл жана саз	8 086,0	4,0
Антропогендик	32 111,7	16,1
Мөңгүлөр жана кар катмарлары	5 773,4	2,9
Нивалдык-субнивалдык	13 909,0	7,0
Аска зоолор, тоо тек сыныктары жана кен чачындылары	9 150,6	4,6

<sup>1</sup> Кыргыз Республикасынын Улуттук Илимдер Академиясынын маалыматтары боюнча.

#### 4.2 таблица: Биологиялык ар түрдүүлүктүн компоненттеринин түрлөрүнүн түрдүк ару түрдүүлүгү жана концентрациясы<sup>1</sup>

	Дүйнөдө бардыгы		Кыргыз Республикасы	
	1 миң чарчы кмга	түрлөрдүн саны	1 миң чарчы кмга	түрлөрдүн саны
	карата түрлөрдүн саны		карата түрлөрдүн саны	
Козу карындар	100 000	0,50	2 281	11,48
Жонокөй өсүмдүктөр	73 883	0,15	3 676	18,57
Жогорку өсүмдүктөр	396 000	2,03	4 475	22,54
Курт-кумурскалар	3 200 000	21,33	15 910	80,15
Моллюскалар	200 000	0,39	171	0,86
Балыктар	32 400	0,06	72	0,36
Амфибиялар	6 771	0,05	4	0,02
Рептилиялар	11 050	0,07	40	0,20
Канаттуулар	10 064	0,07	399	1,90
Сүт эмүүчүлөр	5 501	0,04	87	0,44

<sup>1</sup> Кыргыз Республикасынын Улуттук Илимдер Академиясынын маалыматтары боюнча.

#### 4.3 таблица: Токой менен жабылган мамлекеттик токой фондунун жалпы аянты<sup>1</sup>

	2016	2017	2018	2019	2020
Токой фондунун жалпы аянты, миң га.	2 619,7	2 619,7	2 619,7	2 619,7	2 619,7
Токой менен жабылган аянт, миң га.	1 116,6	1 116,6	1 116,6	1 116,6	1 116,6
Тамырга жыгачтардын жалпы камдыгы, млн. куб.м	48,0	48,0	48,0	48,0	48,0
Токойлуулук, пайыз менен	5,6	5,6	5,6	5,6	5,6

<sup>1</sup> 2011г. токойлордун улуттук каттоолорунун жыйынтыгы боюнча.

**4.4 таблица: 2020-жылдагы токой менен жабылган мамлекеттик токой фондунун аймактар боюнча жалпы аянты<sup>1</sup>**

	Токой фондунун жалпы аянты, миң га.	Токой менен жабылган аянт, миң га.	Аймактардын токойлуулугу, пайыз
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>2 619,7</b>	<b>1 116,6</b>	<b>5,6</b>
Баткен облусу	435,4	166,5	0,8
Жалал-Абад облусу	734,9	380,3	1,9
Ысык-Көл облусу	341,2	142,3	0,7
Нарын облусу	409,8	135,6	0,7
Ош облусу	544,5	186,3	0,9
Талас облусу	91,7	61,0	0,3
Чүй облусу	62,2	44,5	0,2

<sup>1</sup> 2011г. токойлордун улуттук каттоолорунун жыйынтыгы боюнча.

**4.5 таблица: Токой чарба иши боюнча отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин аймактар боюнча саны**

(бирдик)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>70</b>	<b>69</b>	<b>71</b>	<b>60</b>	<b>61</b>
Баткен облусу	6	6	6	6	6
Жалал-Абад облусу	24	24	26	21	21
Ысык-Көл облусу	10	10	10	8	9
Нарын облусу	8	8	8	8	8
Ош облусу	11	10	10	8	8
Талас облусу	5	5	5	4	4
Чүй облусу	5	5	5	4	4
Бишкек ш.	1	1	1	1	1

**4.6 таблица: Аймактар боюнча токойду калыбына келтирүү**

(гектар)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>10 935,9</b>	<b>9 494,6</b>	<b>10 482,0</b>	<b>10 548,2</b>	<b>9 433,4</b>
Баткен облусу	558,5	784,4	1 093,7	1 047,4	692,9
Жалал-Абад облусу	5 019,0	3 886,1	4 235,2	4 949,9	3 974,3
Ысык-Көл облусу	1 405,4	1 149,7	924,4	841,3	834,0
Нарын облусу	1 125,2	1 023,2	1 613,6	1 067,5	1 265,2
Ош облусу	2 018,0	2 030,0	1 980,0	1 961,0	1 963,0
Талас облусу	331,1	153,6	153,7	205,2	190,5
Чүй облусу	468,7	457,6	476,4	470,9	479,9
Бишкек ш.	10,0	10,0	5,0	5,0	33,6

**4.7 таблица: Аймактар боюнча жаш бак-дарактарды баалуу токой бак-дарактары категориясына киргизүү**

(гектар)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>210,4</b>	<b>399,7</b>	<b>699,6</b>	<b>583,6</b>	<b>284,6</b>
Баткен облусу	1,5	1,5	1,5	421,5	121,5
Жалал-Абад облусу	27,7	212,7	381,9	-	44,0
Ысык-Көл облусу	-	27,4	68,0	10,9	10,0
Нарын облусу	42,2	36,1	105,2	36,2	20,6
Ош облусу	134,0	117,0	143,0	113,5	88,5
Талас облусу	5,0	5,0	-	-	-
Бишкек ш.	-	-	-	1,5	-

**4.8 таблица: Токойго кам көрүп кесүү жана тандама-санитардык кесүү**

	2016	2017	2018	2019	2020
Кесилгендердин аянты – бардыгы, гектар	51 804,2	35 327,4	9 169,7	5 018,6	4 362,7
Кесилген жыгачтар – бардыгы, миң кыйылган куб. метр	33 205,2	13 652,9	10 303,0	5 264,2	9 027,0
Анын ичинде өтүмдүүлөрү	26 443,2	10 231,7	9 500,6	4 014,6	7 234,7

**4.9 таблица: Аймактар боюнча токойго кам көрүп кесүү жана тандама-санитардык кесүү***(гектар)*

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>51 804,2</b>	<b>35 327,4</b>	<b>9 169,7</b>	<b>5 018,6</b>	<b>4 362,7</b>
Баткен облусу	1 600,0	2 880,8	2 113,0	2 908,1	2 972,5
Жалал-Абад облусу	48 701,7	30 866,6	1 070,0	32,1	339,8
Ысык-Көл облусу	913,3	773,4	5 789,6	1 998,5	754,0
Нарын облусу	160,9	20,2	34,6	27,2	91,7
Ош облусу	77,1	1,0	0,7	1,1	1,1
Талас облусу	75,9	112,3	29,4	37,3	31,3
Чүй облусу	275,3	625,2	132,4	13,7	112,3
Бишкек ш.	-	47,9	-	0,6	60,0

<sup>1</sup> Ош ш. кошкондо.**4.10 таблица: Токой өрттөрү**

	2016	2017	2018	2019	2020
Токой өрттөрүнүн саны	11	7	6	13	7
анын ичинен:					
калктын күнөөсүнөн	11	7	5	13	7
Өрт болгон токой аянты, га	192,2	57,6	188,4	102,2	45,8
Өрт алып келген зыяндардын суммасы, миң сом	51,8	33,2	441,5	204,5	456,4

**4.11 таблица: Отчет берүүчү коруктардын жана жаратылыш парктарынын аймактар боюнча саны***(бирдик)*

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>21</b>	<b>23</b>	<b>23</b>	<b>23</b>	<b>23</b>
Баткен облусу	2	2	2	2	2
Жалал-Абад облусу	6	7	7	7	7
Ысык-Көл облусу	3	4	4	4	4
Нарын облусу	3	3	3	3	3
Ош облусу	3	3	3	3	3
Талас облусу	2	2	2	2	2
Чүй облусу	2	2	2	2	2

**4.12 таблица: 2020-жылдагы мамлекеттик жаратылыш коруктардын жана жаратылыш парктарынын жайгашуулары жана негизги мүнөздөмөлөрү<sup>1</sup>**

	Жаратылыш коруктардын жана жаратылыш парктарынын саны	Жаратылыш коруктардын жана жаратылыш парктарынын жалпы аянты, га	Коргоолучу түрлөрдүн саны		
			Жырткычтар	куштар	өсүмдүктөрдүн түрлөрү
<b>Бардыгы</b>	<b>23</b>	<b>1 305 277,9</b>	<b>67 355</b>	<b>60 296</b>	<b>10 622</b>
анын ичинде:					
<b>Баткен облусу</b>	<b>2</b>	<b>106 194,4</b>	<b>3 169</b>	<b>1 283</b>	<b>993</b>
«Саркент» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	40 000,0	728	586	449
Сурматаш мамлекеттик жаратылыш коругу	1	66 194,4	2 441	697	544
<b>Жалал-Абад облусу</b>	<b>7</b>	<b>294 104,3</b>	<b>25 334</b>	<b>5 864</b>	<b>4 896</b>
Беш-Арал мамлекеттик жаратылыш коругу	1	112 463,3	15 120	2 292	1 500
Падышата мамлекеттик жаратылыш коругу	1	30 560,0	2 271	535	781
Сары-Челек мамлекеттик биосфера коругу	1	23 868,0	1 811	1 273	997
«Саймалуу-Таш» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	31 932,0	63	181	128
Дашман мамлекеттик жаратылыш коругу	1	7 958,1	128	153	669
«Кан-Ачуу» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	30 496,5	2 425	389	343
«Алатай» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	56 826,4	3 516	1 041	478
<b>Ысык-Көл облусу</b>	<b>4</b>	<b>482 051,2</b>	<b>20 330</b>	<b>23 504</b>	<b>1 231</b>
Ысык-Көл мамлекеттик коругу	1	18 999,0	1 012	21 929	229
Сарычат-Ээрташ мамлекеттик жаратылыш коругу	1	149 117,9	16 165	870	298
«Каракол» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	38 134,0	239	113	60
«Хан-Тенири» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	275 800,3	2 914	592	644
<b>Нарын облусу</b>	<b>3</b>	<b>152 331,1</b>	<b>2 838</b>	<b>22 456</b>	<b>1 550</b>
Нарын мамлекеттик коругу	1	105 519,5	1 615	607	600
Каратал-Жапырык мамлекеттик жаратылыш коругу	1	36 392,6	1 014	21 774	450
«Салкын-Тор» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	10 419,0	209	75	500
<b>Ош облусу</b>	<b>3</b>	<b>52 946,4</b>	<b>4 327</b>	<b>3 567</b>	<b>172</b>
«Кыргыз-Ата» мамлекеттик улуттук жаратылыш паркы	1	11 172,0	965	849	37
«Кара-Шоро» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	14 340,2	900	258	70
Кулун-Ата мамлекеттик жаратылыш коругу	1	27 434,2	2 462	2 460	65
<b>Талас облусу</b>	<b>2</b>	<b>75 501,5</b>	<b>995</b>	<b>1 463</b>	<b>160</b>
«Беш-Таш» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	13 731,5	371	594	87
«Кара-Буура» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	61 770,0	624	869	73
<b>Чүй облусу</b>	<b>2</b>	<b>,</b>	<b>10 362</b>	<b>2 159</b>	<b>1 620</b>
«Ала-Арча» мамлекеттик улуттук жаратылыш паркы	1	18 494,2	1 268	1 160	970
«Чон-Кемин» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	123 654,8	9 094	999	650

<sup>1</sup> Мамлекеттик жаратылыш коруктарынын жана парктарынын отчетторунун маалыматтары боюнча.

**4.13 таблица: Мамлекеттик жаратылыш коруктар жана жаратылыш парктар**

(бирдик)

	2016	2017	2018	2019	2020
Мамлекеттик жаратылыш коруктардын саны,	10	10	10	10	10
алардын аянты, миң га	578,5	578,5	578,5	578,5	578,5
Жаратылыш парктарынын саны	11	13	13	13	13
алардын аянты, миң га	389,5	724,1	724,0	726,5	726,8
Өлкөнүн жалпы аянтынын үлүшү, пайыз менен	4,8	6,5	6,5	6,5	6,5

**4.14 таблица: Аңчылык чарба иши боюнча отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин аймактар боюнча саны**

(бирдик)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>49</b>	<b>50</b>	<b>57</b>	<b>53</b>	<b>57</b>
Баткен облусу	1	1	2	2	2
Жалал-Абад облусу	4	3	4	2	5
Ысык-Көл облусу	13	16	18	16	16
Нарын облусу	17	17	19	19	19
Ош облусу	3	3	3	3	3
Талас облусу	3	3	3	3	4
Чүй облусу	7	6	6	6	6
Бишкек ш.	1	1	2	2	2

**4.15 таблица: Аң уулоодо атылган жаныбарлардын жана канаттуулардын түрлөр боюнча эсепке алынган саны<sup>1</sup>**

(баш)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Туяктуулар</b>	<b>417</b>	<b>492</b>	<b>552</b>	<b>602</b>	<b>337</b>
аркар	68	83	80	88	45
каман	21	6	26	17	15
элик	18	12	34	16	12
тоо эчки	310	391	412	481	265
<b>Териси баалуу жаныбарлар</b>	<b>4 110</b>	<b>6 654</b>	<b>11 689</b>	<b>12 798</b>	<b>11 671</b>
карышкыр	167	285	270	286	213
коён	3 086	4 284	9 865	9 452	8 582
кызыл түлкү	138	156	150	248	124
ондатр	...	150	100	-	-
суур	719	1 296	800	2 112	2 091
<b>Канаттуулар</b>	<b>33 290</b>	<b>29 800</b>	<b>40 372</b>	<b>65 325</b>	<b>43 958</b>
кекилик	18 980	19 538	28 455	44 288	27 906
өрдөк	12 155	8 211	9 305	18 227	12 181
улар	182	69	130	173	220
фазан	1 973	1 982	2 482	2 637	3 651

<sup>1</sup> Кыргыз Республикасынын жаратылыш ресурстары, экология жана техникалык көзөмөл министрлигинин маалыматы боюнча.

**4.16 таблица: Аңчылык жаныбарларынан негизги түрлөрүнүн саны<sup>1</sup>**

(баш)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Туяктуулар</b>	<b>54 860</b>	<b>46 939</b>	<b>55 528</b>	<b>54 130</b>	<b>59 989</b>
аркар	12 445	13 137	15 369	15 356	16 986
каман	1 177	1 177	1 246	1 548	2 050
элик	4 925	3 748	3 775	3 664	3 958
тоо эчки	36 264	28 863	35 084	33 500	36 894
марал	49	14	54	62	101

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Териси баалуу жаныбарлар</b>	<b>357 892</b>	<b>339 049</b>	<b>351 716</b>	<b>377 684</b>	<b>382 000</b>
тыйын чычкан	4 317	4 129	4 169	4 311	4 798
карышкыр	2 766	2 652	2 653	2 586	3 034
коён	40 003	32 024	30 197	32 691	37 660
суусар	2 935	2 549	3 128	3 070	3 277
түлкү	7 525	7 438	6 455	6 076	5 757
аюу	154	167	162	199	247
ондатр	15 628	19 084	14 415	18 239	15 424
суур	257 381	245 116	268 362	288 308	288 559
шакал	3 421	3 564	3 899	4 118	5 387
ласка	11 931	12 092	9 282	8 940	8 488
горностай	6 508	7 389	6 137	5 699	5 190
барсук	1 295	905	902	1 602	2 171
рысь туркестанская <sup>2</sup>	940	958	1 085	962	1 175
башкалар	3 088	982	870	883	833
<b>Канаттуулар</b>	<b>270 606</b>	<b>243 306</b>	<b>211 121</b>	<b>258 808</b>	<b>312 968</b>
каздар	...	510	-	-	-
чил	201 303	171 051	160 458	204 995	250 013
каракур	190	180	-	276	62
өрдөк	14 880	22 610	-	-	-
улар	28 906	26 586	26 234	25 126	26 443
кыргоол	25 327	22 044	24 429	28 411	36 450

<sup>1</sup> Кыргыз Республикасынын жаратылыш ресурстары, экология жана техникалык көзөмөл министрлигинин маалыматы боюнча.

#### 4.17 таблица: Аңчылык жерлеринин аймактар боюнча жалпы аянты<sup>1</sup>

(миң. гектар)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>13 374,0</b>	<b>13 658,3</b>	<b>13 966,2</b>	<b>15 848,8</b>	<b>15 609,9</b>
Баткен облусу	1 021,2	1 021,2	1 685,8	1 360,3	1 360,3
Жалал-Абад облусу	1 684,5	1 653,5	1 684,5	2 639,5	2 639,6
Ысык-Көл облусу	1 754,9	2 026,0	2 138,3	2 748,7	2 510,3
Нарын облусу	2 978,8	2 978,8	3 143,3	4 189,7	4 189,7
Ош облусу	3 470,4	3 470,4	2 805,8	2 352,4	2 352,4
Талас облусу	946,8	946,8	946,8	939,7	939,8
Чүй облусу	1 517,4	1 561,7	1 561,7	1 618,5	1 617,8
Бишкек ш.	-	-	-	-	-

<sup>1</sup> Кыргыз Республикасынын жаратылыш ресурстары, экология жана техникалык көзөмөл министрлигинин маалыматы боюнча

#### 4.18 таблица: Аймактар боюнча жапайы жаныбарларды коргоого жана кайта өстүрүүгө кеткен чыгымдар

(миң. сом)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>40 497,4</b>	<b>37 024,1</b>	<b>45 264,2</b>	<b>46 665,0</b>	<b>51 880,9</b>
Баткен облусу	1 337,2	1 415,3	1 639,7	1 945,8	1 967,5
Жалал-Абад облусу	3 422,2	2 823,6	2 530,3	3 027,5	2 816,6
Ысык-Көл облусу	8 124,5	8 473,0	10 303,4	10 813,0	12 589,6
Нарын облусу	8 433,9	9 938,4	12 023,8	11 737,5	11 417,4
Ош облусу	3 232,1	2 880,1	2 999,9	3 219,2	4 190,8
Талас облусу	2 965,7	2 168,3	2 487,4	2 562,5	3 011,8
Чүй облусу <sup>1</sup>	12 981,8	9 325,4	8 140,7	7 939,5	8 047,3
Бишкек ш.	-	-	5 139,0	5 420,0	5 346,5

<sup>1</sup> 2016-2017-жж. - тартып, Бишкек ш. анын ичинде.

**4.19 таблица: Биологиялык ар түрдүүлүктү коргоого байланышкан укук бузуулардын саны**

	2016	2017	2018	2019	2020
Текшерилген ишканалардын саны, бирдик	452	344	291	96	92
Өсүмдүктөр жана жаныбарлар дүйнөсүн, балык камдыктарын коргоо боюнча бузуулар/бузуучулар табылды	452	344	291	96	92
Өсүмдүктөр жана жаныбарлар дүйнөсүн, балык камдыктарын коргоо боюнча мыйзамдарды бузгандыгы үчүн жоопкерчиликке тартылган бардык кызмат адамдары жана жарандар, адам административдик жоопкерчилигине жазык жоопкерчилигине	517	394	419	93	836
	452	344	291	92	694
	65	50	128	1	142
Өсүмдүктөр жана жаныбарлар дүйнөсүн, балык камдыктарын коргоо боюнча мыйзамдарды бузгандыгы үчүн айыптар өндүрүлүп алынды, миң сом	620,2	748,0	548,2	318,6	10 941,0
Өсүмдүктөр жана жаныбарлар дүйнөсүн, балык камдыктарын коргоо боюнча мыйзамдарды бузгандыгы үчүн доолор өндүрүлүп алынды, миң сом	3 481,3	3 032,3	6 065,4	430,7	1 869,1

## 5. Атмосфера абасы

---

*Эскертүү:* Ушул бөлүктү даярдоо учурунда төмөнкү маалыматтар колдонулду:

- 1) Расмий статистикалык отчеттуулук формалары:
  - №2-ТП (Аба) «Атмосфера абасын коргоо жөнүндө»
  - №1-Жаратылышты коргоо «Айлана-чөйрөнү коргоону жана жаратылыш ресурстарын рационалдуу пайдаланууну мамлекеттик контролдоо жөнүндө»
- 2) Кыргыз Республикасынын жаратылыш ресурстары, экология жана техникалык көзөмөл министрлигине караштуу гидрометеорология боюнча Мамлекеттик агенттиги.

**5.1 таблица: Аймактар боюнча, стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоочу отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин саны**

(бирдик)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>186</b>	<b>175</b>	<b>179</b>	<b>184</b>	<b>180</b>
Баткен облусу	5	5	4	4	5
Жалал-Абад облусу	31	27	28	27	29
Ысык-Көл облусу	8	8	8	8	8
Нарын облусу	19	20	23	23	21
Ош облусу	16	11	15	16	15
Талас облусу	24	24	25	27	27
Чүй облусу	34	31	30	31	26
Бишкек ш.	35	36	34	35	36
Ош ш.	14	13	12	13	13

**5.2 таблица: Экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоочу отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин саны<sup>1</sup>**

(бирдик)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Бардыгы</b>	<b>186</b>	<b>175</b>	<b>179</b>	<b>184</b>	<b>180</b>
Айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук	4	3	3	3	3
Пайдалуу кендерди казуу	23	22	26	24	23
Иштетүү өнөр жайы	104	92	94	96	92
Электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо	26	27	26	27	28
Суу менен жабдуу, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу	1	1	1	1	3
Курулуш	8	7	8	8	8
Дүң жана чекене соода, автомобилдерди жана мотоциклдерди өндөө	1	3	3	4	2
Транспорт ишмердиги жана жүктөрдү сактоо	4	4	3	3	3
Маалымат жана байланыш	-	-	-	-	4
Финансылык ортомчулук жана камсыздандыруу	3	4	4	4	1
Кыймылсыз мүлк иш-чаралар	-	1	1	1	3
Кесиптик, илимий жана техникалык ишмердик	3	3	2	3	-
Мамлекеттик башкаруу жана коргоо, милдеттүү социалдык камсыздандыруу	-	-	-	-	4
Билим берүү	4	4	4	4	5
Саламаттыкты сактоо жана калкты социалдык жактан тейлөө	4	3	3	5	1
Искусство, көңүл ачуу жана эс алуу	1	1	1	1	-
Башка тейлөө ишмердиги	-	-	-	-	<b>180</b>

<sup>1</sup>Абадагы булгоочу заттардын ыргыгылышы реестрине I жана II ишканаларынын категория коркунуч ылайык (Кыргыз Республикасынын Мыйзамы "Кыргыз Республикасында экологиялык коопсуздукту камсыздоо боюнча жалпы техникалык регламент").

**5.3 таблица: Аймактар боюнча, стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоолор**

	(миң тонна)				
	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>52,8</b>	<b>49,6</b>	<b>56,7</b>	<b>50,3</b>	<b>50,6</b>
Баткен облусу	5,4	5,4	0,0	0,0	0,0
Жалал-Абад облусу	2,1	2,8	3,3	4,1	3,6
Ысык-Көл облусу	2,5	2,3	2,3	1,8	1,6
Нарын облусу	1,9	1,2	1,2	0,9	1,4
Ош облусу	2,5	1,8	8,0	7,5	6,5
Талас облусу	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3
Чүй облусу	11,9	12,2	15,5	11,7	11,5
Бишкек ш.	24,6	21,8	24,2	22,0	23,6
Ош ш.	1,7	1,9	2,0	2,0	2,2

**5.4 таблица: 2020-жылдагы экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоолордун көлөмдөрү**

	Бардыгы	анын ичинде				
		катуулар	газ түрүндөгү жана суюктар	анын ичинен		
				күкүрттүү ангидрид	азот кычкылдары	көмүртектүү кычкылы
<b>Бардыгы</b>	<b>50 642,9</b>	<b>18 642,6</b>	<b>32 000,3</b>	<b>13 787,9</b>	<b>4 566,9</b>	<b>9 700,3</b>
Айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук	2,0	1,6	0,4	0,2	0,0	0,2
Пайдалуу кендерди казуу	4 350,8	1 055,0	3 295,8	35,1	39,0	122,3
Иштетүү өнөр жайы	16 490,8	4 973,4	11 517,4	3 111,3	2 082,9	5 919,0
Электр энергия, газ, буу жана кондиция-ланган аба менен камсыздоо	29 287,1	12 452,5	16 834,6	10 618,1	2 438,1	3 615,3
Суу менен жабдуу, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу	222,8	92,5	130,3	1,0	2,7	17,8
Курулуш	57,9	38,5	19,4	10,5	0,4	8,5
Дүн жана чекене соода, автомобилдерди жана мотоциклдерди ондоо	6,0	5,0	1,0	0,2	0,0	0,1
Транспорт ишмердиги жана жүктөрдү сактоо	178,9	0,1	178,8	1,0	2,7	6,1
Финансылык ортомчулук жана камсыздан-дыруу	2,9	1,2	1,7	0,9	0,0	0,7
Кыймылсыз мүлк иш-чаралар	6,4	6,4	-	-	-	-
Кесиптик, илимий жана техникалык ишмердүүлүк	1,7	1,2	0,5	0,3	0,0	0,2
Билим берүү	24,5	10,5	14,0	5,7	0,8	7,5
Саламаттыкты сактоо жана калты социалдык жактан тейлөө	10,1	4,3	5,8	3,3	0,1	2,3
Искусство, көңүл ачуу жана эс алуу	0,8	0,3	0,5	0,3	0,0	0,2
Башка тейлөө ишмердиги	-	-	-	-	-	-

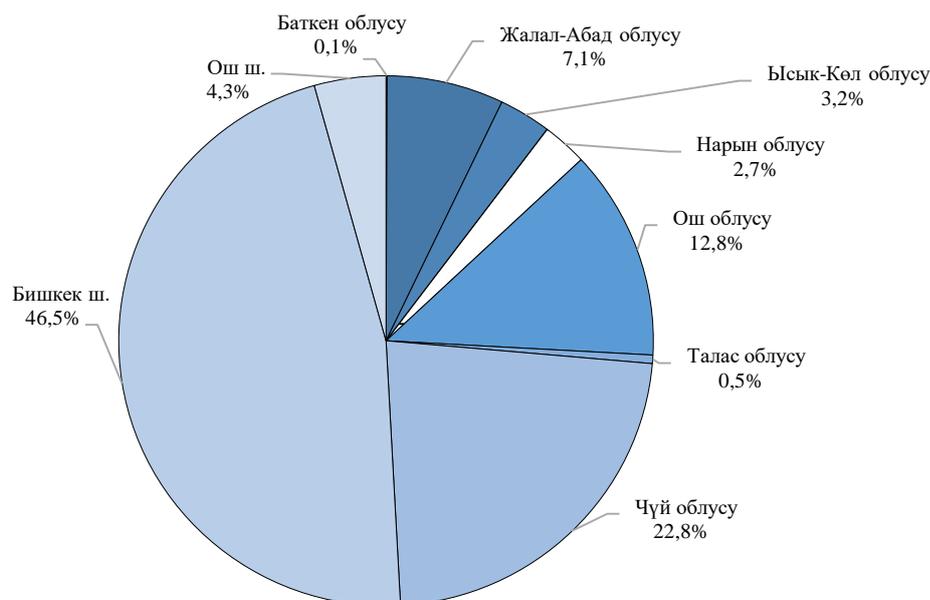
**5.5 таблица: Экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча, стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоолор**

(тонна)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Бардыгы</b>	<b>52 831,5</b>	<b>49 630,6</b>	<b>56 698,5</b>	<b>50 277,7</b>	<b>50 642,9</b>
Айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук	8,6	1,6	1,4	1,7	2,0
Пайдалуу кендерди казуу	3 969,4	3 289,5	4 818,6	4 785,5	4 350,8
Иштетүү өнөр жайы	17 887,4	18 366,7	21 332,8	18 460,3	16 490,8
Электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо	29 929,3	27 107,7	29 735,0	26 613,2	29 287,1
Суу менен жабдуу, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу	75,6	109,3	441,1	45,9	222,8
Курулуш	64,9	59,3	54,4	48,7	57,9
Дүн жана чекене соода, автомобилдерди жана мотоциклдерди ондоо	0,0	7,2	7,2	38,0	6,0
Транспорт ишмердиги жана жүктөрдү сактоо	426,6	235,6	262,6	214,2	178,9
Финансылык ортомчулук жана камсыздандыруу	1,7	3,3	3,2	2,9	2,9
Кыймылсыз мүлк иш-чаралар	-	4,5	8,4	6,4	6,4
Кесиптик, илимий жана техникалык ишмердик	415,8	416,6	0,9	1,7	1,7
Билим берүү	42,4	21,3	25,1	48,1	24,5
Саламаттыкты сактоо жана калты социалдык жактан тейлөө	8,4	7,2	7,0	10,1	10,1
Искусство, көңүл ачуу жана эс алуу	1,2	0,8	0,8	0,8	0,8
Башка тейлөө ишмердиги	-	-	-	-	-

**3-график. 2020ж. аймактар боюнча, стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттардын абага таштоолору**

(жыйынтыкка карата, пайыз менен)



**5.6 таблица: Стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоолору, булгоочу заттардын түрлөрү менен**

(миң тонна)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Бардыгы</b>	<b>52,8</b>	<b>49,6</b>	<b>56,7</b>	<b>50,3</b>	<b>50,6</b>
анын ичинде:					
катуу заттар	20,2	25,2	18,2	15,3	18,6
газ түрүндөгү жана суюк заттар	32,6	24,4	38,5	35,0	32,0
анын ичинен:					
күкүрттүү ангидрид	16,1	7,8	18,1	15,1	13,8
көмүртек кычкылы	9,4	9,4	12,1	9,6	9,7
азот кычкылдары	4,4	3,9	4,6	5,1	4,6
башка газ түрүндөгү жана суюк заттар	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4

**5.7 таблица: Аймактар боюнча, стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоолору**

(1 адамга эсептегенде, килограмм)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>9,1</b>	<b>8,1</b>	<b>9,3</b>	<b>8,1</b>	<b>8,0</b>
Баткен облусу	12,1	10,7	0,0	0,0	0,0
Жалал-Абад облусу	2,0	2,4	2,9	3,5	3,0
Ысык-Көл облусу	5,5	5,0	4,9	3,7	3,3
Нарын облусу	7,1	4,3	4,4	3,3	5,0
Ош облусу	2,1	1,4	6,5	6,0	5,1
Талас облусу	0,6	0,8	0,8	1,2	1,0
Чүй облусу	13,5	13,5	16,9	12,5	12,1
Бишкек ш.	24,6	22,2	23,2	20,6	21,5
Ош ш.	6,5	6,4	7,2	6,9	7,2

**5.8 таблица: Аймактар боюнча, стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу жайылган заттардын таштоолору**

(1 чарчы км эсептегенде, килограмм)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Бардыгы</b>	<b>264,3</b>	<b>248,2</b>	<b>283,6</b>	<b>251,6</b>	<b>253,3</b>
анын ичинде:					
катуу заттар	101,3	126,1	91,0	76,5	93,2
газ түрүндөгү жана суюк заттар	163,0	122,1	192,6	175,1	160,1
анын ичинен:					
күкүрттүү ангидрид	80,6	39	90,3	75,5	69,0
көмүртек кычкылдары	47,1	47,1	60,7	48,0	48,5
азот кычкылдары	21,8	19,5	22,8	25,5	22,8

**5.9 таблица: Айрым шаарлар боюнча, 2020-жылдагы стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоолору**

(миң тонна)

Бардыгы	анын ичинде					
	катуулар	газ		анын ичинен		
		жана суюктар	түрүндөгү	күкүрттүү ангидрид	азот кычкыл-дары	көмүртек кычкылдары
<b>Бардыгы</b>	<b>50,6</b>	<b>18,6</b>	<b>32,0</b>	<b>13,8</b>	<b>4,6</b>	<b>9,7</b>
Бишкек ш.	23,5	9,9	13,6	9,0	2,2	2,4
Кант ш.	7,2	2,6	4,6	2,2	0,5	1,8
Кара-Балта ш.	2,4	1,4	0,9	0,6	0,0	0,3
Каракол ш.	0,8	0,5	0,3	0,2	0,0	0,1
Ош ш.	2,2	0,6	1,6	0,8	0,1	0,5

**5.10 таблица: 2020-жылдагы атмосферага эң көп жайылган спецификалык булгоочу зыян заттарды абага таштоолору**

(тонна)

Бардыгы	Жол берилүүчү чектелген таштоолор	Иш жүзүндө ташталган
	анын ичинен:	<b>41 754,5</b>
Сымап	2,7	0,8
Коргошун жана анын кошундулары (коргошунга которгондогу тетраэтил коргошунунан башка)	0,02	0,04
Көмүрдүн жана күйүп бүтпөй калган отундун күлү	21 105,9	11 099,5
Сланецтин күлү	8,1	1,7
Пахта буласынын, пахтанын, зыгырдын чаңы	28,0	25,7
Катуу заттар	4 703,1	1 875,8
Суюк заттар	6 096,8	3 828,6

**5.11 таблица: Аймактар боюнча, 2020-жылдагы эң көп жайылган спецификалык булгоочу зыян заттарды абага (атмосферага) таштоолору**

(тонна)

Кыргыз Республикасы	Жол берилүүчү чектелген таштоолор	Иш жүзүндө ташталган
	<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>41 754,5</b>
Баткен облусу	194,1	13,2
Жалал-Абад облусу	5 307,9	3 265,5
Ысык-Көл облусу	1 466,9	1 146,6
Нарын облусу	989,0	1 230,7
Ош облусу	1 581,2	893,7
Талас облусу	-	102,3
Чүй облусу	9 394,3	4 633,6
Бишкек ш.	19 487,3	10 014,8
Ош ш.	3 333,8	793,2

**5.12 таблица: Стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу заттарды аймактар боюнча кармоо жана жок кылуу**

(миң тонна)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>337,5</b>	<b>365,9</b>	<b>422,5</b>	<b>339,3</b>	<b>384,2</b>
Баткен облусу	0,6	0,6	-	-	0,2
Жалал-Абад облусу	0,1	0,2	0,0	0,1	0,1
Ысык-Көл облусу	2,6	2,6	0,3	0,1	0,3
Нарын облусу	-	-	-	-	-
Ош облусу	21,2	9,9	0,7	14,8	20,5
Талас облусу	-	-	-	-	-
Чүй облусу	211,8	236,9	291,1	206,1	205,4
Бишкек ш.	101,2	115,6	130,4	118,1	157,7
Ош ш.	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1

**5.13 таблица: Аймактар боюнча, 2020-жылдагы стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды кармоо жана кайра иштетүү**

(миң тонна)

	Булгоочу заттарды кармоо жана жок кылуу, бардыгы - миң тонна	анын ичинен жок кылынган	
		миң тонна	кармалган жана зыянсыздандырылган булгоочу заттардын жалпы көлөмүнүн пайызы
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>384,2</b>	<b>10,3</b>	<b>2,7</b>
Баткен облусу	0,2	-	-
Жалал-Абад облусу	0,1	0,06	60,0
Ысык-Көл облусу	0,3	-	-
Нарын облусу	-	-	-
Ош облусу	20,5	6,2	30,2
Талас облусу	-	-	-
Чүй облусу	205,4	3,9	1,9
Бишкек ш.	157,7	0,1	0,1
Ош ш.	0,05	0,03	60,0

**5.14 таблица: 2020-жылдагы айрым шаарлардагы атмосфера абасынын сапатынын көрсөткүчтөрү<sup>1</sup>**

Шаарлар	Күкүрттүн диоксиди	Азот диоксиди	Азот оксиди	Аммиак	Формальдегид
<b>Бир жылдагы орточо концентрация, мкг/м<sup>3</sup></b>					
Бишкек ш.	5	60	80	20	7
Кара-Балта ш.	2	50	50	-	-
Ош ш.	4	30	-	-	-
Токмок ш.	2	50	50	-	-
Чолпон-Ата ш.	2	30	-	-	-
<b>Атмосфера абасынын булгануу индекси (АБИ)</b>					
Бишкек ш.	0,10	1,69	1,33	0,54	3,01
Кара-Балта ш.	0,04	1,4	0,83	-	-
Ош ш.	0,08	0,69	-	-	-
Токмок ш.	0,04	1,34	0,83	-	-
Чолпон-Ата ш.	0,04	0,69	-	-	-

<sup>1</sup> Кыргыз Республикасынын жаратылыш ресурстары, экология жана техникалык көзөмөл министрлигинин алдындагы Гидрометеорология агенттигинин маалыматтары боюнча.

**15.15 таблица: 2020-жылдагы азот диоксидинин жол берилүүчү концентрациясынын (ЖЧК) чегинен ашкан учурлардын саны<sup>1</sup>**

(байкоолордун жалпы санына карата пайыз менен)

	Азот диоксида (NO <sub>2</sub> )	
	Индустриялуу район	Тыгч район
Бишкек ш.	32	15
Кара-Балта ш.	14	13
Ош ш.	-	-
Токмок ш.	17	12
Чолпон-Ата ш.	15	-

<sup>1</sup> Кыргыз Республикасынын жаратылыш ресурстары, экология жана техникалык көзөмөл министрлигинин алдындагы Гидрометеорология агенттигинин маалыматтары боюнча.

**5.16 таблица: Абанын температурасы<sup>1</sup>**

(градус Цельсиясы)

	2017	2018	2019	2020
<b>Бишкек ш.</b>				
Орточо жылдык температура	12,6	11,3	12,3	11,6
Абанын максималдуу орточо айлык температурасы	24,7	26,3	28,8	25,7
Абанын минималдуу орточо айлык температурасы	1,3	-6,2	0,4	-5,6
<b>Ош ш.</b>				
Орточо жылдык температура	13,7	12,8	13,6	13,4
Абанын максималдуу орточо айлык температурасы	25,2	26,7	27,5	26,3
Абанын минималдуу орточо айлык температурасы	1,4	-0,4	0,5	-0,7
<b>(Эң бийик узак мөөнөттүү орточо температурасы менен жери (облус же регион) Джалал-Абад ш.</b>				
Орточо жылдык температура	14,7	12,6	14,0	13,8
Абанын максималдуу орточо айлык температурасы	26,3	28,1	28,8	27,0
Абанын минималдуу орточо айлык температурасы	1,9	0,7	1,2	-0,6
<b>(Эң төмөн узак мөөнөттүү орточо температурасы менен жери (облус же регион) Тянь-Шань (Кумтөр)</b>				
Орточо жылдык температура	-4,9	-5,6	-2,9	-5,9
Абанын максималдуу орточо айлык температурасы	5,8	6,0	6,9	5,1
Абанын минималдуу орточо айлык температурасы	-16,7	-20,0	-19,8	-20,1

<sup>1</sup> Кыргыз Республикасынын жаратылыш ресурстары, экология жана техникалык көзөмөл министрлигинин алдындагы Гидрометеорология агенттигинин маалыматтары боюнча.

**5.17 таблица: Атмосфера жаан-чачындары<sup>1</sup>**

(миллиметр)

	2017	2018	2019	2020
<b>Бишкек ш.</b>				
Жаан-чачындардын жылдык саны:	710,7	431,7	448,9	462,5
Жаан-чачындардын максималдуу айлык саны	125,2	95,9	114,0	97,7
Жаан-чачындардын минималдуу айлык саны	0,0	2,1	6,3	8,6
<b>Ош ш.</b>				
Жаан-чачындардын жылдык саны:	392,9	343,9	211,5	388,0
Жаан-чачындардын максималдуу айлык саны	96,9	71,5	76,9	58,6
Жаан-чачындардын минималдуу айлык саны	0,0	0,0	0,0	4,0
<b>(мезгилинде жааган жаан-чачындардын эң чоң узак мөөнөттүү орточо саны менен жери (облус же регион)) Ак-Терек, Базар-Коргон району, Жалал-Абад облусу</b>				
Жаан-чачындардын жылдык саны	1 256,7	1 016,5	1 003,4	1 082,0
Жаан-чачындардын максималдуу айлык саны	228,2	204,6	244,6	176,9
Жаан-чачындардын минималдуу айлык саны	1,0	0,7	9,3	24,7

	2017	2018	2019	2020
<b>(мезгилинде жааган жаан-чачындардын эң аз узак мөөнөттүү орточо саны менен жери (облус же регион))</b>				
<b>Балыкчы, Ысык-Көл району</b>				
Жаан-чачындардын жылдык саны:	230,2	90,5	136,1	148,3
Жаан-чачындардын максималдуу айлык саны	94,4	21,5	31,0	93,7
Жаан-чачындардын минималдуу айлык саны	0,0	0,0	0,0	0,0

<sup>1</sup> Кыргыз Республикасынын жаратылыш ресурстары, экология жана техникалык көзөмөл министрлигинин алдындагы Гидрометеорология агенттигинин маалыматтары боюнча.

### 5.18 таблица: Атмосфера абасын булгоо менен байланышкан укук бузуулардын саны

	2016	2017	2018	2019	2020
Текшерилген ишканалардын саны, бирдик	111	116	186	50	57
Суу ресурстары боюнча бузуулар/бузуучулар табылды, бирдик	111	116	186	50	57
Атмосфера абасын жапырт жана авариялык булгоо учурларынын бардыгы	-	-	-	-	-
Зыяндын суммасы, миң сом.	-	-	-	-	-
Жоопкерчиликке тартылган бардык кызмат адамдары жана жарандар, адам анын ичинен:	111	116	186	50	57
административдик жоопкерчилик	111	116	186	50	57
жазык жоопкерчилиги	-	-	-	-	-
Айыптар өндүрүлүп алынды, миң сом.	497,5	753,7	1 325,5	851,5	789,3
Доолор өндүрүлүп алынды, миң сом	190,5	240,3	20,7	639,4	18,5

## **6. Өндүрүштүн жана керектөөнүн калдыктары**

---

*Эскертүү:* Ушул бөлүктү даярдоо учурунда төмөнкү маалыматтар колдонулду:

- 1) Расмий статистикалык отчеттуулук формалары:
  - №1-форма. Калдыктар «Өндүрүштүн жана керектөөлөрдүн калдыктарынын түзүлүшү жана аны менен иш жүргүзүү жөнүндө»
  - №2--форма. Калдыктар «Өндүрүштүн жана керектөөлөрдүн калдыктарын жайгаштыруу жөнүндө»
- 2) Үй-чарбанын бюджеттерин жана жумушчу күчтөрүн таңдалма интеграциялык изилдөө.

**6.1 таблица: Өндүрүштүн жана керектөөлөрдүн калдыктары бар отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин аймактар боюнча саны<sup>1</sup>**

(бирдик)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>351</b>	<b>274</b>	<b>259</b>	<b>310</b>	<b>299</b>
Баткен облусу	8	10	9	10	10
Жалал-Абад облусу	36	40	36	32	34
Ысык-Көл облусу	22	24	24	24	24
Нарын облусу	5	5	6	5	5
Ош облусу	9	9	10	11	9
Талас облусу	29	25	25	31	33
Чүй облусу	39	37	35	33	33
Бишкек ш.	191	111	102	152	140
Ош ш.	12	13	12	12	11

<sup>1</sup> Калдыктар боюнча кооптуулуктун I жана II категориядагы ишканалардын реестрине ылайык («Кыргыз Республикасынын экологиялык коопсуздугун камсыздоо боюнча жалпы техникалык регламент» Кыргыз Республикасынын Мыйзамы).

**6.2 таблица: Экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча өндүрүштүн жана керектөөлөрдүн калдыктары бар отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин саны**

(бирдик)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Бардыгы</b>	<b>351</b>	<b>274</b>	<b>259</b>	<b>310</b>	<b>299</b>
Айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук	3	3	3	3	2
Пайдалуу кендерди казуу	14	13	13	13	14
Иштетүү өнөр жайы	205	156	144	184	176
Электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо	20	17	17	19	19
Суу менен жабдуу, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу	11	10	10	10	10
Курулуш	18	16	12	13	14
Дүн жана чекене соода, автомобилдерди жана мотоциклдерди оңдоо	18	15	15	18	16
Транспорт ишмердиги жана жүктөрдү сактоо	10	3	5	7	7
Мейманканалардын жана ресторандардын ишмердиги	8	4	4	5	4
Маалымат жана байланыш	4	3	3	3	2
Финансылык ортомчулук жана камсыздандыруу	4	5	4	4	4
Кыймылсыз мүлк операциялары	8	7	7	7	7
Кесиптик, илимий жана техникалык ишмердик	6	3	3	4	2
Административтик жана көмөкчү ишмердик	1	1	1	1	1
Мамлекеттик башкаруу жана коргоо, милдеттүү социалдык камсыздандыруу	2	1	1	1	1
Билим берүү	5	3	3	4	4
Саламаттыкты сактоо жана калкты социалдык жактан тейлөө	11	8	9	9	10
Искусство, көңүл ачуу жана эс алуу	1	4	4	4	4
Башка тейлөө ишмердиги	2	1	1	1	2

**6.3 таблица: Экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча өндүрүштүн жана керектөөлөрдүн калдыктарынын болуусу<sup>1</sup>**

	<i>(жылдын аягына карата, жылына миң тонна)</i>				
	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Бардыгы</b>	<b>120 929,6</b>	<b>128 419,8</b>	<b>2 130 053,7</b>	<b>2 275 789,2</b>	<b>2 383 152,5</b>
Айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук	-	-	-	-	-
Пайдалуу кендерди казуу	114 617,8	122 000,3	2 123 488,2	2 269 105,6	2 376 341,2
Иштетүү өнөр жайы	1 272,1	1 533,9	1 539,8	1 537,7	1 543,1
Электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо	5 026,1	4 885,2	5 025,2	5 145,3	5 267,0
Суу менен жабдуу, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу	13,6	0,4	0,4	0,5	0,6
Курулуш	0,0	0,0	0,0	-	0,0
транспорттук иш-чаралар	0,0	0,0	0,0	-	-
Маалымат жана байланыш	-	-	-	-	-
Мейманканалардын жана ресторандардын ишмердиги	-	-	-	-	-
Кыймылсыз мүлк операциялары	-	-	-	-	-
Мамлекеттик башкаруу жана коргоо, милдеттүү социалдык камсыздандыруу	-	-	-	-	-
Билим берүү	0,0	-	0,0	0,0	0,0
Саламаттыкты сактоо жана калкты социалдык жактан тейлөө	-	-	-	-	-

<sup>1</sup>2018 ж. тартып анын ичинде «тоонун урандыларынан» калган калдыктарды кошкондо.

**6.4 таблица: Өндүрүштүн жана керектөөлөрдүн калдыктарынын аймактар боюнча болуусу<sup>1</sup>**

	<i>(жылдын аягына карата, жылына миң тонна)</i>				
	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>120 929,6</b>	<b>128 419,8</b>	<b>2 130 053,7</b>	<b>2 275 789,2</b>	<b>2 383 152,5</b>
Баткен облусу	1 257,2	1 257,2	1 257,3	2 030,5	2 202,9
Жалал-Абад облусу	10,7	10,7	10,9	3,0	3,2
Ысык-Көл облусу	114 617,6	122 000,5	2 123 488,4	2 268 332,5	2 372 010,6
Нарын облусу	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Ош облусу	0,0	0,0	-	-	-
Талас облусу	0,0	0,0	-	-	3 385,2
Чүй облусу	276,6	265,9	271,9	277,7	282,9
Бишкек ш.	4 767,4	4 885,3	5 025,1	5 145,4	5 267,6
Ош ш.	-	-	-	-	-

<sup>1</sup>2018 ж. тартып анын ичинде «тоонун урандыларынан» калган калдыктарды кошкондо.

**6.5 таблица: Өндүрүштүн жана керектөөлөрдүн калдыктарынын аймактар боюнча пайда болушу<sup>1</sup>**

	<i>(миң тонна/жыл)</i>				
	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>12 377,5</b>	<b>12 653,7</b>	<b>182 738,9</b>	<b>151 840,5</b>	<b>114 116,6</b>
Баткен облусу	1,5	8,7	2,8	776,6	174,5
Жалал-Абад облусу	16,6	13,8	14,5	9,6	10,8
Ысык-Көл облусу	12 190,0	12 441,4	182 510,1	150 856,7	110 160,9
Нарын облусу	15,7	37,2	41,9	41,9	8,7
Ош облусу	0,0	0,1	1,4	0,4	178,0
Талас облусу	0,1	0,0	0,1	0,2	3 386,0
Чүй облусу	6,7	6,7	8,2	8,1	7,8
Бишкек ш.	146,8	145,4	159,7	146,9	189,8
Ош ш.	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

<sup>1</sup>2018 ж. тартып анын ичинде «тоонун урандыларынан» калган калдыктарды кошкондо.

**6.6 таблица: Өндүрүштүн жана керектөөлөрдүн калдыктарынын кыймылы<sup>1</sup>**

(миң тонна)

	2016	2017	2018	2019	2020
Ишканаларда калдыктардын болуусу					
жылдын башына карата	112 670,9	120 933,4	1 952 033,9	2 130 046,2	2 275 789,2
Бир жылда пайда болгон	12 377,5	12 653,7	182 738,9	151 840,5	114 116,6
Башка ишканалардан алынган калдыктар	14,2	25,3	40,2	39,5	39,6
Башка ишканаларга берилген калдыктар	61,0	101,0	81,4	83,3	288,7
анын ичинен:					
пайдалануу үчүн	38,6	42,3	22,5	26,8	44,9
зыянсыздандыруу үчүн	0,3	0,5	1,8	0,4	0,4
көмүү үчүн	22,0	56,6	55,8	54,9	242,2
сактоо үчүн	0,0	1,5	1,4	1,2	1,1
Ишканаларда пайдаланылды (кайра иштетилди, жок кылынды)	4 072,0	5 091,6	4 677,9	6 053,6	6 504,2

<sup>1</sup>2018 ж. тартып анын ичинде «тоонун урандыларынан» калган калдыктарды кошкондо.

**6.7 таблица: Экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча 2020-жылдагы ишканалардагы жана уюмдардагы өндүрүштүн жана керектөөнүн калдыктарынын кыймылы**

(тонна)

	Башка ишканалардан алынган калдыктар	Башка ишканаларга берилген калдыктар, бардыгы	анын ичинен төмөнкүлөр үчүн				Ишканаларда пайдаланылган калдыктар
			пайдалануу	зыянсыздандыруу	көмүү	сактоо	
<b>Бардыгы</b>	<b>39 581,6</b>	<b>288 665,7</b>	<b>44 931,6</b>	<b>418,3</b>	<b>242 174,1</b>	<b>1141,7</b>	<b>6 504 162,3</b>
Айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук	-	0,4	-	-	0,4	-	-
Пайдалуу кендерди казуу	-	5 693,8	4 494,7	12,8	1 186,3	-	6 481 651,7
Иштетүү өнөр жайы	169,6	200 317,0	14 572,6	398,2	185 210,8	135,4	7 380,2
Электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо	710,0	40 244,4	25 277,0	2,2	13 965,2	1 000,0	13 078,4
Суу менен жабдуу, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу	38 702,0	38 839,2	-	2,1	38 831,9	5,2	1 675,9
Курулуш	-	390,8	0,9	0,7	388,1	1,1	-
Дүн жана чекене соода, автомобилдерди жана мотоциклдерди ондоо	-	870,9	500,4	2,3	368,2	-	28,0
Транспорт ишмердиги жана жүктөрдү сактоо	-	638,6	-	-	638,6	-	-
Мейманканалардын жана ресторандардын ишмердиги	-	202,2	85,7	-	116,5	-	-
Маалымат жана байланыш	-	260,5	-	-	260,5	-	-
Финансылык ортомчулук жана камсыздандыруу	-	81,9	-	-	81,9	-	-
Кыймылсыз мүлк операциялары	-	754,8	-	-	754,8	-	338,6
Кесиптик, илимий жана техникалык ишмердик	-	148,6	-	-	148,6	-	-
Административтик жана көмөкчү ишмердик	-	0,3	0,3	-	-	-	6,0
Мамлекеттик башкаруу жана коргоо, милдеттүү социалдык камсыздандыруу	-	0,4	-	-	0,4	-	-

	Башка ишканалардан алынган калдыктар	Башка ишканаларга берилген калдыктар, бардыгы	анын ичинен төмөнкүлөр үчүн				Ишканаларда пайдаланылган калдыктар
			пайдалануу	зыянсыздан дыруу	көмүү	сактоо	
Билим берүү	-	81,3	-	-	81,3	-	-
Саламаттыкты сактоо жана калкты социалдык жактан тейлөө	-	121,0	-	-	121,0	-	-
Искусство, оюн-зоок жана эс алуу	-	0,3	-	-	0,3	-	3,5
Башка тейлөө ишмердиги	-	19,0	-	-	19,0	-	-

**6.8 таблица: 2020-жылдагы аймактар боюнча өндүрүштүн жана керектөөнүн калдыктарынын кыймылы**

	Башка ишканалардан алынган калдыктар	Башка юридикалык жана жеке жактарга берилген калдыктар, бардыгы	анын ичинен төмөнкүлөр үчүн				Ишканаларда пайдаланылган калдыктар
			пайдалануу	зыянсыздан дыруу	көмүү	сактоо	
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>39,6</b>	<b>288,7</b>	<b>44,9</b>	<b>0,4</b>	<b>242,2</b>	<b>1,1</b>	<b>6 504,2</b>
Баткен облусу	-	0,0	0,0	-	-	-	2,1
Жалал-Абад облусу	0,7	4,5	1,6	0,1	2,7	0,0	6,8
Ысык-Көл облусу	-	9,2	4,4	0,0	3,8	1,0	6 473,6
Нарын облусу	-	0,7	-	-	0,7	-	8,0
Ош облусу	-	177,9	0,5	-	177,5	-	0,0
Талас облусу	-	0,8	-	-	0,8	-	-
Чүй облусу	38,9	40,2	0,5	-	39,7	0,0	1,2
Бишкек ш.	-	55,2	37,9	0,2	16,9	0,1	12,4
Ош ш.	-	0,1	-	0,1	0,0	-	0,0

**6.9 таблица: 2020- жылдагы коркунучтуулук класстары жана аймактар боюнча калдыктардын болуусу<sup>1</sup>**

	(жылдын башына карата, миң тонна)			
	Биринчи класс	Экинчи класс	Үчүнчү класс	Төртүнчү класс
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>0,3</b>	<b>134 313,1</b>	<b>46,6</b>	<b>2 141 420,7</b>
Баткен облусу	-	-	-	2 030,5
Жалал-Абад облусу	0,0	-	0,0	3,0
Ысык-Көл облусу	0,2	134 310,2	22,7	2 133 991,0
Нарын облусу	-	-	-	0,1
Ош облусу	-	-	-	-
Талас облусу	-	-	-	-
Чүй облусу	-	2,9	0,8	274,0
Бишкек ш.	0,1	0,0	23,1	5 122,1

<sup>1</sup>2018 ж. тартып анын ичинде «тоонун урандыларынан» калган калдыктарды кошкондо.

**6.10 таблица: Аймактар боюнча тиричилик таштандыларын (катуу калдыктар) чыгаруу**

(миң тонна)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>995,8</b>	<b>981,5</b>	<b>1 047,8</b>	<b>1 147,6</b>	<b>1175,9</b>
Баткен облусу	22,8	30,5	30,4	25,4	31,8
Жалал-Абад облусу	48,1	72,8	81,4	82,4	94,3
Ысык-Көл облусу	22,3	36,0	53,4	54,8	57,4
Нарын облусу	33,5	47,0	56,1	66,0	62,9
Ош облусу	32,3	37,5	51,7	89,6	91,4
Талас облусу	11,4	7,8	10,1	12,2	14,3
Чүй облусу	48,6	82,9	121,5	74,2	82,7
Бишкек ш.	442,3	326,1	300,2	393,0	326,1
Ош ш.	334,5	340,9	343,0	350,0	415,1

**6.11 таблица: Калдыктардын пайда болуу түрлөрү боюнча тиричилик таштандыларын (катуу калдыктарды) чыгаруу**

(миң тонна)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Бардыгы</b>	<b>995,7</b>	<b>981,5</b>	<b>1 047,8</b>	<b>1 147,6</b>	<b>1175,9</b>
анын ичинде:					
көчө таштандысы (санкцияланбаган таштанды таштоочу жайдагы таштандыны жана парктык калдыктарды кошкондо)	152,4	200,6	172,9	175,2	192,6
ишканалардын, мекемелердин жана уюмдардын калдыктары үй чарбасынын калдыктары	496,1	428,5	475,4	530,2	581,4
базарлардагы калдыктар	80,4	98,9	118,6	181,9	154,9
башка калдыктар	27,4	50,7	66,5	33,3	34,2

**6.12 таблица: 2020-жылдагы аймактар боюнча тиричилик таштандыларын (катуу калдыктарды) чыгаруу**

(миң тонна)

	Көчө таштандысы (санкцияланбаган таштанды таштоочу жайдагы таштандыны жана парктык калдыктарды кошкондо)	Ишканалардын, мекемелердин жана уюмдардын калдыктары	Үй чарбасынын калдыктары	Базарлардагы калдыктар	Башка калдыктар
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>192,6</b>	<b>212,7</b>	<b>581,4</b>	<b>154,9</b>	<b>34,2</b>
Баткен облусу	6,6	3,2	13,8	7,8	0,4
Жалал-Абад облусу	8,7	13,9	62,4	8,0	1,2
Ысык-Көл облусу	14,1	8,8	17,1	8,4	8,9
Нарын облусу	11,6	4,4	29,9	10,6	6,4
Ош облусу	31,9	7,0	40,9	7,1	4,4
Талас облусу	2,2	0,5	11,1	0,6	-
Чүй облусу	22,5	22,0	29,5	7,9	0,8
Бишкек ш.	65,1	112,4	95,7	52,8	0,1
Ош ш.	29,9	40,6	280,9	51,7	12,0

**6.13 таблица: Аймактар боюнча таштандылардан арылуу**

(пайыз менен)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
Таштанды түтүгү	0,1	0,1	0,1	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен жыйноо	31,3	38,8	44,0	46,9	48,2
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	22,4	21,8	20,2	20,2	19,3
Өрттөө	32,9	28,6	25,6	24,0	24,2
Көмүү	13,4	10,9	10,0	8,9	8,3
<b>Баткен облусу</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
Таштанды түтүгү	-	-	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен жыйноо	8,7	7,1	7,5	8,9	11,0
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	34,6	40,0	44,8	46,1	42,8
Өрттөө	27,6	21,5	21,5	18,7	26,3
Көмүү	29,1	31,5	26,1	26,3	19,9
<b>Жалал-Абад облусу</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
Таштанды түтүгү	-	-	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен жыйноо	13,1	17,4	20,5	23,1	24,4
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	37,9	35,1	29,3	33,8	34,1
Өрттөө	42,3	35,3	40,9	35,7	34,9
Көмүү	6,6	12,2	9,3	7,4	6,6
<b>Ысык-Көл облусу</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
Таштанды түтүгү	-	-	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен жыйноо	23,3	33,7	42,9	49,3	50,9
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	25,9	13,5	16,1	13,5	17,1
Өрттөө	35,6	51,2	40,2	35,7	30,7
Көмүү	15,1	1,6	0,8	1,5	1,3
<b>Нарын облусу</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
Таштанды түтүгү	-	-	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен жыйноо	4,8	8,5	14,0	20,3	22,8
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	45,3	83,8	84,9	71,9	61,3
Өрттөө	46,3	3,8	1,1	7,8	15,9
Көмүү	3,6	3,9	-	-	-
<b>Ош облусу</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
Таштанды түтүгү	-	-	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен жыйноо	13,2	16,4	27,2	33,8	41,3
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	11,1	16,8	15,2	17,9	14,6
Өрттөө	42,0	36,9	23,3	18,8	18,0
Көмүү	33,6	29,9	34,3	29,4	26,1
<b>Талас облусу</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
Таштанды түтүгү	-	-	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен жыйноо	4,3	6,8	7,0	4,7	8,9
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	40,9	35,3	35,7	39,4	31,4
Өрттөө	51,1	56,7	57,3	56,0	59,6
Көмүү	3,7	1,2	-	-	-
<b>Чүй облусу</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
Таштанды түтүгү	-	-	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен жыйноо	30,0	34,2	42,3	42,4	38,4
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	21,5	15,6	13,5	9,0	12,0

	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>2020</b>
Өртгөө	39,7	48,2	43,6	48,4	49,1
Көмүү	8,8	2,0	0,6	0,3	0,6
<b>Бишкек ш.</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
Таштанды түтүгү	0,6	0,3	0,7	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен жыйноо	96,6	96,9	97,6	98,8	99,1
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	2,8	2,7	1,7	1,2	0,9
Өртгөө	-	-	-	-	-
Көмүү	-	-	-	-	-
<b>Ош ш.</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
Таштанды түтүгү	-	-	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен жыйноо	58,3	84,7	89,0	88,4	89,6
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	17,7	12,3	4,5	4,8	5,5
Өртгөө	16,6	0,4	5,6	4,6	4,4
Көмүү	7,5	2,6	1,0	2,2	0,4

## **7. Айлана-чөйрөнү коргоого кеткен чыгымдар**

---

*Эскертүү:* Ушул бөлүктү даярдоо учурунда расмий статистикалык отчеттуулуктун №4-ОС «Жаратылышты коргоого карата чыгымдар» формасынын маалыматтары колдонулду.

**7.1 таблица: Мамлекеттик бюджеттин айлана-чөйрөнү коргоого кеткен чыгымдары<sup>1</sup>**

(млн. сом)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Бардыгы</b>	<b>934,5</b>	<b>921,5</b>	<b>962,4</b>	<b>798,7</b>	<b>588,7</b>
анын ичинде:					
айлана-чөйрөнү булгоо менен күрөшүү	60,4	52,7	64,1	72,2	62,2
жаратылыш парктар жана коруктар	145,8	131,7	136,5	136,9	99,4
жаныбарларды коргоо	10,4	9,8	10,4	12,3	6,1
Өсүмдүктөрдү коргоо	1,5	-	-	-	-
... каршы иш-чаралар	109,3	105,6	153,6	64,7	71,0
ветеринардык диагностика	150,8	134,6	245,1	169,4	136,3
Өсүмдүктөрдү химиялаштыруу, коргоо жана карантин	88,8	85,9	132,2	131,5	103,3
биологиялык ар түрдүүлүктү коргоо жана ландшафты сактоо боюнча башка кызмат көрсөтүүлөр	358,6	231,4	212,8	197,7	103,2
айлана-чөйрөнү коргоо менен байланышкан илимий-изилдөөчүлүк жана тажрыйба-конструктордук иштеп чыгуулар	6,3	6,3	-	1,8	1,8
башка категорияларга кирбеген айлана-чөйрөнү коргоо маселелери	-	163,5	-	-	-
айлана-чөйрөнү коргоо боюнча башка кызмат көрсөтүүлөр	2,6	-	7,7	12,2	5,4

<sup>1</sup> Финансылык эмес активдерди алууга чыгымдарды кошкондо.

**7.2 таблица: Жаратылышты коргоо чыгымдары бар отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин аймактар боюнча саны**

(бирдик)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>417</b>	<b>373</b>	<b>375</b>	<b>386</b>	<b>373</b>
Баткен облусу	26	28	34	30	28
Жалал-Абад облусу	38	35	34	38	36
Ысык-Көл облусу	22	22	23	23	22
Нарын облусу	19	22	23	20	20
Ош облусу	33	32	24	27	24
Талас облусу	40	38	38	45	42
Чүй облусу	56	56	62	59	51
Бишкек ш.	168	125	122	129	135
Ош ш.	15	15	15	15	15

**7.3 таблица: Ишканалардын жана уюмдардын айлана-чөйрөнү коргоого кеткен инвестициялары**

(млн. сом)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Бардыгы</b>	<b>1 196,6</b>	<b>4 285,3</b>	<b>1 296,1</b>	<b>5 469,0</b>	<b>1 263,8</b>
анын ичинде:					
атмосфералык абаны коргоого	0,8	2 998,5	46,3	140,0	15,8
суу ресурстарын коргоого жана сарамжалдуу пайдаланууга	114,5	143,2	120,0	344,6	215,4
жерлерди коргоого жана сарамжалдуу пайдаланууга	1 080,1	1 142,0	954,7	567,0	875,7
Башкалар	1,2	1,6	175,1	4 417,4	156,9

**7.4 таблица: Аймактар боюнча ишканалардын жана уюмдардын айлана-чөйрөнү коргоого кеткен инвестициялары**

	(млн. сом)				
	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>1 196,6</b>	<b>4 285,3</b>	<b>1 296,1</b>	<b>5 469,0</b>	<b>1 263,8</b>
Баткен облусу	29,0	23,0	128,7	28,3	3,3
Жалал-Абад облусу	25,4	17,8	37,0	27,2	5,0
Ысык-Көл облусу	898,9	856,1	799,4	4 946,0	989,0
Нарын облусу	4,5	15,1	1,8	17,0	1,2
Ош облусу	37,2	59,1	54,3	248,4	29,3
Талас облусу	45,2	25,8	19,3	9,1	43,2
Чүй облусу	45,0	149,6	136,8	59,6	17,1
Бишкек ш.	111,4	3 138,8	118,8	133,3	175,7
Ош ш.	-	-	-	-	-

**7.5 таблица: Ишканалардын жана уюмдардын айлана-чөйрөнү коргоого кеткен чыгымдары**

	(млн. сом)				
	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Бардыгы</b>	<b>862,3</b>	<b>1 857,2</b>	<b>2 040,8</b>	<b>6 128,0</b>	<b>5 465,7</b>
анын ичинде:					
атмосфералык абаны жана климаты коргоо	87,9	120,5	279,2	274,5	368,6
агып чыкма сууларды тазалоо боюнча	503,2	527,9	583,6	399,1	444,5
калдыктарды урунуу боюнча	106,4	173,9	135,2	5 198,5	4 437,9
жер бетиндеги жана жер алдындагы сууларды пайдаланууга коргоо боюнча	118,0	311,1	301,7	21,1	80,7
жерлерди коргоо жана сарамжалдуу пайдалануу боюнча	40,0	716,2	730,4	134,3	75,0

**7.6 таблица: Ишканалардын жана уюмдардын айлана-чөйрөнү коргоого кеткен аймактар боюнча чыгымдары**

	(млн. сом)				
	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>862,3</b>	<b>1 857,2</b>	<b>2 040,8</b>	<b>6 128,0</b>	<b>5 465,7</b>
Баткен облусу	6,7	4,1	5,0	4,0	6,2
Жалал-Абад облусу	20,8	27,3	20,2	9,1	22,5
Ысык-Көл облусу	476,4	1 439,3	1 438,7	5 588,1	4 836,5
Нарын облусу	10,0	12,6	19,9	24,3	26,5
Ош облусу	1,6	7,1	5,6	12,2	0,8
Талас облусу	-	-	-	-	7,6
Чүй облусу	67,0	55,3	118,4	62,7	67,0
Бишкек ш.	261,2	292,7	414,2	401,8	471,3
Ош ш.	18,6	18,8	18,8	25,8	27,4

**7.7 таблица: Ишканалардын жана уюмдардын аба жана климатты коргоого кеткен аймактар боюнча чыгымдары**

	(млн. сом)				
	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>87,9</b>	<b>120,5</b>	<b>279,2</b>	<b>274,5</b>	<b>368,6</b>
Баткен облусу	0,4	0,4	-	0,0	0,0
Жалал-Абад облусу	1,1	0,7	0,7	0,5	0,6
Ысык-Көл облусу	20,7	16,8	16,8	30,3	87,0
Нарын облусу	0,1	0,2	0,4	0,2	0,1
Ош облусу	0,5	3,3	1,1	1,2	0,3
Талас облусу	-	-	-	-	0,4
Чүй облусу	8,7	9,2	55,4	10,2	10,2
Бишкек ш.	55,9	89,4	204,3	231,6	269,3
Ош ш.	0,5	0,5	0,5	0,5	0,8

**7.8 таблица: Ишканалардын жана уюмдардын агындыларды тазалоого кеткен аймактар боюнча чыгымдары**

(млн. сом)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>503,2</b>	<b>527,9</b>	<b>583,6</b>	<b>399,1</b>	<b>444,5</b>
Баткен облусу	3,8	3,3	3,0	3,1	4,9
Жалал-Абад облусу	6,6	6,3	7,4	4,4	5,4
Ысык-Көл облусу	292,1	331,5	331,0	192,4	187,3
Нарын облусу	7,9	9,9	10,3	12,4	12,2
Ош облусу	0,0	-	-	-	-
Талас облусу	-	-	-	-	0,6
Чүй облусу	46,6	40,9	51,9	40,5	44,6
Бишкек ш.	142,8	132,7	176,6	142,6	185,9
Ош ш.	3,4	3,3	3,3	3,7	3,5

**7.9 таблица: Ишканалардын жана уюмдардын таштандыларды дарылоого кеткен аймактар боюнча чыгымдары**

(млн. сом)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>106,4</b>	<b>173,9</b>	<b>135,2</b>	<b>5 198,5</b>	<b>4 437,9</b>
Баткен облусу	0,6	0,4	-	0,0	0,0
Жалал-Абад облусу	2,6	3,7	3,7	3,6	3,6
Ысык-Көл облусу	64,4	119,7	119,7	5 181,6	4 413,6
Нарын облусу	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
Ош облусу	0,2	-	-	-	-
Талас облусу	-	-	-	-	2,6
Чүй облусу	3,3	3,3	2,1	3,0	3,1
Бишкек ш.	35,0	46,0	8,8	9,9	14,5
Ош ш.	0,3	0,8	0,8	0,3	0,3

**7.10 таблица: Ишканалардын жана уюмдардын жер үстүндөгү жана жер астындагы сууларды коргоого кеткен аймактар боюнча чыгымдары**

(млн. сом)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>118,0</b>	<b>311,1</b>	<b>301,7</b>	<b>31,1</b>	<b>80,7</b>
Баткен облусу	1,1	-	1,1	-	0,2
Жалал-Абад облусу	8,6	14,5	6,2	-	9,9
Ысык-Көл облусу	84,4	279,0	278,9	7,6	44,2
Нарын облусу	-	1,0	0,7	0,7	0,6
Талас облусу	-	-	-	-	1,2
Чүй облусу	8,0	1,3	0,3	0,4	0,6
Бишкек ш.	1,8	1,1	0,3	1,1	1,1
Ош ш.	14,1	14,2	14,2	21,3	22,9

**7.11 таблица: Ишканалардын жана уюмдардын жерлердин өндүрүшүнүн жана керектөөнүн калдыктарынын булгоолорунан коргоого кеткен аймактар боюнча чыгымдары**

(млн. сом)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>40,0</b>	<b>716,2</b>	<b>730,4</b>	<b>134,3</b>	<b>75,0</b>
Баткен облусу	0,7	-	0,8	0,4	0,9
Жалал-Абад облусу	1,7	1,9	2,0	0,4	2,7
Ысык-Көл облусу	14,8	692,2	692,2	104,3	58,2
Нарын облусу	-	-	4,6	5,1	4,8
Чүй облусу	-	-	8,4	8,4	8,3
Бишкек ш.	22,8	22,1	22,5	15,7	0,0

## **8. Негизги социалдык-экономикалык көрсөткүчтөр**

---

*Эскертүү:* Ушул бөлүктү даярдоо учурунда төмөнкү маалыматтар колдонулду:

- 1) Расмий статистикалык отчеттуулуктун формалары:
  - №1-Турак-жай фонду «Турак-жай фонду жөнүндө отчет»
  - №1-П «Продукция өндүрүшү жөнүндө отчет»
  - №2- Инвест (жылдык) «Негизги фонддорду ишке киргизүү жана негизги капиталга инвестицияларды колдонууга киргизүү жөнүндө отчет»
  - №1- Соода «Сатуулардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн көлөмү жөнүндө отчет»
  - №1- Т «Эмгек боюнча отчет»
  - №1- Т Жумуш менен камсыздоо «КР Эмгек, миграция жана жаштар министрлигинин облустук, райондук кызмат органдарына кайрылган, Элди жумуш менен камсыздоо жана жумуштуулук жөнүндө отчет»
  - № 17 «Медициналык кадрлар жөнүндө отчет»
  - №1-Саламаттыкты сактоо «Профилактика-дарылоо тарамдары жана кадрлар жөнүндө отчет»
  - №2- Саламаттыкты сактоо «Адистиктери боюнча оорукана койкаларын бөлүштүрүү жөнүндө отчет»
  - №12 «Оорулар жана профилактикалык иштер жөнүндө отчет (үй-бүлөлүк медицина, диспансер борбору)»
  - №1-ӨК «Өзгөчө кырдаалдан жоготуулар жөнүндө отчет»
- 2) Үй-чарбаларын жана жумушчу күчтөрдү интеграциялап тандап изилдөө
- 3) Калкты каттоо жана жарандык абалдын актылары бөлүмү .

**8.1 таблица: 2021-жылдын 1-январына карата Кыргыз Республикасынын аймагы жана административдик-аймактык түзүлүшү**

	Аймак <sup>1</sup> , миң чарчы км	1 чарчы кмда жашоо чулар-дын саны, адам	Административдик-аймактык бирдиктердин жана калктуу пунктардын саны				
			райондор (шаарлар- дагы райондору -суз)	Шаарлар	шаар тибиндег и айылдар	айылдар	айылд ык аймакт ар
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>199,9<sup>2</sup></b>	<b>33</b>	<b>40</b>	<b>31</b>	<b>9</b>	<b>3</b>	<b>453</b>
Баткен облусу	17,0	32	3	6	1	-	31
Жалал-Абад облусу	33,7	37	8	8	4	3	68
Ысык-Көл облусу	43,1	12	5	3	2	-	61
Нарын облусу	45,2	6	5	1	-	-	63
Ош облусу	29,0	48	7	3	-	-	88
Талас облусу	11,4	24	4	1	-	-	37
Чүй облусу	20,2	48	8	7	1	-	105
Бишкек ш.	...	...	-	1	1	-	-
Ош ш.	...	...	-	1	-	-	-

<sup>1</sup> Эл каттоо жана жарандык абалдын актыларын каттоо департаментинин маалыматы боюнча

<sup>2</sup> Бишкек ш. жана Ош ш. аймагын кошкондо.

**8.2 таблица: Кыргыз Республикасынын негизги социалдык-экономикалык көрсөткүчтөрү**

(млн.сом)

	2016	2017	2018	2019	2020
Туруктуу калктын саны (жылдын аягына карата), миң адам	6 140,2	6 256,7	6 389,5	6 523,5	6 636,8
Ички дүң продукт:					
Бардыгы	476 331,2	530 475,7	569 385,6	619 102,7	598 344,5 <sup>1</sup>
Калктын адам башына, сом	81,8	89,3	93,8	99,8	94,6 <sup>1</sup>
Өнөр жай продукцияларынын көлөмү	209 812,0	237 225,3	257 348,5	283 971,7	325 090,1
Айыл чарбасынын, аңчылыктын жана токой чарбасынын продукцияларынын дүң чыгарылышы	197 413,9	208 530,0	204 969,9	220 958,0	249 536,3
Негизги капиталга инвестициянын көлөмү	135 469,9	145 226,9	151 467,9	162 193,7	123 279,6
Дүң жана чекене соода, автомобилдерди жана мотоциклдерди ондоонун жүгүртүүсүнүн жалпы көлөмү	456 440,6	513 754,8	557 705,3	595 215,7	537 271,4
Мейманканалар жана ресторандар көрсөткөн кызматтардын көлөмү	20 895,9	22 519,1	23 833,0	25 663,5	16 017,2
Экономикада иштегендердин орточо жылдык саны, миң адам	2 363,7	2 351,2	2 382,5	2 442,7	2 445,2
Мамлекеттик иш менен камсыз кылуу кызматтарында каттоодо турган жумушсуздардын саны, миң адам	55,6	57,6	70,9	76,1	76,7
Бир кызматкердин номиналдык, орточо айлык эмгек акысы, сом	14 847	15 670	16 427	17 232	18 940
Товарларга жана кызмат көрсөтүүлөргө керектөө бааларынын индекси (декабрь мурунку жылдын декабрына карата; пайыз менен)	99,5	103,7	100,5	103,1	109,7
Тышкы соода жүгүртүү, млн. АКШ доллары анын ичинде:	5 573,6	6 259,0	7 128,8	6 975,1	5 692,0
экспорт	1 573,2	1 764,3	1 836,8	1 986,1	1 973,2
импорт	4 000,4	4 494,7	5 292,0	4 989,0	3 718,8

<sup>1</sup>Алдын ала маалыматтар.

### 8.3 таблица: Негизги демографиялык көрсөткүчтөр

	2016	2017	2018	2019	2020
Туруктуу калктын саны – бардыгы (жылдын аягына карата), миң адам	6 140,2	6 256,7	6 389,5	6 523,5	6 636,8
шаар калкы	2 073,9	2 121,0	2 173,6	2 231,0	2 282,6
айыл калкы	4 066,3	4 135,7	4 215,9	4 292,5	4 354,2
эмгекке жөндөмдүү курактан кичүү					
эмгекке жөндөмдүү курак	2 063,9	2 119,5	2 188,5	2 254,8	2 299,2
эмгекке жөндөмдүү курактан улуу	3 628,4	3 665,1	3 701,9	3 742,7	3 787,8
Төрөлүүдө күтүлгөн жашоонун узактыгы, жаш:	447,9	472,1	499,1	526,0	549,8
эки жыныс тең					
эркектер	70,9	71,1	71,3	71,5	71,7
аялдар	67,0	67,2	67,5	67,6	67,8
1000ине алганда:	75,1	75,4	75,6	75,8	76,0
жаңы төрөлгөндөр					
өлгөндөр	26,0	24,8	27,1	26,9	24,0
анын ичинде:	5,5	5,4	5,2	5,2	6,1
1 жашка чейинки курактагы балдар (төрөлгөндөрдүн 1000ине)					
табигый өсүү	16,6	15,6	14,8	15,1	14,4
никелешүүлөр	20,5	19,4	21,9	21,7	17,9
ажырашуулар	7,9	7,0	7,8	7,7	6,0
миграциялык					
кетүү агымы	1,5	1,5	1,7	1,7	1,4
Туруктуу калктын саны – бардыгы (жылдын аягына карата), миң адам	-0,7	-0,6	-0,9	-1,0	-4,8

### 8.4 таблица: Аймактар боюнча калктын жакырчылыгынын деңгээли<sup>1</sup>

(пайыз менен)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>25,4</b>	<b>25,6</b>	<b>22,4</b>	<b>20,1</b>	<b>25,3</b>
Баткен облусу	37,0	40,5	33,8	32,6	34,7
Жалал-Абад облусу	32,2	32,6	32,2	26,9	37,2
Ысык-Көл облусу	24,7	24,2	21,5	24,4	27,9
Нарын облусу	37,8	29,2	30,6	28,1	36,8
Ош облусу	22,0	14,3	14,8	14,0	18,8
Талас облусу	18,1	20,7	22,1	13,3	12,5
Чүй облусу	30,3	33,3	15,6	19,1	25,4
Бишкек ш.	9,8	15,9	15,4	11,9	16,8
Ош ш.	24,6	33,5	35,5	20,7	14,7

<sup>1</sup> Үй-чарбаларын жана жумушчу күчтөрдү интеграциялап тандап изилдөөнүн маалыматтары боюнча.

### 8.5 таблица: Саламаттыкты сактоонун негизги көрсөткүчтөрү

	2016	2017	2018	2019	2020
Дарыгерлердин саны – бардыгы, миң	13,9	13,9	14,1	14,3	14,2
10 000ине калктын	23	22	22	22	21
Орточо медициналык персоналдын саны – бардыгы, миң	34,6	34,8	35,6	35,0	35,4
калктын 10 000ине	56	56	56	54	53
Бардык оорукана мекемелеринин саны, миң	181	184	187	183	185
Оорукана койкаларынын саны – бардыгы, миң	27,2	26,9	26,6	26,5	26,9
калктын 10 000ине	44	43	42	41	41
Алгачкы медициналык-санитардык жардам көрсөтүүчү мекемелердин саны	148	148	146	102	103
Фельдшердик-акушердик пунктардын саны	1 029	1 038	1 043	1 053	1 057

**8.6 таблица: Жаш курактык топтор боюнча бронх астмасы менен оору**

(учурлар)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Катталган орулулардын саны, бардыгы</b>	<b>8 872</b>	<b>9 309</b>	<b>9 498</b>	<b>9 109</b>	<b>8 216</b>
анын ичинде курагы боюнча, жашы					
0-14	743	872	967	1 017	794
15-17	192	209	229	226	176
18 жана андан улуу	7 937	8 228	8 302	7 866	7 246
анын ичинде жашоосунда биринчи жолу аныкталган диагнозу менен, бардыгы	1 518	1 538	1 712	1 182	807
анын ичинде курагы боюнча, жаш					
0-14	209	261	320	326	174
15-17	36	38	44	54	26
18 жана андан улуу	1 273	1 239	1 348	802	607

**8.7 таблица: Калктын жугуштуу оорулар менен оорулары**

(учурлар)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Ичеги инфекциялары</b>					
Ич келте жана паратифдер	36	30	7	5	2
Сальмонеллез инфекциялары	82	162	498	199	50
Аныкталбаган козгогучтардан келип чыккан курч ичеги инфекциялары	18 397	19 708	19 516	20 945	11 041
Аныкталган козгогучтардан келип чыккан гастроэнтериттер, колиттер	10 777	11 090	11 051	10 809	3 356
Бактериялык дизентерия	1 503	1 280	921	1 112	250
<b>Вирустук гепатит</b>					
Вирустук гепатит (сары суу кошкондо)	14 615	8 936	10 373	10 579	4 805
В гепатити	366	327	325	253	126
С гепатити	73	67	57	53	29
<b>Аба-гамчы инфекциялары</b>					
Дифтерия	1	1	-	-	-
Көк жөтөл	195	162	610	436	97
Кызылча	-	5	1 007	2 380	733
Эпидемиялык паротит	328	285	273	1 340	120
Менингококктук инфекция	16	11	7	11	5
Сасык тумоо	1 711	499	482	245	340
Курч респиратордук инфекциялар	261 366	194 279	224 886	190 581	190 103
<b>Жаратылыш-очоктук жана зооантропоноздук инфекциялар</b>					
Бруцеллез	925	1 012	787	869	582
Педикулез	414	351	366	228	43
Сибирь жарасы	12	7	29	2	12
Безгек	6	2	1	1	-
<b>Мите оорулары</b>					
Аскаридоз	10 054	11 171	10 869	10 923	4 996
Энтериобиоз	11 211	11 584	11 137	10 851	5 787
Эхинококкоз	963	942	906	970	653

**8.8 таблица: Аймактар боюнча бронх астмасы менен оору**

(калктын 100 000ине)

	2016	2017	2018	2019	2020
<i>Катталган оорудуулар, бардыгы</i>					
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>144</b>	<b>149</b>	<b>150</b>	<b>140</b>	<b>124</b>
Баткен облусу	74	72	82	72	57
Жалал-Абад облусу	77	88	92	82	75
Ысык-Көл облусу	186	169	174	159	169
Нарын облусу	150	148	167	168	151
Ош облусу	77	59	55	52	35
Талас облусу	99	113	108	101	89
Чүй облусу	188	211	203	165	149
Бишкек ш.	312	336	342	341	305
Ош ш.	87	84	84	77	57
<i>анын ичинде жашоосунда биринчи жолу аныкталган диагнозу менен</i>					
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>25</b>	<b>25</b>	<b>27</b>	<b>18</b>	<b>12</b>
Баткен облусу	23	21	23	6	6
Жалал-Абад облусу	12	21	25	10	7
Ысык-Көл облусу	24	19	21	21	12
Нарын облусу	22	29	36	13	9
Ош облусу	26	15	10	5	2
Талас облусу	24	39	28	14	9
Чүй облусу	31	35	37	27	22
Бишкек ш.	39	36	47	47	30
Ош ш.	12	9	19	10	5

**8.9 таблица: Өлүмдүн себептеринин негизги класстары боюнча өлгөндөр**

(адам)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Бардык себептерден өлгөндөрдүн бардыгы</b>	<b>33 475</b>	<b>33 166</b>	<b>32 989</b>	<b>33 295</b>	<b>39 977</b>
анын ичинен төмөнкүлөрдөн:					
айрым жугуштуу жана мите оорулары	783	801	738	644	594
шишик оорулары	3 919	3 856	4 147	4 138	4 196
кан айлануу системасынын оорулары	17 006	17 105	16 803	17 188	20 909
дем алуу органдарынын оорулары	2 003	1 905	1 764	1 861	2 718
тамак сиңирүү органдарынын оорулары	2 128	2 094	2 095	2 062	2 075
жаракат, уулануу жана тышкы себептердин таасир этүүсүндөгү айрым башка кесепеттер	2 776	2 849	2 575	2 535	2 252
анын ичинен:					
транспорттук кырсыктар	812	852	695	775	639
атайылап өзүн өзү майып кылуу	419	390	380	377	301
кол салуулар	166	158	144	129	139
Кокустан уулануу жана алкогольдун таасири	279	277	308	272	237

**8.10 таблица: Шаар жана айыл жерлериндеги үй-чарбалардын турак жай фондун жакшыртуу**

(турак жай фондунун жалпы аянтына карата, пайыз менен)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Суу түтүгү менен</b>	<b>36,4</b>	<b>36,9</b>	<b>36,0</b>	<b>36,3</b>	<b>36,4</b>
шаар жерлерин	71,6	72,4	68,7	70,5	69,6
айыл жерлерин	14,3	15,1	15,6	15,6	15,5
<b>Газ менен</b>	<b>25,1</b>	<b>25,7</b>	<b>24,7</b>	<b>24,8</b>	<b>24,8</b>
шаар жерлерин	44,9	44,9	42,5	44,1	43,3
айыл жерлерин	12,9	13,8	13,6	13,1	13,1
<b>Канализация менен</b>	<b>26,7</b>	<b>27,1</b>	<b>25,8</b>	<b>27,0</b>	<b>27,3</b>
шаар жерлерин	59,1	59,9	56,6	60,6	60,0
айыл жерлерин	6,8	6,9	6,7	6,6	6,8
<b>Ысык суу менен жабдуу</b>	<b>4,7</b>	<b>4,3</b>	<b>4,4</b>	<b>7,1</b>	<b>7,4</b>
шаар жерлерин	10,1	9,0	9,0	16,2	16,4
айыл жерлерин	1,4	1,4	1,5	1,6	1,7
<b>Борбордук жылытуу менен</b>	<b>14,0</b>	<b>14,7</b>	<b>13,5</b>	<b>14,8</b>	<b>15,1</b>
шаар жерлерин	31,5	33,4	30,4	34,3	34,1
айыл жерлерин	3,2	3,1	3,1	3,1	3,1
<b>Ванна (душ) менен</b>	<b>16,6</b>	<b>16,3</b>	<b>15,0</b>	<b>15,6</b>	<b>15,6</b>
шаар жерлерин	37,9	36,8	33,4	36,0	34,9
айыл жерлерин	3,6	3,6	3,5	3,3	3,5

**8.11 таблица: Ээлеген турак жайын жашылдандыруунун деңгээли боюнча калкты болүштүрүү<sup>1</sup>**

(калктын жалпы санына карата, пайыз менен)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Суу түтүгү менен</b>					
шаар жерлерин	62,0	64,1	62,3	64,3	67,8
айыл жерлерин	8,3	10,0	13,3	13,1	15,5
<b>Газ менен</b>					
шаар жерлерин	47,0	48,1	47,2	49,0	49,5
айыл жерлерин	5,5	5,6	5,1	5,0	4,9
<b>Канализация менен</b>					
шаар жерлерин	60,7	66,7	62,7	64,4	67,8
айыл жерлерин	10,2	12,1	13,4	13,2	15,6
<b>Ысык суу менен жабдуу</b>					37,9
шаар жерлерин	23,6	25,9	31,7	34,2	5,7
айыл жерлерин	2,6	2,2	2,0	5,0	
<b>Борбордук жылытуу менен</b>					31,4
шаар жерлерин	28,6	31,8	32,0	30,6	0,4
айыл жерлерин	0,4	0,3	0,4	0,3	
<b>Ванна (душ) менен</b>					42,3
шаар жерлерин	39,0	41,2	41,2	40,0	6,0
айыл жерлерин	4,9	5,8	4,8	5,5	67,8

<sup>1</sup> Үй-чарбаларын жана жумушчу күчтөрдү интеграциялап тандап изилдөөнүн маалыматтары боюнча.

**8.12 таблица: 2020-жылдагы жашаган жерине жараша үй чарбалардын тамак-аш даярдоо үчүн энергия булактарын аймактар боюнча пайдаланышы**

(жыйынтыкка карата пайыз менен)

	Борбордук газ түтүгү бар газ плитасы	Баллондордо газы бар газ плитасы	Электр-плиткасы	Катуу отун (меш, кемеге)
<b>Кыргыз Республикасы</b>				
шаар жерлери	43,5	8,9	37,4	10,2
айыл жерлери	2,3	6,8	50,9	40,0
<b>Баткен облусу</b>				
шаар жердери	12,7	11,6	36,7	39,1
айыл жердери	0,1	8,6	35,4	55,9
<b>Жалал-Абад облусу</b>				
шаар жерлери	30,4	14,9	41,6	13,1
айыл жерлери	-	6,4	51,6	42,0
<b>Ысык-Көл облусу</b>				
шаар жерлери	-	22,4	71,8	5,8
айыл жерлери	-	7,8	54,4	37,8
<b>Нарын облусу</b>				
шаар жерлери	-	27,3	58,4	14,3
айыл жерлери	-	15,6	50,2	34,1
<b>Ош облусу</b>				
шаар жерлери	10,9	6,5	50,6	32,1
айыл жерлери	4,0	2,5	47,7	45,9
<b>Талас облусу</b>				
шаар жерлери	-	12,9	73,0	14,0
айыл жерлери	-	4,7	50,2	45,1
<b>Чүй облусу</b>				
шаар жерлери	33,9	13,3	44,6	8,2
айыл жерлери	6,0	12,1	63,3	18,7
<b>Бишкек ш.</b>	69,9	4,7	25,5	0,0
<b>Ош ш.</b>	49,0	0,5	32,3	18,2

**8.13 таблица: Түрлөрү боюнча өзгөчө кырдаалдардын саны<sup>1</sup>**

(бирдик)

	2016	2017	2018	2019	2020 <sup>2</sup>
<b>Өзгөчө кырдаалдардын саны</b>	248	339	99	31	33
анын ичинде:					
жаратылыш	228	298	79	20	16
адам баласынын колунан жаралган	16	26	14	8	8
биологиялык жана коомдук	3	15	6	-	9
айлана-чөйрөнү коргоо	-	-	-	-	-
жаңжал	1	-	-	3	-

<sup>1</sup> Кыргыз Республикасынын Өзгөчө кырдаалдар министрлигинин маалыматтары боюнча.

<sup>2</sup> COVID-19 пандемиясынан каза болгондордун санын эсепке албаганда.

**8.14 таблица: Аймактар боюнча өзгөчө кырдаалдардын натыйдасында каза болгондордун саны<sup>1</sup>**

(адам)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	47	141	18	17	51
Баткен облусу	9	-	-	6	5
Жалал-Абад облусу	13	43	4	-	15
Ысык-Көл облусу	2	6	2	5	-
Нарын облусу	1	2	-	-	-

	2016	2017	2018	2019	2020
Ош облусу	1	35	1	-	7
Талас облусу	-	-	-	-	-
Чүй облусу	14	55	10	6	24
Бишкек ш.	7	-	-	-	-
Ош ш.	-	-	1	-	-

<sup>1</sup> Кыргыз Республикасынын Өзгөчө кырдаалдар министрлигинин маалыматтары боюнча.

### 8.15 таблица: Өзгөчө кырдаалдардан келтирилген зыянын көлөмү<sup>1</sup>

(млн. сом)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>1 006,2</b>	<b>1 027,4</b>	<b>1 214,6</b>	<b>323,8</b>	<b>265,8</b>
Баткен облусу	376,3	135,0	189,8	22,9	75,6
Жалал-Абад облусу	232,3	120,1	73,0	168,8	175,1
Ысык-Көл облусу	102,7	84,2	74,2	11,1	0,4
Нарын облусу	22,3	12,8	1,4	-	14,6
Ош облусу	16,2	261,8	12,4	2,6	-
Талас облусу	76,1	14,7	0,7	-	-
Чүй облусу	93,2	207,5	6,1	2,0	0,1
Бишкек ш.	86,8	129,8	856,9	116,0	-
Ош ш.	0,3	61,5	-	0,4	-

<sup>1</sup> Кыргыз Республикасынын Өзгөчө кырдаалдар министрлигинин маалыматтары боюнча.

## **9. Кыргыз Республикасынын туруктуу өнүгүүгө өтүүсүнүн прогрессинин мониторинги жана баалоо индикаторлору**

---

*Эскертүү:* Ушул бөлүктү даярдоо учурунда төмөнкү маалыматтар колдонулду:

- 1) Расмий статистикалык отчеттуулуктун формалары:
  - №2-ТП (Аба) «Атмосфералык абаны коргоо жөнүндө»
  - №1-Суу чарбасы «Сууну колдонуунун жалпы көрсөткүчтөрү жөнүндө отчет»
  - №1-Турак-жай фонду «Турак-жай фонду жөнүндө отчет»
- 2) Үй-чарбаларын жана жумушчу күчтөрдү интеграциялап тандап изилдөө
- 3) 2011-ж. токойлорду улуттук инвентаризациялоонун жыйынтыктары.

## **Кыргыз Республикасынын туруктуу өнүгүүгө өтүү прогрессине мониторинг жүргүзүүнүн жана баалоонун индикаторлору**

2009-жылдын июнь айында 34 өлкөнүн министрлери “жашыл” жана “өсүү” сөздөрүнүн ажырагыс байланышта болушу мүмкүн экендигин таанып, кризистен жана анын чегинен чыгуу үчүн алар тарабынан көрүлгөн чаралардын алкагында жашыл өсүүнүн стратегияларын киргизүүгө алар сунуштаган аракеттерди “күчөтө” тургандыгын билдиришип, Жашыл өсүү декларациясына кол коюшкан.

Жашыл өсүү деген жаратылыш активдеринин сакталышын жана биздин жашоо бакубатчылыгыбыз көз каранды болгон ресурстарды жана экосистемалык кызмат көрсөтүүлөрдү үзгүлтүксүз берүүнү камсыз кылып, экономикалык өсүү менен өнүгүүнү демилгелөөнү билдирет. Бул үчүн ал туруктуу өсүүгө негиз салган инвестицияларга жана инновацияларга көмөк көрсөтүү керек, бул жаңы экономикалык мүмкүнчүлүктөрдүн пайда болушуна алып келет.

Белгилүү болгондой, 2018-жылдын 31-октябрында Туруктуу өнүктүрүү боюнча улуттук кеңештин отурумунун жыйынтыгынын негизинде Президенттин жарлыгы менен 2018-2040-жылдарга Кыргыз Республикасын өнүктүрүүнүн улуттук стратегиясы бекитилген, анда коомдун бардык чөйрөсүндө мамлекеттин өнүгүү саясаты белгиленген. Ал 2018-2022-жылдарга Кыргыз Республикасын өнүктүрүү «Биримдик. Ишеним. Жаратуу» программасын эске алуу менен иштелип чыккан

2012-жылы БУУнун Туруктуу өнүктүрүү боюнча конференциясында Кыргызстан «жашыл экономиканын» приоритеттерин илгерилетүү аркылуу туруктуу өнүгүүгө болгон

Кыргыз Республикасында «жашыл өсүш» индикаторлоруна мониторинг жана баа берүү системасынын иштешинин негизги максаты, мамлекеттик органдарга ыкчам жооп берүү жана өз убагында чечим кабыл алуу үчүн социалдык-экологиялык жана экономикалык чөйрөдөгү өзгөрүүлөр жөнүндө толук, өз убагында жана ишенимдүү маалымат менен камсыз кылуу, ошондой эле 2019-2023-жылдарга Кыргыз Республикасында «жашыл» экономиканы өнүктүрүү Программасынын аткарылышына мониторинг жана баа берүү.

“Жашыл өсүүнүн” мониторинг жана индикаторлорду баалоо матрицасын түзүү 2012-жылы Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн, Борбордук Азия үчүн Региондук экологиялык борбордун (БА РЭБ) жана Экономикалык Кызматташтык жана Өнүгүү Уюмунун (ЭКӨУ) колдоосу менен башталган.

“Жашыл өсүүнүн” мониторинг жана индикаторлорду баалоо топтому 4 негизги блоктон, бир кошумча жалпы блоктон – социалдык-экономикалык контексттен турат:

- **1-блок.** Көмүртек менен энергетиканын өндүрүмдүүлүгү (17 индикатор). Калдыктардын натыйжасында пайда болгон жаратылыш ресурстарын пайдалануунун (өндүрүү жана колдонуу) натыйжалуулугун мүнөздөйт.
- **2-блок.** Жаратылыш активдери (15 индикатор). Кыргыз Республикасы кандай маанилүү жаратылыш ресурстарына ээ экендигин көрсөтөт.
- **3-блок.** Жашоонун экологиялык сапаты (12 индикатор). Айлана-чөйрө менен инфратүзүмдүн адамдардын жашоосунун жана саламаттыгынын деңгээлине тийгизген таасирин баалоого жардам берет.
- **4-блок.** Экономикалык мүмкүндүктөр жана чара көрүү саясаты (12 индикатор). Экологиялык төлөмдөрдөн, экологиялык товарлардан жана кызмат көрсөтүүлөрдөн алынган кирешелерди чагылдырат.
- **5-блок.** Социалдык-экономикалык контекст жана өсүүнүн мүнөздөмөсү (9 индикатор). Атайын компонентти камтыйт, бардык көрсөткүчтөрдүн чечмелөөсүн камсыз кылат.

“Жашыл өсүү” улуттук индикаторлор матрицасынын көрсөткүчтөрүнүн олуттуу бөлүгүн (65 көрсөткүчтүн 47си) топтоо, иштетүү, сактоо жана жайылтуу менен Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети (УСК) алектенет. Маалыматтарды топтоо жыл сайын бекитилүүчү Статистикалык иштердин программасынын негизинде жүзөгө ашырылат.

## 1-блок. Көмүртектин жана энергетиканын өндүрүмдүүлүгү

**9.1 таблица: Аймактар боюнча стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоолору**

	(миң тонна)				
	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>52,8</b>	<b>49,6</b>	<b>56,7</b>	<b>50,3</b>	<b>50,6</b>
Баткен облусу	5,4	5,4	0,0	0,0	0,0
Жалал-Абад облусу	2,1	2,8	3,3	4,1	3,6
Ысык-Көл облусу	2,5	2,3	2,3	1,8	1,6
Нарын облусу	1,9	1,2	1,2	0,9	1,4
Ош облусу	2,5	1,8	8,0	7,5	6,5
Талас облусу	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3
Чүй облусу	11,9	12,2	15,5	11,7	11,5
Бишкек ш.	24,6	21,8	24,2	22,0	23,6
Ош ш.	1,7	1,9	2,0	2,0	2,2

**9.2 таблица: Энергетиканын өндүрүмдүүлүгү**

	2016	2017	2018	2019	2020 <sup>1</sup>
<b>Энергия сыйымдуулугу</b>					
Ички дүң продукт, шот <sup>2</sup> ИДП 1 млн. сомго	22,0	25,3	25,5	21,6	...
Айыл чарбасы, аңчылык жана токой чарбасы, балык уулоочулук жана балык өстүрүүчүлүк, тармактардын өндүрүшүнүн көлөмүнүн шот <sup>2</sup> . 1 млн. сомуна	1,1	1,1	1,1	1,0	...
Пайдалуу кендерди казуу, тармактардын өндүрүшүнүн көлөмүнүн шот <sup>2</sup> 1 млн. сомуна	37,7	22,8	30,3	23,6	...
Электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо тармактардын өндүрүшүнүн көлөмүнүн шот <sup>2</sup> 1 млн. сомуна	195,8	174,5	149,3	149,5	...
<b>Электр сыйымдуулугу</b>					
Ички дүң продукт, ИДПнын 1 млн. сомуна миң кВт. саат	27,9	26,9	26,3	24,4	...
Айыл чарбасы, аңчылык жана токой чарбасы, балык уулоочулук жана балык өстүрүүчүлүк, тармактардын өндүрүшүнүн көлөмүнүн 1 млн. сомуна миң кВт. саат	15,8	16,3	15,8	14,3	...
Өнөр жай, тармактардын өндүрүшүнүн көлөмүнүн 1 млн. сомуна миң кВт. саат	26,3	25,0	25,5	23,6	...
Чакан ГЭСинде электр энергия өндүрүү, млн. кВт. саат	248,3	263,5	216,4	204,2	196,6

<sup>1</sup> Маалыматтар 2021-жылдын декабрь айында иштелип чыгат.

<sup>2</sup> шот – шарттуу отун тоннасы

**9.3 таблица: Аймактар боюнча агын суулардын пайда болушу**

	(бир адамга эсептегенде, куб. метр)				
	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>20,4</b>	<b>22,1</b>	<b>20,6</b>	<b>21,1</b>	<b>19,4</b>
Баткен облусу	4,9	6,4	5,3	5,8	5,6
Жалал-Абад облусу	6,1	3,4	3,4	5,0	4,9
Ысык-Көл облусу	4,8	4,6	8,0	8,1	4,4
Нарын облусу	7,2	5,9	3,1	5,1	4,2
Ош облусу	-	-	-	-	-
Талас облусу	1,6	1,7	1,5	1,5	1,7
Чүй облусу	28,7	25,5	16,8	18,7	16,4
Бишкек ш.	64,5	78,1	76,3	66,7	63,0
Ош ш.	76,3	86,6	84,2	94,1	85,4

**9.4 таблица: Агын суулардын ченемдик тазалоосунун аймактар боюнча көлөмү***(бир адамга эсептегенде, куб. метр)*

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>19,1</b>	<b>17,2</b>	<b>17,2</b>	<b>16,6</b>	<b>17,0</b>
Баткен облусу	3,8	5,4	4,2	4,2	4,6
Жалал-Абад облусу	2,3	3,0	3,0	3,0	3,2
Ысык-Көл облусу	-	-	-	-	-
Нарын облусу	-	-	-	-	-
Ош облусу	-	-	-	-	-
Талас облусу	0,0	1,7	1,6	1,7	1,7
Чүй облусу	16,0	2,6	5,5	2,3	4,2
Бишкек ш.	82,5	78,1	76,3	73,2	70,0
Ош ш.	61,1	69,3	67,4	71,5	68,8

**9.5 таблица: Булганган суулардын жалпы көлөмүндөгү ченемдик-тазаланган агын суулардын аймактар боюнча үлүшү***(пайыз менен)*

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>93,5</b>	<b>93,9</b>	<b>95,1</b>	<b>95,0</b>	<b>95,9</b>
Баткен облусу	96,2	96,2	96,2	96,2	96,2
Жалал-Абад облусу	38,0	62,3	62,3	62,3	62,3
Ысык-Көл облусу	97,5	97,3	99,9	99,96	99,96
Нарын облусу	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Ош облусу	-	-	-	-	-
Талас облусу	98,5	95,6	98,2	98,2	100,0
Чүй облусу	95,4	59,4	65,4	63,0	62,7
Бишкек ш.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Ош ш.	-	-	-	-	100,0

**9.6 таблица: Өндүрүштүн жана керектөөнүн калдыктарынын аймактар боюнча түзүлүшү<sup>1</sup>***(бир адамга эсептегенде, килограмм)*

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>2 015,8</b>	<b>2 060,8</b>	<b>30 115,7</b>	<b>24 485,0</b>	<b>18 042,1</b>
Баткен облусу	2,9	17,4	5,9	1 608,3	352,9
Жалал-Абад облусу	14,2	11,9	12,8	8,3	9,1
Ысык-Көл облусу	25 566,3	26 093,6	385 774,9	314 523,9	226 800,1
Нарын облусу	55,7	132,3	153,5	152,4	31,5
Ош облусу	0,1	0,1	1,1	0,3	139,6
Талас облусу	0,4	0,4	0,4	0,7	12 923,0
Чүй облусу	7,3	7,4	8,9	8,6	8,1
Бишкек ш.	149,8	148,3	152,9	137,2	173,6
Ош ш.	0,5	0,5	0,4	0,5	0,3

<sup>1</sup>2018 ж. тартып анын ичинде «тоонун урандыларынан» калган калдыктарды кошкондо.

**2-блок. Жаратылыш активдери**

**9.7 таблица: Суу объекттеринен сууну аймактар боюнча алуу**

*(млн. куб. метр)*

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>7 333,7</b>	<b>7 657,8</b>	<b>7 758,0</b>	<b>8 068,7</b>	<b>8 017,9</b>
Баткен облусу	645,2	632,8	647,7	663,1	757,6
Жалал-Абад облусу	948,9	936,2	926,6	1 012,6	984,4
Ысык-Көл облусу	524,6	623,7	621,1	635,0	646,2
Нарын облусу	607,7	614,8	642,3	658,5	667,6
Ош облусу	1 125,2	1 183,5	1 144,2	1 180,8	1 147,0
Талас облусу	944,0	991,6	963,3	1 021,3	961,1
Чүй облусу	2 367,9	2 500,5	2 634,0	2 707,0	2 664,5
Бишкек ш.	113,2	117,8	121,8	133,5	132,5
Ош ш.	57,1	56,9	57,0	57,0	57,0

**9.8 таблица: Аймактар боюнча суунун өндүрүштүк муктаждыктарга керектелиши**

*(бир адамга эсептегенде, куб. метр)*

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>25,3</b>	<b>25,6</b>	<b>26,5</b>	<b>29,1</b>	<b>29,4</b>
Баткен облусу	6,8	0,4	0,4	0,4	0,7
Жалал-Абад облусу	14,0	12,2	12,2	12,7	15,0
Ысык-Көл облусу	33,3	41,5	43,5	46,4	53,8
Нарын облусу	9,6	8,4	11,7	16,2	9,4
Ош облусу <sup>1</sup>	26,8	26,1	27,3	29,5	26,0
Талас облусу	14,9	14,4	13,8	13,0	12,9
Чүй облусу	23,2	23,2	23,4	29,1	30,6
Бишкек ш.	51,4	55,7	54,8	62,7	59,9

<sup>1</sup> Ош ш. кошкондо.

**9.9 таблица: Аймактар боюнча суунун өндүрүштүк муктаждыктарга керектелиши**

*(млн. куб метр)*

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>67,2</b>	<b>69,1</b>	<b>82,5</b>	<b>84,3</b>	<b>82,5</b>
Баткен облусу	1,2	-	-	-	-
Жалал-Абад облусу	4,0	2,2	2,2	2,2	2,2
Ысык-Көл облусу	11,4	6,6	6,7	7,0	8,2
Нарын облусу	-	0,1	0,5	0,5	0,2
Ош облусу <sup>1</sup>	4,2	9,1	9,1	9,1	11,4
Талас облусу	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Чүй облусу	17,5	23,4	36,2	37,4	34,4
Бишкек ш.	28,8	27,7	27,7	28,1	26,2

<sup>1</sup> Ош ш. кошкондо.

**9.10 таблица: 2020-жылдагы токой менен жабылган мамлекеттик токой фондунун аймактар боюнча жалпы аянты<sup>1</sup>**

	Токой фондунун жалпы аянты, миң га	Токой менен жабылган аянт, миң га	Аймактардын токойлуулугу, пайыз
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>2 619,7</b>	<b>1 116,6</b>	<b>5,6</b>
Баткен облусу	435,4	166,5	0,8
Жалал-Абад облусу	734,9	380,3	1,9
Ысык-Көл облусу	341,2	142,4	0,7
Нарын облусу	409,8	135,6	0,7
Ош облусу	544,5	186,3	0,9
Талас облусу	91,7	61,0	0,3
Чүй облусу	62,2	44,5	0,2

<sup>1</sup> 2011-ж. токойлорду улуттук инвентаризациялоонун жыйынтыктары боюнча.

**9.11 таблица: Таш көмүр жана лигнит казуунун аймактар боюнча көлөмү***(миң тонна)*

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>1 851,3</b>	<b>1 870,4</b>	<b>2 395,2</b>	<b>2 606,0</b>	<b>2 677,7</b>
Баткен облусу	249,1	222,1	378,7	422,6	475,6
Жалал-Абад облусу	146,9	130,4	155,6	120,4	300,9
Ысык-Көл облусу	3,8	0,028	0,05	-	-
Нарын облусу	820,9	867,6	1 087,7	1 252,2	1 366,0
Ош облусу	585,7	650,3	773,2	810,8	535,2

**9.12 таблица: Чийки мунайзатты казуунун аймактар боюнча көлөмү***(миң тонна)*

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>145,3</b>	<b>173,2</b>	<b>200,0</b>	<b>233,1</b>	<b>239,2</b>
Баткен облусу	12,1	10,1	11,6	12,6	12,0
Жалал-Абад облусу	133,2	163,1	188,4	220,5	227,2

**9.13 таблица: Жаратылыш газын өндүрүүнүн аймактар боюнча көлөмү***(миң тонна)*

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>28,9</b>	<b>26,0</b>	<b>27,3</b>	<b>24,4</b>	<b>22,4</b>
Жалал-Абад облусу	28,9	26,0	27,3	24,4	22,4

**9.14 таблица: Жер фондунун жер категориялары боюнча бөлүнүшү***(жылдын башына карата, пайыз менен)*

	2017	2018	2019	2020	2021
<b>Бардыгы</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
анын ичинде:					
айыл чарба багытындагы жерлер	33,8	33,8	33,8	33,8	33,8
калкуу пунктардын жерлери	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
өнөр жай, транспорт, коргоо, байланыш жана башка багыттагы жерлер	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
өзгөчө корголуучу жаратылыш аймактарынын жерлери	4,3	5,9	5,9	5,9	5,9
токой фондунун жерлери	13,0	12,7	12,7	12,7	12,7
суу фондунун жерлери	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8
камдыктын жерлери	42,5	41,2	41,2	41,2	41,2

**9.15 таблица: Айыл чарба жерлеринин түрлөрү боюнча жер фондунун аянты***(жылдын башына карата, пайыз менен)*

	2017	2018	2019	2020	2021
<b>Айыл чарба жерлери</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
анын ичинде:					
айдоо жер	12,1	12,1	12,1	12,1	12,2
көп жылдык өсүмдүктөр	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
айдалбаган жерлер	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
чөп чабыктар	1,9	2,0	2,0	2,0	1,9
пастбища	85,0	84,9	84,9	84,9	84,9

**9.16 таблица: Жаратылыш парктарынын жана жаратылыш коруктарынын үлүшү**

	2016	2017	2018	2019	2020
Улуттук жаратылыш парктарынын жана коруктарынын аянты, миң га	937,4	1 302,5	1 302,5	1305,0	1 305,3
Өлкөнүн жалпы аянтындагы үлүшү, пайыз менен	4,8	6,5	6,5	6,5	6,5

**9.17 таблица: 2020-жылдагы мамлекеттик жаратылыш коруктары жана жаратылыш парктары<sup>1</sup>**

	Жаратылыш парктарынын жана жаратылыш коруктарынын саны	Жаратылыш парктарынын жана жаратылыш коруктарынын жалпы аянты, га	Корголуучу түрлөрүнүн саны		
			жаны-барлар	канат-туулар	өсүмдүктөрдүн түрлөрү
<b>Бардыгы</b>	<b>23</b>	<b>1 305 277,9</b>	<b>67 355</b>	<b>60 296</b>	<b>10 622</b>
анын ичинде:					
<b>Баткен облусу</b>	<b>2</b>	<b>106 194,4</b>	<b>3 169</b>	<b>1 283</b>	<b>993</b>
«Саркент» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	40 000,0	728	586	449
Сурматаш мамлекеттик жаратылыш коругу	1	66 194,4	2 441	697	544
<b>Жалал-Абад облусу</b>	<b>7</b>	<b>294 104,3</b>	<b>25 334</b>	<b>5 864</b>	<b>4 896</b>
Беш-Арал мамлекеттик коругу	1	112 463,3	15 120	2 292	1 500
Падышата мамлекеттик жаратылыш коругу	1	30 560,0	2 271	535	781
Сары-Челек мамлекеттик биосфералык коругу	1	23 868,0	1 811	1 273	997
«Саймалуу-Таш» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	31 932,0	63	181	128
Дашман мамлекеттик жаратылыш коругу	1	7 958,1	128	153	669
«Кан-Ачуу» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	30 496,5	2 425	389	343
«Алатай» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	56 826,4	3 516	1 041	478
<b>Ысык-Көл облусу</b>	<b>4</b>	<b>482 051,2</b>	<b>20 330</b>	<b>23 504</b>	<b>1 231</b>
Ысык-Көл мамлекеттик коругу	1	18 999,0	1 012	21 929	229
Сарычат-Ээрташ мамлекеттик жаратылыш коругу	1	149 117,9	16 165	870	298
«Каракол» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	38 134,0	239	113	60
«Хан-Тенири» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	275 800,3	2 914	592	644
<b>Нарын облусу</b>	<b>3</b>	<b>152 331,1</b>	<b>2 838</b>	<b>22 456</b>	<b>1 550</b>
Нарын мамлекеттик коругу	1	105 519,5	1 615	607	600
Каратал-Жапырык мамлекеттик жаратылыш коругу	1	36 392,6	1 014	21 774	450
«Салкын-Тор» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	10 419,0	209	75	500
<b>Ош облусу</b>	<b>3</b>	<b>52 946,4</b>	<b>4 327</b>	<b>3 567</b>	<b>172</b>
«Кыргыз-Ата» мамлекеттик улуттук жаратылыш паркы	1	11 172,0	965	849	37
«Кара-Шоро» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	14 340,2	900	258	70
Кулун-Ата мамлекеттик жаратылыш коругу	1	27 434,2	2 462	2 460	65
<b>Талас облусу</b>	<b>2</b>	<b>75 501,5</b>	<b>995</b>	<b>1 463</b>	<b>160</b>
«Беш-Таш» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	13 731,5	371	594	87
«Кара-Буура» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	61 770,0	624	869	73
<b>Чүй облусу</b>	<b>2</b>	<b>,</b>	<b>10 362</b>	<b>2 159</b>	<b>1 620</b>
Ала-Арча» мамлекеттик улуттук жаратылыш паркы	1	18 494,2	1 268	1 160	970
«Чон-Кемин» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	123 654,8	9 094	999	650

<sup>1</sup> «Өзгөчө корголуучу жаратылыш аймактары боюнча» мамлекеттик статистикалык отчеттуулук боюнча отчет бергендер

### 3-блок. Жашоонун экологиялык сапаты

**9.18** таблица: Аймактар боюнча стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоолору

(бир адамга эсептегенде, килограмм)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>9,1</b>	<b>8,1</b>	<b>9,3</b>	<b>8,1</b>	<b>8,0</b>
Баткен облусу	12,1	10,7	0,0	0,0	0,1
Жалал-Абад облусу	2,0	2,4	2,9	3,5	3,0
Ысык-Көл облусу	5,5	5,0	4,9	3,7	3,3
Нарын облусу	7,1	4,3	4,4	3,3	5,0
Ош облусу	2,1	1,4	6,5	6,0	5,1
Талас облусу	0,6	0,8	0,8	1,0	1,0
Чүй облусу	13,5	13,5	16,9	12,5	12,1
Бишкек ш.	24,6	22,2	23,2	20,6	21,5
Ош ш.	6,5	6,4	7,2	6,9	7,2

**9.19** таблица: Аймактар боюнча жашаган жери жана жакырчылыгы боюнча канализацияга туруктуу мүмкүндүгү бар калктын үлүшү<sup>1</sup>

	Бардыгы			Шаар жерлери			Айыл жерлери		
	бардыгы	жакыр-лар	жакыр эместер	бардыгы	жакыр-лар	жакыр эместер	бардыгы	жакыр-лар	жакыр эместер
	<b>2016</b>								
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>28,0</b>	<b>14,5</b>	<b>32,5</b>	<b>60,7</b>	<b>35,1</b>	<b>66,5</b>	<b>10,2</b>	<b>7,4</b>	<b>11,3</b>
Баткен облусу	5,2	3,5	6,1	18,0	18,7	17,8	-	-	-
Жалал-Абад облусу	8,1	4,2	10,0	26,9	10,5	36,3	1,9	1,8	2,0
Ысык-Көл облусу	28,4	13,6	33,3	71,0	70,0	71,2	11,5	1,7	15,4
Нарын облусу	16,5	11,3	19,7	62,9	43,3	70,5	8,8	7,6	9,5
Ош облусу	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	0,7	-	-	-
Талас облусу	5,7	5,0	5,8	19,8	25,0	19,1	3,3	2,7	3,4
Чүй облусу	49,7	30,7	57,9	79,5	53,4	84,3	43,2	28,4	50,5
Бишкек ш.	89,4	78,9	90,6	89,4	78,9	90,6	-	-	-
Ош ш.	28,7	20,8	31,3	28,7	20,8	31,3	-	-	-
	<b>2017</b>								
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>31,3</b>	<b>21,6</b>	<b>34,6</b>	<b>66,7</b>	<b>46,9</b>	<b>71,8</b>	<b>12,1</b>	<b>11,8</b>	<b>12,2</b>
Баткен облусу	12,0	9,4	13,8	33,7	26,8	36,9	3,0	4,2	2,1
Жалал-Абад облусу	14,4	11,7	15,7	39,8	32,2	42,4	5,8	6,7	5,3
Ысык-Көл облусу	38,7	13,0	46,8	81,7	68,1	84,0	21,1	1,8	28,8
Нарын облусу	17,8	9,9	21,1	70,3	39,7	79,1	9,1	6,3	10,3
Ош облусу	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	-	-	-
Талас облусу	6,1	5,1	6,4	18,9	8,2	20,7	3,9	4,8	3,7
Чүй облусу	48,9	34,4	56,2	77,7	31,3	84,4	42,6	34,7	47,4
Бишкек ш.	97,4	95,1	97,8	97,4	95,1	97,8	-	-	-
Ош ш.	25,4	4,5	35,9	25,4	4,5	35,9	-	-	-
	<b>2018</b>								
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>31,5</b>	<b>18,9</b>	<b>35,0</b>	<b>64,2</b>	<b>40,9</b>	<b>69,8</b>	<b>13,7</b>	<b>9,0</b>	<b>15,2</b>
Баткен облусу	9,1	3,6	11,9	23,7	13,2	28,5	3,0	-	4,6
Жалал-Абад облусу	9,0	9,9	8,6	24,4	13,6	27,7	3,9	9,1	1,1
Ысык-Көл облусу	41,4	12,1	49,4	81,8	76,6	82,4	24,9	0,0	33,4
Нарын облусу	20,4	11,4	24,4	74,0	47,2	80,6	11,4	7,7	13,1
Ош облусу	0,5	1,0	0,4	6,8	6,5	6,9	-	-	-
Талас облусу	6,0	2,7	6,9	19,3	14,3	20,0	3,7	1,8	4,2
Чүй облусу	56,8	39,1	60,1	81,4	52,4	83,5	51,3	37,9	54,1
Бишкек ш.	96,5	93,9	96,9	96,5	93,9	96,9	-	-	-
Ош ш.	25,5	6,5	35,9	25,5	6,5	35,9	-	-	-

	Бардыгы			Шаар жерлери			Айыл жерлери		
	бардыгы	жакыр-лар	жакыр эместер	бардыгы	жакыр-лар	жакыр эместер	бардыгы	жакыр-лар	жакыр эместер
<b>2019</b>									
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>31,5</b>	<b>19,9</b>	<b>34,4</b>	<b>64,4</b>	<b>50,2</b>	<b>66,9</b>	<b>13,2</b>	<b>9,0</b>	<b>14,4</b>
Баткен облусу	5,9	2,9	7,3	18,8	7,9	22,3	0,5	1,5	0,0
Жалал-Абад облусу	6,2	5,7	6,3	24,7	34,2	22,7	0,0	0,0	0,0
Ысык-Көл облусу	30,5	12,8	36,2	67,2	56,2	69,4	15,3	1,9	20,4
Нарын облусу	21,8	9,5	26,6	80,0	61,8	83,8	12,3	4,6	15,6
Ош облусу	1,7	7,5	0,8	9,1	3,2	10,2	1,1	7,9	0,0
Талас облусу	6,2	6,1	6,3	18,5	15,4	19,1	4,1	4,0	4,1
Чүй облусу	63,3	39,3	68,7	87,2	60,4	88,3	57,6	38,4	63,0
Бишкек ш.	96,1	96,0	96,1	96,1	96,0	96,1	-	-	-
Ош ш.	30,9	10,1	36,3	30,9	10,1	36,3	-	-	-
<b>2020</b>									
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>34,4</b>	<b>21,1</b>	<b>38,9</b>	<b>67,8</b>	<b>54,4</b>	<b>70,8</b>	<b>15,6</b>	<b>9,5</b>	<b>18,2</b>
Баткен облусу	4,8	3,1	5,8	16,6	12,4	18,3	0,0	0,0	0,0
Жалал-Абад облусу	6,0	3,3	7,5	23,9	17,5	26,4	0,0	0,0	0,0
Ысык-Көл облусу	51,2	22,0	62,5	83,8	67,6	87,5	37,1	10,7	49,6
Нарын облусу	27,2	16,1	33,6	82,2	58,1	86,5	18,1	13,5	21,3
Ош облусу	0,9	0,4	1,1	3,3	5,7	2,8	0,7	0,0	0,9
Талас облусу	7,9	8,6	7,7	23,9	23,2	24,1	5,0	4,6	5,1
Чүй облусу	64,7	40,0	73,2	86,7	56,0	89,2	59,3	39,0	68,0
Бишкек ш.	97,7	100,0	97,2	97,7	100,0	97,2	-	-	-
Ош ш.	46,7	18,0	51,7	46,7	18,0	51,7	-	-	-

<sup>1</sup> Үй-чарбаларын жана жумушчу күчтөрдү интеграциялап тандап изилдөөнүн маалыматтары боюнча.

**9.20 таблица: Аймактар боюнча, ичүүчү таза сууну туруктуу алууга мүмкүндүгү бар калктын үлүшү<sup>1</sup>**

	Бардыгы			Шаар жерлери			Айыл жерлери		
	бардыгы	жакыр-лар	жакыр эместер	бардыгы	жакыр-лар	жакыр эместер	бардыгы	жакыр-лар	жакыр эместер
<b>2016</b>									
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>89,9</b>	<b>89,5</b>	<b>90,1</b>	<b>99,3</b>	<b>99,7</b>	<b>99,2</b>	<b>84,9</b>	<b>85,9</b>	<b>84,4</b>
Баткен облусу	74,1	76,2	72,9	97,0	97,2	97,0	64,8	71,3	60,2
Жалал-Абад облусу	87,3	92,8	84,7	99,8	99,6	99,9	83,2	90,1	80,1
Ысык-Көл облусу	97,3	100,0	96,5	99,7	100,0	99,6	96,4	100,0	95,0
Нарын облусу	95,9	94,8	96,5	100,0	100,0	100,0	95,2	94,2	95,9
Ош облусу	76,4	69,4	78,4	100,0	100,0	100,0	74,5	65,3	77,0
Талас облусу	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Чүй облусу	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	99,9
Бишкек ш.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-	-	-
Ош ш.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-	-	-
<b>2017</b>									
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>91,1</b>	<b>91,5</b>	<b>91,0</b>	<b>99,3</b>	<b>98,7</b>	<b>99,4</b>	<b>86,7</b>	<b>88,7</b>	<b>85,8</b>
Баткен облусу	79,0	82,4	76,6	98,2	96,9	98,8	71,0	78,1	65,4
Жалал-Абад облусу	91,2	95,5	89,2	100,0	100,0	100,0	88,3	94,4	85,0
Ысык-Көл облусу	97,0	97,5	96,9	99,7	97,6	100,0	95,9	97,4	95,4
Нарын облусу	95,8	92,0	97,4	100,0	100,0	100,0	95,1	91,0	96,9
Ош облусу	77,3	64,9	79,3	100,0	100,0	100,0	75,4	61,1	77,7
Талас облусу	99,4	98,6	99,6	100,0	100,0	100,0	99,3	98,4	99,5
Чүй облусу	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Бишкек ш.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-	-	-
Ош ш.	95,7	96,0	95,5	95,7	96,0	95,5	-	-	-

	Бардыгы			Шаар жерлери			Айыл жерлери		
	бардыгы	жакыр-лар	жакыр эместер	бардыгы	жакыр-лар	жакыр эместер	бардыгы	жакыр-лар	жакыр эместер
<b>2018</b>									
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>91,8</b>	<b>90,9</b>	<b>95,0</b>	<b>99,3</b>	<b>99,3</b>	<b>99,2</b>	<b>87,8</b>	<b>86,1</b>	<b>93,1</b>
Баткен облусу	83,6	81,9	87,0	96,0	95,8	96,5	78,5	75,9	83,5
Жалал-Абад облусу	86,4	83,0	93,6	100,0	100,0	100,0	81,9	76,3	92,2
Ысык-Көл облусу	96,0	95,6	97,6	100,0	100,0	100,0	94,4	93,5	97,2
Нарын облусу	96,3	96,7	95,5	100,0	100,0	100,0	95,7	96,0	95,1
Ош облусу	83,2	81,5	92,7	100,0	100,0	100,0	81,8	80,3	91,3
Талас облусу	99,4	99,2	100,0	100,0	100,0	100,0	99,2	99,0	100,0
Чүй облусу	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Бишкек ш.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-	-	-
Ош ш.	96,5	95,6	98,1	96,5	95,6	98,1	-	-	-
<b>2019</b>									
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>94,1</b>	<b>95,6</b>	<b>93,7</b>	<b>99,4</b>	<b>99,3</b>	<b>99,4</b>	<b>91,1</b>	<b>94,3</b>	<b>90,2</b>
Баткен облусу	81,0	78,8	82,1	97,7	93,4	99,0	74,2	74,8	73,9
Жалал-Абад облусу	88,7	95,9	86,0	99,1	100,0	98,9	85,3	95,1	81,1
Ысык-Көл облусу	96,3	98,0	95,7	100,0	100,0	100,0	94,7	97,5	93,7
Нарын облусу	96,8	95,0	97,5	100,0	100,0	100,0	96,3	94,6	97,0
Ош облусу	92,4	100,0	91,2	100,0	100,0	100,0	91,8	100,0	90,5
Талас облусу	99,3	100,0	99,2	100,0	100,0	100,0	99,2	100,0	99,0
Чүй облусу	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Бишкек ш.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-	-	-
Ош ш.	97,8	100,0	97,2	97,8	100,0	97,2	-	-	-
<b>2020</b>									
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>94,1</b>	<b>95,9</b>	<b>93,4</b>	<b>99,6</b>	<b>99,4</b>	<b>99,7</b>	<b>91,0</b>	<b>94,7</b>	<b>89,4</b>
Баткен облусу	86,9	87,8	86,4	96,0	94,1	96,8	83,1	85,8	81,6
Жалал-Абад облусу	87,0	93,3	83,2	99,1	100,0	98,8	82,9	91,8	77,0
Ысык-Көл облусу	96,3	98,6	95,4	100,0	100,0	100,0	94,7	98,2	93,0
Нарын облусу	97,8	98,1	97,7	100,0	100,0	100,0	97,5	98,0	97,1
Ош облусу	90,7	96,3	89,4	100,0	100,0	100,0	89,9	95,9	88,5
Талас облусу	99,7	100,0	99,6	100,0	100,0	100,0	99,6	100,0	99,6
Чүй облусу	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Бишкек ш.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-	-	-
Ош ш.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-	-	-

<sup>1</sup> Үй-чарбаларын жана жумушчу күчтөрдү интеграциялап тандап изилдөөнүн маалыматтары боюнча.

**9.21 таблица: 2020-ж. аймактар боюнча жашаган жерине жараша таштандылардан арылуу<sup>1</sup>**  
(пайыз менен)

	Бардыгы	Шаар жерлери	Айыл жери
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
Таштанды түтүгү	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен жыйноо	48,2	83,3	24,5
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	19,3	14,3	22,6
Өрттөө	24,2	1,9	39,3
Көмүү	8,3	-	13,6
<b>Баткен облусу</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
Таштанды түтүгү	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен жыйноо	11,0	33,4	0,1
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	42,8	53,5	37,6
Өрттөө	26,3	9,6	34,4
Көмүү	19,9	7,9	27,9
<b>Жалал-Абад облусу</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
Таштанды түтүгү	-	-	-

	<b>Бардыгы</b>	<b>Шаар жерлери</b>	<b>Айыл жери</b>
Жүк ташуучу машина, контейнер менен			
жыйноо	24,4	51,7	13,8
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	34,1	46,3	29,5
Өргтөө	34,9	2,0	47,5
Көмүү	6,6	-	9,2
<b>Ысык-Көл облусу</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
Таштанды түтүгү	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен			
жыйноо	50,9	86,0	33,1
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	17,1	13,0	19,2
Өргтөө	30,7	0,8	45,9
Көмүү	1,3	0,2	1,8
<b>Нарын облусу</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
Таштанды түтүгү	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен			
жыйноо	22,8	49,7	18,3
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	61,3	49,5	63,3
Өргтөө	15,9	0,8	18,4
Көмүү	-	-	-
<b>Ош облусу</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
Таштанды түтүгү	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен			
жыйноо	41,3	61,9	39,5
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	14,6	31,4	13,2
Өргтөө	18,0	2,5	19,3
Көмүү	26,1	4,1	28,0
<b>Талас облусу</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
Таштанды түтүгү	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен			
жыйноо	8,9	48,6	0,0
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	31,4	51,4	26,9
Өргтөө	59,6	0,0	73,1
Көмүү	-	-	-
<b>Чүй облусу</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
Таштанды түтүгү	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен			
жыйноо	38,4	82,5	25,7
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	12,0	11,9	12,0
Өргтөө	49,1	5,4	61,6
Көмүү	0,6	0,2	0,7
<b>Бишкек ш.</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
Таштанды түтүгү	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен			
жыйноо	99,1	99,1	-
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	0,9	0,9	-
Өргтөө	-	-	-
Көмүү	-	-	-
<b>Ош ш.</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
Таштанды түтүгү	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен			
жыйноо	89,6	89,6	-
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	5,5	5,5	-
Өргтөө	4,4	4,4	-
Көмүү	0,4	0,4	-

<sup>1</sup> Үй-чарбаларын жана жумушчу күчтөрдү интеграциялап тандап изилдөөнүн маалыматтары боюнча.

**9.22 таблица: Дем алуу органдарынын аймактар боюнча оорулары**

(учурлар)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>517 385</b>	<b>574 088</b>	<b>593 804</b>	<b>531 940</b>	<b>406 435</b>
Баткен облусу	23 762	30 077	29 488	26 479	21 289
Жалал-Абад облусу	41 127	71 350	80 993	65 822	54 848
Ысык-Көл облусу	44 428	41 823	37 908	33 686	38 588
Нарын облусу	14 441	14 960	19 485	16 363	13 967
Ош облусу	58 922	55 527	50 916	50 428	34 028
Талас облусу	16 235	11 190	10 234	9 293	9 584
Чүй облусу	70 970	97 463	98 542	82 024	62 609
Бишкек ш.	207 469	220 840	230 967	216 876	152 512
Ош ш.	38 632	28 461	32 512	28 632	16 655
Кыргыз Республикасынын Саламаттыкты сактоо министрлигинин республикалык мекемелери	1 399	2 397	2 759	2 337	2 355

**9.23 таблица: Аймактар боюнча курч ичеги инфекция оорулары**

(учурлар)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>30 677</b>	<b>32 081</b>	<b>31 488</b>	<b>32 866</b>	<b>11 039</b>
Баткен облусу	3 592	3 714	3 602	3 591	1 655
Жалал-Абад облусу	6 277	7 032	6 877	7 349	2 824
Ысык-Көл облусу	1 959	2 610	2 377	2 971	875
Нарын облусу	1 318	1 214	1 334	1 563	458
Ош облусу	5 177	4 382	4 638	4 335	1 404
Талас облусу	1 526	1 584	1 544	1 607	410
Чүй облусу	5 220	5 504	5 094	5 050	1 635
Бишкек ш.	4 320	4 838	4 950	5 339	1 542
Ош ш.	1 288	1 203	1 072	1 061	236

**9.24 таблица: Калктуу пункттардагы жашыл бак-дарактардын жана массивдердин аянты<sup>1</sup>**

(1000 адамга эсептегенде, гектар)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>1,6</b>	<b>1,5</b>	<b>1,5</b>	<b>1,5</b>	<b>1,5</b>
Баткен облусу	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2
Жалал-Абад облусу	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8
Ысык-Көл облусу	1,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Нарын облусу	1,6	1,7	1,9	1,9	1,8
Ош облусу	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5
Талас облусу	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7
Чүй облусу	2,1	2,1	2,1	2,0	1,9
Бишкек ш.	5,1	5,0	4,7	4,7	4,6
Ош ш.	0,4	0,4	0,3	0,3	0,4

<sup>1</sup> Маалыматтарды кайра эсептөөнүн эсебинен айрым индикаторлор жаңырылды

**9.25 таблица: Электр энергиясына кеткен чыгымдардын калк башына орточо үлүшү**

(пайыз менен)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>2,7</b>	<b>3,3</b>	<b>3,1</b>	<b>3,1</b>	<b>3,2</b>
Баткен облусу	2,1	2,6	2,5	2,0	2,7
Жалал-Абад облусу	2,5	3,9	3,6	2,5	3,7
Ысык-Көл облусу	2,6	3,5	3,5	3,3	3,0
Нарын облусу	2,3	3,3	3,3	2,7	2,8
Ош облусу	2,0	2,2	2,1	2,2	2,5
Талас облусу	5,5	6,4	5,6	4,1	5,3
Чүй облусу	3,0	3,8	3,4	3,7	3,2
Бишкек ш.	3,3	3,6	3,3	4,5	3,4
Ош ш.	2,8	3,7	3,3	3,4	3,4

**9.26 таблица: Жылуулук энергиясына кеткен чыгымдардын калк башына орточо үлүшү***(пайыз менен)*

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>0,4</b>	<b>0,6</b>	<b>0,5</b>	<b>0,5</b>	<b>0,6</b>
Баткен облусу	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
Жалал-Абад облусу	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
Ысык-Көл облусу	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1
Нарын облусу	0,2	0,3	0,3	0,2	0,3
Ош облусу	-	-	-	-	0,0
Талас облусу	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Чүй облусу	0,4	0,7	0,6	0,6	0,6
Бишкек ш.	1,7	1,9	1,6	2,1	1,8
Ош ш.	0,4	0,8	0,9	0,9	0,9

**9.27 таблица: Жаратылыш газына кеткен чыгымдардын калк башына орточо үлүшү***(пайыз менен)*

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>0,8</b>	<b>0,8</b>	<b>0,8</b>	<b>0,8</b>	<b>0,9</b>
Баткен облусу	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2
Жалал-Абад облусу	0,6	0,4	0,3	0,2	0,3
Ысык-Көл облусу	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Нарын облусу	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ош облусу	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
Талас облусу	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Чүй облусу	0,4	0,6	0,5	0,6	0,5
Бишкек ш.	2,7	2,8	2,5	3,5	3,0
Ош ш.	1,9	1,4	1,3	1,3	1,2

**9.28 таблица: Катуу отунга кеткен чыгымдардын калк башына орточо үлүшү***(пайыз менен)*

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>3,4</b>	<b>4,2</b>	<b>3,8</b>	<b>3,8</b>	<b>3,7</b>
Баткен облусу	5,6	5,8	5,9	4,1	5,2
Жалал-Абад облусу	3,2	3,3	2,6	1,8	2,1
Ысык-Көл облусу	2,2	2,8	3,0	2,5	2,6
Нарын облусу	4,5	6,1	5,7	5,3	5,7
Ош облусу	5,3	6,8	5,5	7,5	7,5
Талас облусу	2,6	4,5	4,6	4,4	5,2
Чүй облусу	4,4	5,5	5,0	4,7	3,9
Бишкек ш.	0,5	0,6	1,2	0,7	0,6
Ош ш.	2,8	3,6	2,5	2,4	2,8

#### 4-блок. Экономикалык мүмкүнчүлүктөр жана таасир этүү саясаты

**9.29 таблица: Экологиялык товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн өндүрүлүшү**

	2016	2017	2018	2019	2020
ИДПдагы туристтик ишмердик чөйрөсүнүн үлүшү, пайыз менен	4,6	5,0	5,0	5,1	2,9 <sup>1</sup>
Туристтик кызмат көрсөтүүлөрдүн экспорту, млн. АКШ доллары	415,6	418,2	453,4	613,1	120,4
Туристтик кызмат көрсөтүүлөрдүн импорту, млн. АКШ доллары	437,0	345,6	275,5	379,8	78,7
Эс алгандардын саны, миң адам	1 273,2	1 375,1	1 380,4	1 778,9	463,9
уюштурулган сектордо	627,6	727,8	749,9	809,6	254,9
уюштурулбаган сектордо	645,6	647,3	630,5	969,3	209,0

<sup>1</sup>Алдын ала маалыматтар.

**9.30 таблица: Айлана-чөйрөнү коргоого негизги капиталга инвестициянын аймактар боюнча үлүшү**

(салымдардын жалпы суммасы, пайыз менен)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>0,8</b>	<b>3,0</b>	<b>0,9</b>	<b>3,4</b>	<b>1,0</b>
Баткен облусу	0,6	0,8	4,3	0,7	0,1
Жалал-Абад облусу	0,1	0,1	0,2	0,1	0,0
Ысык-Көл облусу	4,6	3,6	3,2	18,9	4,1
Нарын облусу	0,1	0,2	0,0	0,3	0,0
Ош облусу	0,8	1,0	0,7	3,6	0,6
Талас облусу	2,5	1,1	0,8	0,1	0,9
Чүй облусу	0,1	0,7	0,7	0,3	0,1
Бишкек ш.	0,2	5,6	0,2	0,2	0,4
Ош ш.	-	-	-	-	-

**9.31 таблица: Аймактар боюнча ишканалардын жана уюмдардын айлана-чөйрөнү коргоого кеткен чыгымдары**

(млн. сом)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>1 196,6</b>	<b>4 285,3</b>	<b>1 296,1</b>	<b>5 469,0</b>	<b>1 263,8</b>
Баткен облусу	29,0	23,0	128,7	28,3	3,3
Жалал-Абад облусу	25,4	17,8	37,0	27,2	5,0
Ысык-Көл облусу	898,8	856,1	799,4	4 946,0	989,0
Нарын облусу	4,5	15,1	1,8	17,0	1,2
Ош облусу	37,2	59,1	54,3	248,4	29,3
Талас облусу	45,2	25,8	19,3	9,1	43,2
Чүй облусу	45,0	149,6	136,8	59,6	17,1
Бишкек ш.	111,4	3 138,8	118,8	133,3	175,7
Ош ш.	-	-	-	-	-

**9.32 таблица: Аймактар боюнча ишканалардын жана уюмдардын тазалоочу курулмаларга кеткен чыгымдары**

(млн. сом)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>116,1</b>	<b>3 143,3</b>	<b>341,5</b>	<b>4 892,1</b>	<b>388,0</b>
Баткен облусу	-	0,0	0,0	0,0	-
Жалал-Абад облусу	3,6	3,9	3,5	4,8	5,0
Ысык-Көл облусу	-	-	172,4	4 518,3	157,8
Нарын облусу	-	-	-	0,0	-
Ош облусу	-	-	2,6	219,9	2,4

	2016	2017	2018	2019	2020
Талас облусу	-	-	-	-	39,6
Чүй облусу	1,1	0,6	44,1	15,8	7,5
Бишкек ш.	111,4	3 138,8	118,8	133,3	175,7
Ош ш.	-	-	-	-	-

**9.33 таблица: Аймактар боюнча ишканалардын жана уюмдардын жерлерди коргоого жана сарамжалдуу пайдаланууга кеткен чыгымдары**

(млн. сом)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>1 080,0</b>	<b>1 142,0</b>	<b>954,7</b>	<b>567,0</b>	<b>875,7</b>
Баткен облусу	29,0	23,0	128,7	28,3	3,3
Жалал-Абад облусу	21,5	13,9	33,5	22,5	-
Ысык-Көл облусу	898,9	856,1	627,0	417,8	831,2
Нарын облусу	4,5	15,1	1,8	17,0	1,2
Ош облусу	37,1	59,1	51,7	28,4	26,9
Талас облусу	45,2	25,8	19,3	9,1	3,6
Чүй облусу	43,8	149,0	92,6	43,8	9,5
Бишкек ш.	-	-	-	-	-
Ош ш.	-	-	-	-	-

**9.34 таблица: Токойду калыбына келтирүү үчүн учурдагы чыгымдар**

(миң. сом)

	2016	2017	2018	2019	2020
Токойду калыбына келтирүү үчүн учурдагы чыгымдар	25 412,4	26 035,6	38 915,4	30 933,4	23 638,9
анын ичинде:					
токой өсүмдүктөрүн себүү жана отургузуу аңдарга, коктуларга жана кумдарга ж.б. чарба жүргүзүүгө ылайыксыз жерлерге токой өсүмдүктөрүн отургузуу	22 555,8	22 526,2	28 570,0	28 008,4	20 376,3
жайыт жерлеринде коргоочу токой өсүмдүктөрүн отургузуу	44,9	39,2	1 988,1	474,4	222,6
токойлордун табигый жаңырышына көмөк көрсөтүү	689,1	868,7	2345,7	348,4	264,0
талаа коргоочу токой тилкелерин жаратуу	2 070,4	2 074,2	2 815,3	1 676,9	2 319,7
	52,2	527,3	3 196,3	425,3	456,3

**9.35 таблица: Өзгөчө корголуучу жаратылыш аймактарынын финансылык келип түшүүлөрү жана кирешелери**

(миң. сом)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Мамлекеттик жаратылыш коруктары</b>					
Финансылык келип түшүүлөрдүн бардыгы, кирешелер бардыгы:	6 973,8	3 338,9	1 971,6	5 711,7	258,1
анын ичинде:					
грант түрүндөгү эл аралык программалардан жана долбоорлордон	37,0	862,6	-	-	-
кайрымдуулук курмандыктарынан жана жеке жактардын жана уюмдардын салымдары	-	-	-	-	-
Республикалык жаратылышты коргоо жана токой тармагын өнүктүрүү фондунун каражаттарынан	2 827,1	2 054,2	1 633,2	2 589,9	55,0
жерлерин ижарага берүүдөн	394,2	33,1	36,0	8,4	37,1
жайыттарды, чабыктарды, орнотмолорду, бал челектерди, боз үйлөрдү жана туристтерди тейлөө үчүн башка жеңил конструкцияларды ижарага берүүдөн	3 686,2	169,6	63,4	683,0	19,1

	2016	2017	2018	2019	2020
отургузулуучу материалдары, көчөттөрдү, сувенирлерди, экологиялык таза тамак-аш продуктуларын жана башкаларды сатуудан	26,2	-	66,9	-	66,9
ӨКЖАнын, жаратылыш музейлеринин, визит борборлордун аймактарына келүүлөрдөн түшүүлөр	3,1	219,4	172,1	2 430,4	80,0
Келүүчүлөрдүн саны, адам	19 618	2 614	19 794	18 547	19 651
<b>Мамлекеттик жаратылыш парктары</b>					
Финансылык келип түшүүлөрдүн бардыгы, кирешелер бардыгы:	18 593,5	9 781,9	16 325,1	18 653,4	12 715,8
анын ичинде:					
грант түрүндөгү эл аралык программалардан жана долбоорлордон	-	-	-	-	-
кайрымдуулук курмандыктарынан жана жеке жактардын жана уюмдардын салымдары	2 183,7	50,0	-	-	-
Республикалык жаратылышты коргоо жана токой тармагын өнүктүрүү фондунун каражаттарынан	3 558,7	119,5	399,0	251,8	-
жерлерин ижарага берүүдөн	1 963,5	857,0	1 743,2	1 426,1	1 656,1
жайыттарды, чабыктарды, орнотмолорду, бал челектерди, боз үйлөрдү жана туристтерди тейлөө үчүн башка женил конструкцияларды ижарага берүүдөн	1 908,4	1 465,3	1 512,0	1 284,4	2 015,9
отургузулуучу материалдары, көчөттөрдү, сувенирлерди, экологиялык таза тамак-аш продуктуларын жана башкаларды сатуудан	4 200,6	1 836,8	2 130,0	2 248,0	1 079,9
ӨКЖАнын, жаратылыш музейлеринин, визит борборлордун аймактарына келүүлөрдөн түшүүлөр	4 778,6	5 453,3	10 540,9	13 443,1	7 963,9
Келүүчүлөрдүн саны, адам	35 764	34 838	40 946	51 302	38 835

## 5-блок. Социалдык-экономикалык контекст жана өсүүнүн мүнөздөмөсү

### 9.36 таблица: Экономикалык өсүш жана эмгек өндүрүмдүүлүк

	2016	2017	2018	2019	2020
ИДП калктын адам башына:					
сом	81 777,8	89 256,1	93 835,7	99 834,3	94 599,9 <sup>1</sup>
АКШ доллары	1 178,5	1 295,7	1 363,9	1 430,3	1 223,8 <sup>1</sup>
Эмгектин өндүрүмдүүлүгү, пайыз менен	105,7	105,4	103,6	102,9	...

<sup>1</sup>Алдын-ала маалыматтар.

### 9.37 таблица: 15 жаш жана андан улуу жаш курактагы калктын жумуштуулугунун аймактар, жашаган жери жана жынысы боюнча деңгээли<sup>1</sup>

	2016	2017	2018	2019	2020
<i>(пайыз менен)</i>					
<b>Бардык калк</b>					
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>57,1</b>	<b>55,9</b>	<b>56,2</b>	<b>57,0</b>	<b>56,6</b>
Баткен облусу	56,6	55,3	52,9	51,4	48,9
Жалал-Абад облусу	52,2	48,5	45,4	47,7	47,7
Ысык-Көл облусу	51,0	48,3	49,4	48,8	48,8
Нарын облусу	45,8	46,9	47,7	48,0	47,6
Ош облусу	66,1	63,4	66,5	70,3	70,7
Талас облусу	72,2	67,4	65,4	62,8	64,4
Чүй облусу	50,3	52,3	54,0	53,5	52,2
Бишкек ш.	62,5	63,6	63,5	63,2	62,7
Ош ш.	49,4	50,6	51,7	52,0	51,5
<b>Шаар калкы</b>					
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>56,6</b>	<b>57,4</b>	<b>58,2</b>	<b>58,6</b>	<b>58,1</b>
Баткен облусу	55,2	57,3	55,1	55,3	52,7

	2016	2017	2018	2019	2020
Жалал-Абад облусу	50,8	49,0	52,0	55,0	55,8
Ысык-Көл облусу	49,1	49,2	50,8	51,6	51,5
Нарын облусу	50,7	53,1	53,8	50,4	48,1
Ош облусу	53,3	51,8	55,6	57,7	56,9
Талас облусу	60,5	59,7	60,2	60,9	59,9
Чүй облусу	50,6	53,4	56,0	55,7	55,7
Бишкек ш.	62,5	63,6	63,5	63,2	62,7
Ош ш.	49,4	50,6	51,7	52,0	51,5
<b>Айыл калкы</b>					
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>57,3</b>	<b>55,1</b>	<b>55,0</b>	<b>56,1</b>	<b>55,7</b>
Баткен облусу	57,0	54,7	52,2	50,2	47,8
Жалал-Абад облусу	52,6	48,3	43,5	45,6	45,4
Ысык-Көл облусу	51,8	47,9	48,9	47,7	47,7
Нарын облусу	45,0	46,0	46,7	47,6	47,6
Ош облусу	67,1	64,4	67,5	71,3	71,9
Талас облусу	74,5	68,8	66,4	63,1	65,2
Чүй облусу	50,3	52,0	53,6	53,0	51,4
<b>Эркектер</b>					
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>70,7</b>	<b>70,8</b>	<b>71,1</b>	<b>71,9</b>	<b>70,9</b>
Баткен облусу	71,6	70,7	69,4	69,8	68,2
Жалал-Абад облусу	66,1	63,5	60,8	62,6	62,0
Ысык-Көл облусу	67,1	65,4	65,1	63,8	62,6
Нарын облусу	64,7	64,3	67,6	66,9	67,5
Ош облусу	78,4	79,9	83,3	85,3	83,9
Талас облусу	81,2	78,6	76,7	74,9	74,5
Чүй облусу	63,7	66,6	69,2	68,8	67,3
Бишкек ш.	72,9	73,2	71,6	73,4	72,5
Ош ш.	72,8	74,2	74,8	75,0	75,2
<b>Аялдар</b>					
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>44,1</b>	<b>41,8</b>	<b>41,9</b>	<b>42,7</b>	<b>43,0</b>
Баткен облусу	41,3	39,4	35,9	32,5	29,2
Жалал-Абад облусу	38,5	33,6	30,1	32,9	33,5
Ысык-Көл облусу	35,4	31,7	34,2	34,1	35,4
Нарын облусу	26,4	29,0	27,2	28,4	27,1
Ош облусу	53,6	46,8	49,7	55,1	57,4
Талас облусу	63,2	56,0	53,9	50,5	54,0
Чүй облусу	37,8	38,9	39,7	39,1	37,9
Бишкек ш.	53,9	55,6	56,9	54,9	54,6
Ош ш.	28,7	29,7	31,2	31,6	30,5

<sup>1</sup>Үй чарбасынын жана жумушчу күчүнүн бюджеттеринин интеграцияланган таңдама текшерүүсүнүн маалыматтары боюнча.

### 9.38 таблица: Эмгекке жөндөмдүү калктын орточо айлык эмгек акысынын жашоо минимумуна болгон катышы

(пайыз менен)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>277,4</b>	<b>286,0</b>	<b>306,6</b>	<b>321,0</b>	<b>315,5</b>
Баткен облусу	191,4	201,3	219,1	233,9	227,8
Жалал-Абад облусу	240,2	240,4	254,3	276,4	274,6
Ысык-Көл облусу	418,3	433,9	436,0	453,6	480,9
Нарын облусу	264,4	266,1	281,3	302,8	305,0
Ош облусу	180,5	184,1	181,8	205,8	206,2
Талас облусу	221,4	221,7	252,1	268,7	289,5
Чүй облусу	245,7	249,1	271,2	289,2	281,7
Бишкек ш.	336,1	351,6	385,4	389,2	375,2
Ош ш.	...	234,1	243,9	271,5	264,6

**9.39 таблица: Жалпы жумушсуздуктун аймактар боюнча деңгээли<sup>1</sup>**

(пайыз менен)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>7,2</b>	<b>6,9</b>	<b>6,2</b>	<b>5,5</b>	<b>5,8</b>
Баткен облусу	10,2	9,9	9,0	8,2	7,4
Жалал-Абад облусу	7,5	7,2	6,2	5,5	11,0
Ысык-Көл облусу	8,9	8,7	8,4	7,9	7,4
Нарын облусу	9,0	8,8	8,8	8,3	7,3
Ош облусу	5,5	5,1	4,2	3,5	2,6
Талас облусу	2,9	2,5	2,5	2,5	2,6
Чүй облусу	8,4	8,1	7,3	6,6	6,1
Бишкек ш.	7,7	7,3	6,6	5,9	5,0
Ош ш.	3,6	3,5	3,0	2,5	2,8

<sup>1</sup>Үй чарбасынын жана жумушчу күчүнүн бюджеттеринин интеграцияланган тандама текшерүүсүнүн маалыматтары боюнча.

**9.40 таблица: 2020 жылдагы жакырчылыктын аймактар боюнча деңгээли**

(пайыз менен)

	Бардыгы	Шаар жери	Айыл жери
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>25,3</b>	<b>18,3</b>	<b>29,3</b>
Баткен облусу	34,7	29,3	36,9
Жалал-Абад облусу	37,2	28,3	40,2
Ысык-Көл облусу	27,9	18,4	32,0
Нарын облусу	36,8	15,0	40,4
Ош облусу	18,8	18,6	18,8
Талас облусу	12,5	17,8	11,6
Чүй облусу	25,4	7,5	29,8
Бишкек ш.	16,8	16,8	-
Ош ш.	14,7	14,7	-

**9.41 таблица: Калктын аймактар боюнча жыштыгы**

(жылдын аягына карата, адам)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>31</b>	<b>31</b>	<b>32</b>	<b>33</b>	<b>33</b>
Баткен облусу	30	30	31	32	32
Жалал-Абад облусу	35	35	36	37	37
Ысык-Көл облусу	11	11	11	12	12
Нарын облусу	6	6	6	6	6
Ош облусу	44	45	46	47	48
Талас облусу	22	23	23	23	24
Чүй облусу	45	46	47	48	48
Бишкек ш.	...	...	...	...	...
Ош ш.	...	...	...	...	...

**9.42 таблица: Эмгекке жөндөмдүү калкка болгон күч келүүлөрдүн аймактар боюнча коэффициенти**

(жылдын аягына, эмгекке жөндөмдүү курактагы 1000 адамга карата)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>692</b>	<b>707</b>	<b>726</b>	<b>743</b>	<b>752</b>
Баткен облусу	719	733	754	775	786
Жалал-Абад облусу	699	711	723	736	742
Ысык-Көл облусу	722	733	747	753	755
Нарын облусу	777	779	784	782	773
Ош облусу	734	747	760	772	776
Талас облусу	811	815	821	818	811
Чүй облусу	692	713	739	761	774
Бишкек ш.	590	610	638	664	684
Ош ш.	589	611	654	700	735

**9.43 таблица: Жыныс жана аймактар боюнча төрөлгөндөгү өмүрдүн күтүлүүчү узактыгы**

(сурактын саны)

	2016	2017	2018	2019	2020
		<b>Экөө тен</b>			
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>70,9</b>	<b>71,1</b>	<b>71,3</b>	<b>71,5</b>	<b>71,7</b>
Баткен облусу	70,7	70,9	71,1	71,2	71,3
Жалал-Абад облусу	70,9	71,2	71,3	71,4	71,5
Ысык-Көл облусу	68,6	68,8	69,0	69,1	69,2
Нарын облусу	68,3	68,4	68,6	68,7	68,8
Ош облусу	71,1	71,4	71,6	71,8	72,0
Талас облусу	70,1	70,3	70,4	70,5	70,7
Чүй облусу	69,3	69,6	69,8	69,9	70,1
Бишкек ш.	73,8	74,2	74,4	74,6	74,8
Ош ш.	67,6	67,8	67,9	68,0	68,1
		<b>Эркек балдар</b>			
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>67,0</b>	<b>67,2</b>	<b>67,4</b>	<b>67,6</b>	<b>67,8</b>
Баткен облусу	68,3	68,4	68,6	68,7	68,9
Жалал-Абад облусу	67,7	67,9	68,0	68,2	68,3
Ысык-Көл облусу	64,1	64,2	64,3	64,4	64,5
Нарын облусу	64,0	64,1	64,3	64,4	64,5
Ош облусу	68,1	68,4	68,6	68,7	68,9
Талас облусу	66,0	66,3	66,4	66,5	66,6
Чүй облусу	65,0	65,3	65,5	65,7	65,9
Бишкек ш.	69,0	69,4	69,7	69,9	70,1
Ош ш.	63,5	63,8	64,0	64,2	64,4
		<b>Кыздар</b>			
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>75,1</b>	<b>75,4</b>	<b>75,6</b>	<b>75,8</b>	<b>76,0</b>
Баткен облусу	73,3	73,5	73,7	73,8	73,9
Жалал-Абад облусу	74,6	74,9	75,0	75,1	75,2
Ысык-Көл облусу	73,9	74,1	74,3	74,5	74,6
Нарын облусу	73,5	73,7	73,9	74,1	74,2
Ош облусу	74,5	74,9	75,1	75,3	75,4
Талас облусу	74,6	74,8	75,0	75,1	75,3
Чүй облусу	74,0	74,3	74,5	74,6	74,8
Бишкек ш.	78,2	78,6	78,8	79,0	79,1
Ош ш.	72,3	72,5	72,6	72,7	72,8

**9.44 таблица: Өсүүнүн жалпы мүнөздөмөсү (кошумча индикаторлор)**

	2016	2017	2018	2019	2020
Ички дүң продукт, млн. сом	476 331,2	530 475,7	569 385,6	619 102,7	598 344,5 <sup>1</sup>
ИДПнын өсүү темпи, мурунку жылга карата пайыз менен	104,3	104,7	103,8	104,6	91,4 <sup>1</sup>
ИДПнын дефлятору, мурунку жылга карата пайыз менен	106,1	106,3	103,4	103,9	105,8 <sup>1</sup>
ИДПнын экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча түзүмү, пайыз менен					
Айыл чарбасы, аңчылык жана токой чарбасы, балык уулоочулук жана балык өстүрүүчүлүк	12,8	12,5	11,7	11,7	13,5 <sup>1</sup>
Энергетикасыз өнөр жай	16,3	16,2	15,7	16,8	18,9 <sup>1</sup>
Электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо	1,9	2,5	2,8	2,2	2,3 <sup>1</sup>
Курулуш	8,4	8,6	9,0	9,5	8,3 <sup>1</sup>
Кызмат көрсөтүүлөр	47,5	47,1	46,6	46,6	46,3 <sup>1</sup>
Пайдалануу боюнча ИДПнын түзүмү пайыз менен					
Акыркы керектөө үчүн чыгымдар	100,3	99,2	99,7	92,8	92,3 <sup>1</sup>
Дүң жыйым	33,9	32,9	36,0	36,1	29,0 <sup>1</sup>
Негизги капиталдын дүң жыйымы	31,8	31,5	31,6	31,5	25,1 <sup>1</sup>
Товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн таза экспорту	-34,2	-32,1	-35,7	-28,9	-20,4 <sup>1</sup>

	2016	2017	2018	2019	2020
Тышкы соода жүгүртүү, млн. АКШ					
доллары	5 573,6	6 259,0	7 128,8	6 975,1	5 692,0
анын ичинде:					
экспорт	1 573,2	1 764,3	1 836,8	1 986,1	1 973,2
импорт	4 000,4	4 494,7	5 292,0	4 989,0	3 718,8

<sup>1</sup> Алдын ала маалыматтар.

#### 9.45 таблица: Товарлардын жана тейлөөлөрдүн керектөө бааларынын аймактар боюнча индекси

(мурунку жылга карата пайыз менен)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>100,4</b>	<b>103,2</b>	<b>101,5</b>	<b>101,1</b>	<b>106,3</b>
Баткен облусу	100,2	104,1	100,2	102,5	107,9
Жалал-Абад облусу	100,9	104,5	101,3	101,6	106,1
Ысык-Көл облусу	101,2	104,5	102,3	102,9	106,2
Нарын облусу	102,0	104,6	103,2	102,0	106,3
Ош облусу	100,4	107,0	107,2	101,3	105,3
Талас облусу	96,9	104,1	101,6	100,8	108,1
Чүй облусу	102,8	102,9	101,6	100,6	106,0
Бишкек ш.	99,9	101,8	100,7	100,9	106,9
Ош ш.	100,4	105,7	102,7	100,9	103,8

#### 9.46 таблица: Товарлардын жана тейлөөлөрдүн керектөө бааларынын аймактар боюнча индекси

(мурунку жылдын декабрына карата пайыз менен)

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Кыргыз Республикасы</b>	<b>99,5</b>	<b>103,7</b>	<b>100,5</b>	<b>103,1</b>	<b>109,7</b>
Баткен облусу	101,0	104,8	98,2	106,3	108,4
Жалал-Абад облусу	100,1	103,5	101,0	103,3	109,9
Ысык-Көл облусу	103,0	103,7	101,8	104,1	108,4
Нарын облусу	101,2	103,8	103,7	102,5	109,4
Ош облусу	100,6	111,1	102,2	102,6	107,7
Талас облусу	98,0	105,0	100,4	102,6	111,8
Чүй облусу	100,8	103,4	99,7	102,6	111,4
Бишкек ш.	98,4	102,3	100,2	103,0	110,4
Ош ш.	100,6	106,7	101,0	102,3	106,9

## Методологиялык түшүндүрмөлөр

**Атмосфераны булгоочулар** – жогорку концентрацияларда адамдарга, жаныбарларга, өсүмдүктөргө же материалдарга жагымсыз таасир көрсөтүүгө жөндөмдүү келген абанын курамындагы заттар. Алардын санына катуу жана суюк бөлүкчөлөр, газдар же алардын айкалышуулары кирет.

**Биологиялык ар түрдүүлүк** - белгилүү район үчүн мүнөздүү болгон генетикалык түрдүүлүк жана экотутумдук ар түрдүүлүктүн диапазону.

**Жаратылышты коргоочу кубаттуулуктарды ишке киргизүү** - жаңы курулуштун, кеңейтүүлөрдүн, реконструкциялардын жана иштеп жаткан ишканаларды техникалык кайра жабдуулардын эсебинен киргизүү.

**Түр** – биологиялык механизмдер менен башкарылган организмдин өзгөчөлүктөрүнүн жана өзгөчө тиби бар популяцияларынын жыйындысы.

**Суу ресурстары** – пайдаланылган же пайдалана турган жер алдындагы жана жер бетиндеги суулардын камы.

**Суу буруу** – агын суулардын бардык түрлөрүнүн түздөн-түз көлмөлөргө, жер алдындагы горизонтторго, агымсыз ойдуңдарга таштоолордун, ошондой эле башка ишканаларга (уюмдарга) агын сууларды берүүнүн көлөмү.

**Булгоочу зыян заттардын атмосферага абага таштоолору** – таштоолордун стационардык жана кыймылдуу булактарынан атмосферага булгоочу (ден соолукка же калкка, курчап турган чөйрөгө жагымсыз таасир этүүчү) заттардын келип түшүүсү. Эсеп агрегатык абал боюнча (катуулардын, газ түрүндөгүлөрдүн жана суюктардын саны) жана айрым заттар боюнча (ингредиенттер) жүргүзүлөт.

**Жаратылыш булактарынан сууну алуу** – сууну мындан ары да керектөө максатында жер бетиндеги көлмөлөрдөн жана жер алдындагы горизонттордон суу ресурстарын алуунун көлөмү.

**Булганган агын суулар** – өндүрүштүк жана тиричиликтик (коммуналдык) агуулар, жер бетиндеги суу объектирине тазалоосуз ташталган (же толук эмес тазалоодон кийин) жана жол берилүүчү таштоолордун чегинен ашып түшкөн сандагы булгоочу заттарды камтыган агын суулар.

**Коруктар** – жаратылыш комплексин сактоо жана изилдөө үчүн чарбалык пайдалануудан алынган географиялык зоналар үчүн уникалдуу же эң типтүү аймактардын участоктору. Коруктардын ишмердигинин максаты баалуу жаныбарларды жана өсүмдүктөрдү калыбына келтирүү болуп саналат.

**Айлана-чөйрөнү коргоого кеткен чыгымдар** – мамлекеттин, капиталдык максаттуу салымдардын жана күндөлүк чыгымдарын жаратылышты коргоочу негизги фонддорду күтүүгө жана эксплуатациялоого киргизген максаттуу же каражаттуу жаратылышты коргоо багытындагы ишканалардын чыгымдарынын жалпы суммасы.

**Табигый өсүү** жыл ичинде төрөлгөндөр менен өлгөндөрдүн ортосундагы сандын ар түрдүүлүгүнө барабар. Промилледе эсептелинет.

**Жоголуучу түр** – жоголуу коркунучу алдында турган таксондор. Жоголуучуларга саны критикалык деңгээлге чейин олуттуу түшкөн таксондор кирет. Мындан сырткары, жоголуучуларга өлүп, акыркы 50 жыл ичинде жапайы жаратылышта кездешпеген түрлөр кирет.

**Негизги капиталга инвестиция** – айлана-чөйрөнү коргоого жана жаратылыш ресурстарын максаттуу пайдаланууга багытталган чыгымдар, жаңы курулушка, кеңейтүүгө, реконструкцияга, техникалык кайра жабдууга жана жаратылышты коргоо багытындагы объектирди модернизациялоого кеткен чыгымдар кирет.

**Суунун сапаты** – суунун физикалык, химиялык, биологиялык жана органолептикалык (даамдык) касиети.

**Өлүм себептери боюнча коэффициенттери** – өлгөндөрдүн көрсөтүлгөн себептери боюнча санынын калктын орточо жылдык санына күндөлүк баадагы катышы. Алар өлүмдүн жалпы коэффициенттеринен айырмаланып, калктын 1 000ине эмес, 100 000ине эсептелди.

**Токой фонду** – өлкөнүн аймагынын (регионунун) токой ээлеген, ошондой эле токой ээлеген, бирок токой чарбасынын керектөөлөрү үчүн багытталган (токойлордогу айдоо жерлер, чөп чабыктар, жайыттар, суулар, жолдор, токой жолдору ж.б.) бөлүгү. **Токойлуулук** – токой ээлеген аянттардын өлкөнүн жалпы аймагына болгон катышы.

**Токой менен жабылган токой аянты** – бак-дарактарды түзүүчү жыгач тектери менен анык ээленген аянт.

**Токойду калыбына келтирүү** – кыюларда, күйүп кеткен жерлерде, бош калган жерлерде, ачык жерлерде жана башка токой алдындагы мурунку аянттарда токойлорду калыбына келтирүү боюнча

иш-чараларды жүргүзүү. Токойду калыбына келтирүү токой тигүүнү, айдоону жана табигый жандандырууга көмөктөшүүнү камтыйт.

**Болгон калк** – каттоолордун убагында ошол аймакта болгон жана убактылуу жашаган калк. Каттоолор аралык мезгилде болгон калктын күндөлүк баалоосу каттоолордун маалыматтарынын базасында жана демографиялык окуялардын күндөлүк каттоолорунун маалыматтарынын эсеби менен жүргүзүлөт.

**Улуттук парктар** – жаратылыш комплекстерин сактоо үчүн түзүлгөн, табигый жана маданий ландшафтарынын жагымдуу айкалышуусунун күчүндө өзгөчө экологиялык, тарыхый жана эстетикалык баалуулугу бар жана рекреациялык, агартуучулук, илимий жана маданий максаттарда пайдаланылган аймактардын участоктору.

**Абанын сапатынын нормалары** – жогорулоого уруксат берилбеген регламентациялык жоболор менен жол берилген атмосфера булгоочуларынын концентрациясы.

**Ченемдик-тазаланган агын суулар** - тийиштүү курулмаларда тазалоодон өткөн агын суулар жана суу объекттериндеги тазалоодон кийин суунун сапатынын нормаларын бузууга алып келбеген, т.а., бул агын суулардагы булгоочу заттар бекитилген жол берилүүчү таштоолордун чегине (ЖЧТ) ылайык келиши керек.

**Төрөттүн жана өлүмдүн жалпы коэффициенттери** – календарлык жылдын ичинде өлгөндөрдүн санынын болгон калктын орточо жылдык санына катышы. Промилледе саналат.

**Жашоонун күтүлүүчү узактыгы** – адамга орточо жаш курактык өлүмдүн муунунун бардык өмүрүнүн аралыгында көрсөткүч эсептелген жылдын деңгээлинде калуу шартында төрөлгөн муундан баштап жашаган жылдарынын санын чагылдырат. Жашоонун күтүлүүчү узактыгы өлүмдүн эн адекваттуу жалпыланган мүнөздөмөсү болуп саналат.

**Курчап турган чөйрө** - жашоо сапатына, жашоо аракеттин шарттарына жана адамдын ден соолугунун абалына таасир этүүчү жаратылыш компоненттеринин жыйындысы. Курчап турган чөйрөнүн компоненттери атмосфера абасы, суу, топурак, кен байлыктар, жаныбарлар жана өсүмдүктөр дүйнөсү.

**Азоттун оксиди (NO)** – күйүүчү отундардын ичинен күймө кыймылдаткычта жогорку басымда жана температурада күйүүдө пайда болгон газ. Абада азоттун диоксидине чейин кычкылданат жана фотохимиялык тумандардын пайда болушуна түрткү болот.

**Коркунучтуу (уулуу) калдыктар** – коркунучтуу касиеттердин (уулуу, инфекциялык, жарылуучу, тез күйүүчү, жогорку реакциячылдыкка жөндөмдүү сыяктуу) бирине ээ болгон заттын курамында камтылган жана өз алдынча, ошондой эле башка заттар менен кошулган учурда, элдин ден-соолугу же айлана-чөйрө үчүн түздөн-түз же потенциалдуу коркунуч жарата турган санда же ошондой түрдө кездеше турган (радиоактивдүүлөрдөн башка) калдыктар. Коркунучтуу калдыктар коркунучтуулугу боюнча беш класска бөлүнөт:

- биринчи класс – өзгөчө коркунучтуу заттар (калдыктар);
- экинчи класс – жогорку деңгээлдеги коркунучтуу заттар (калдыктар);
- үчүнчү класс – орточо коркунучтуулугу менен заттар (калдыктар);
- төртүнчү класс – коркунучтуулугу азыраак заттар (калдыктар);
- бешинчи класс – дээрлик коопсуз.

**Коркунучтуу (уулуу) калдыктар** – уулуу заттарды камтыган, коркунучтуу касиетке ээ (уулуулук) жана курчап турган чөйрөгө жана адамдын ден соолугуна түздөн-түз же потенциалдуу коркунуч көрсөтүшү мүмкүн болгон калдыктар.

**Суу ресурстарын коргоо** – суу объекттерин сактоого жана калыбына келтирүүгө багытталган ишмердик.

**Айлана-чөйрөнү коргоо** – айлана-чөйрөнүн сапатын таштоолордун алдын алуунун же жашоо чөйрөсүндөгү булгоочу заттардын курамын төмөндөтүүнүн жардамы менен сактоого жана калыбына келтирүүгө багытталган бардык ишмердик.

**Атмосфераны булгоочу газдарды тазалоо** – атмосфера абасынын булгануу булагынан чыккан газ-аба аралашмаларынын курамынан атайын түзүлүштөрдүн, орнотмолордун жана жабдуулардын жардамы менен зыяндуу заттарды жок кылуу.

**Агын сууларды тазалоо** – агын сууларды алардын курамындагы булгоочу кошундуларды аныкталган ченемге чейин чыгаруу, жок кылуу, нейтралдаштыруу максатында иштетүү.

**Аңчылык жерлери** – жапайы жаныбарлардын жана канаттуулардын жашоо орду катары кызмат кылган жана аңчылык чарбасын жүргүзүү үчүн пайдаланыла турган токой, суу жана айыл чарба жерлери ээлеген жерлер.

**Жайыт** – жаратылыш жана эгилген чөптөр менен ээленген, малдардын жайыты үчүн ыңгайлуу жана чөп чабыкка пайдаланылбаган жер участкатору.

**Айдоо жерлери (айдоо)** – айыл чарба өсүмдүктөрүнө пайдалануучу систематикалык иштетилүүчү жерлер, көп жылдык чөптөрдүн жана таза түгөйлөрдүн айдоолору.

**Пестициддер** – өсүмдүктөрдүн жана жаныбарлардын зыянкечтеринин жана зыяндуу түрлөрүнүн санынын пайда болушунун алдын алуу, жок кылуу же жөнгө салуу үчүн колдонулган бардык заттар же заттардын аралашмасы.

**Жер бетиндеги суулар** – ачык абада жайгашкан бардык суу объекттери, анын ичинде дарыялар, көлдөр, суу сактагычтар ж.б.

**Жер алдындагы суулар** – жер бетинин деңгээлинен төмөн жайгашкан, нымдардын инфильтрациялоосунун эсебинен улам суу менен толгон көлмөлөр.

**Токой менен жабылган аянт** – жыгач тектери менен анык ээленген, токой бак-дарактарын түзүүчү аянт.

**Токой тигүү** – токой өсүмдүктөрүнүн аянттарына уруктарды, көчөттөрдү жана башка отургузулуучу материалдарды тигүү боюнча иштер.

**Токой айдоо** – токой өсүмдүктөрүнүн аянттарына жыгач үрөнүн себүү боюнча иштер.

**pH кычкылдуулугунун көрсөткүчү** – суюктуктун кычкылдуулугунун же щелочтуулугунун көрсөткүчү, pH белгиси 0 дөн 7 ге чейинки чектерде кычкылдуулукту, 7 ден 14 кө чейин щелочтуулукту көрсөтөт, ал эми pH 7 көрсөткүч – нейтралдуулуктун көрсөткүчү.

**Токойго кам көрүү кесүү** – дарактардын жана бадалдардын мезгилдүү кесүүлөрү.

**Чөп чабыктар** – чөп чабык үчүн пайдаланылган жер участкатору.

**Атмосферанын булгануусунун стационардык булагы** – зыяндуу заттарды эксплуатациялоо процессинде бөлүнүп чыгуучу кыймылсыз технологиялык агрегат (орнотуу, түзүлүш, аппарат ж.б.).

**Айлана-чөйрөнү коргоого кеткен күндөлүк чыгымдар** – күндөлүк иштерди жүргүзүүгө кеткен чыгымдар.

**Булгоочу уулуу заттар** - өлүм, оору жана/же организмдин тубаса кемтиктеринин себептери болуп саналган айлана-чөйрөнү булгоочу заттар, аларды жутуучулар же синирүүчүлөр.

**Жер семирткичтер** – өсүмдүктөрдүн өсүүсүнө жана топурактын семиздигине таасир эткен, химиялык элементтерди камтыган органикалык жана органикалык эмес заттар.

**Фауна** – жаныбарлар дүйнөсү.

**Флора** – бардык өсүмдүктөр дүйнөсү.

**Экология** – организм менен айлана-чөйрөнүн ортосундагы өз ара байланыштын бирдейлиги же модели.

**Эндемиялык түр** – бир региондун же жердин чектеринде жашаган түрлөр.

**Өзгөчө кырдаал (ӨК)** - Кыргыз Республикасынын белгилүү бир аймагында адамдардын курман болуусу, адамдардын ден соолугуна же айлана-чөйрөгө зыян келтирүүсү, олуттуу материалдык чыгымдарга жана адамдардын жашоо шарттарынын бузулушуна алып келиши мүмкүн болгон же алып келген коркунучтуу жаратылыштык же техногендик кубулуштардын, авариянын, катастрофанын, табигый же башка кырсыктын, заманбап кыйраткыч каражаттардын тийгизген таасирлеринин натыйжасында болуучу кырдаал.

**Өзгөчө кырдаалдардын кесепетинен болгон зыян** – бул өзгөчө кырдаалдардын таасиринин натыйжасында жаралган өндүрүштүк жана социалдык багыттагы объектилердин (материалдык жана башка баалуулуктардын) жарым-жартылай же толук бузулушу.

**Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитетинин  
2022-жылы чыгара турган басылмалары**

	Мезгилдүүлүгү	Чыгаруу мөөнөттөрү
<b>Комплекстүү статистикалык басылмалар</b>		
“Кыргыз Республикасынын социалдык-экономикалык абалы жөнүндө” басылмасы	айлык	айдын 21-санына чейин, кварталдык-отчёттук айдан кийинки айдын 23-санына чейин
“Кыргыз Республикасы жана региондор” статистикалык бюллетени	кварталдык	отчёттук кварталдан кийинки айдын 30-санына чейин
“Кыргызстан” кыскача статистикалык маалымдамасы	жылдык	апрель
“Кыргызстан цифраларда” жыйнагы	жылдык	июнь
Кыргыз Республикасынын Статистикалык Жылдыгы	жылдык	декабрь
“Кыргызстандагы туризм 2017-2021” жыйнагы	жылдык	июль
“Кыргыз Республикасындагы чакан жана орто ишкерлик 2017-2021” жыйнагы	жылдык	октябрь
“Кыргыз Республикасындагы чет өлкөлүк инвестициялары бар ишканалардын ишмердиги 2017-2021” жыйнагы	жылдык	октябрь
<b>Улуттук эсептер статистикасы</b>		
“Кыргыз Республикасынын улуттук эсептери 2017-2021” жыйнагы	жылдык	ноябрь
«Ресурстар-Колдонуу» Таблицалары (РКТ) 2020-ж. жыйнагы	жылдык	октябрь
<b>Финансы статистикасы</b>		
“Экономиканын реалдуу секторунун ишканаларынын пайдасынын калыптанышы” статистикалык бюллетени	жылдык кварталдык	10-июнь, отчёттук мезгилден кийинки 70-күнү
“Экономиканын реалдуу секторундагы ишканалардын өз ара эсептешүүлөрүнүн абалы” статистикалык бюллетени	жылдык кварталдык	10-июнь, отчёттук мезгилден кийинки 70-күнү
“Экономиканын реалдуу секторунун ишканаларынын товардык-материалдык баалуулуктарынын запастары” статистикалык бюллетени	жылдык кварталдык	10-июнь, отчёттук мезгилден кийинки 70-күнү
“Экономиканын финансылык секторунун ишканаларынын иш-аракеттеринин негизги көрсөткүчтөрү” статистикалык бюллетени	жылдык кварталдык	22-апрель отчёттук мезгилден кийинки 50-күнү
“Кыргыз Республикасынын ишканаларынын финансысы 2017-2021” жыйнагы	жылдык	сентябрь
<b>Өнөр жай статистикасы</b>		
“Өнөр жай боюнча негизги экономикалык көрсөткүчтөр” статистикалык бюллетени	айлык	отчёттук мезгилден кийинки айдын 15-санына чейин
“Кыргыз Республикасынын өнөр жайы 2017-2021” жыйнагы	жылдык	октябрь
<b>Курулуш жана инвестиция статистикасы</b>		
“2021-жылдын инвестиция жана курулуш боюнча жылдык отчётту иштеп чыгуунун негизги жыйынтыктары” статистикалык бюллетени	жылдык	сентябрь
“Кыргыз Республикасынын инвестициялары 2017-2021” жыйнагы	жылдык	сентябрь
<b>Айыл чарба статистикасы</b>		
“Кыргыз Республикасынын аймагында мал чарба продуктуларынын негизги түрлөрүн өндүрүү” статистикалык бюллетени	айлык	отчёттук мезгилден кийинки айдын 9-күнү
“Түшүмдү жыйноо, күздүк өсүмдүктөрдү себүү, тоңдурманы айдоо” статистикалык бюллетени	1-июлдан жылдын аягына чейин	отчёттук мезгилден кийинки айдын 9-күнү
“2021-жылы айыл чарба өсүмдүктөрүнүн түшүмүнүн жыйналышы жөнүндө” статистикалык бюллетени	жылдык	январь
“Кыргыз Республикасынын областары жана районунда 2022-жылдын түшүмү үчүн айыл чарба өсүмдүктөрүнүн себүү аянттары” статистикалык бюллетени	жылдык	июль
“Кыргыз Республикасынын айыл чарбасы 2017-2021” жыйнагы	жылдык	ноябрь
“Тоют өндүрүү жөнүндө отчёт” статистикалык бюллетени	жылдык	декабрь
“2021-жылдын башына карата малдардын жана үй канаттуулардын эсебинин жыйынтыгы” статистикалык бюллетени	жылдык	февраль

	Мезгилдүүлүгү	Чыгаруу мөөнөттөрү
<b>Керектөө рыногунун жана кызмат көрсөтүүлөрдүн статистикасы</b>		
“Сооданын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн негизги көрсөткүчтөрү” статистикалык бюллетени	айлык	отчёттук мезгилден кийинки айдын 20-санына чейин
“Кыргыз Республикасынын керектөө рыногу 2017-2021” жыйнагы	жылдык	сентябрь
“Кыргыз Республикасындагы маалыматтык-коммуникациялык технологиялар 2017-2021” жыйнагы	жылдык	октябрь
<b>Баалардын статистикасы</b>		
“Кыргыз Республикасы боюнча товарларга жана кызмат көрсөтүүлөргө керектөө бааларынын индекси” статистикалык бюллетени	айлык	отчёттук мезгилден кийинки айдын 12-күнү
“Кыргыз Республикасындагы баалар” жыйнагы	жылдык жарым жылдык	март отчёттук мезгилден кийинки 45-күнү
“КМШнын айрым өлкөлөрүндөгү өнөр жай продукциясынын негизги түрлөрүнө өндүрүүчүлөрдүн баалары” статистикалык бюллетени	кварталдык	отчёттук мезгилден кийинки 30-күнү
<b>Эмгек жана иш менен камсыз кылуу статистикасы</b>		
“Жумушчулардын саны жана эмгек акысы боюнча жылдык отчеттордун жыйынтыктары” статистикалык бюллетени	жылдык	август
“Жумуштуулук жана жумушсуздук” 2021-жылы үй чарбанын бюджеттеринин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган изилдөөсүнүн жыйынтыгы	жылдык	октябрь
<b>Үй чарбаларын тандап изилдөө статистикасы</b>		
Кыргыз Республикасынын азык-түлүк коопсуздук жана кедейчилик боюнча маалыматтык бюллетени	кварталдык	отчёттук мезгилден кийинки 55-күнү
“Кыргыз Республикасынын калкынын жашоо деңгээли 2017-2021” жыйнагы	жылдык	ноябрь
<b>Тышкы экономикалык ишмердик статистикасы</b>		
“Кыргыз Республикасынын тышкы жана өз ара соодасы - 2017-2021” жыйнагы	жылдык	октябрь
<b>Демографиялык статистика</b>		
“Кыргыз Республикасынын демографиялык жылдыгы 2017-2021” жыйнагы	жылдык	сентябрь
<b>Социалдык статистика</b>		
“Кыргыз Республикасындагы аялдар жана эркектер” жыйнагы	жылдык	ноябрь
<b>Айлана-чөйрө статистикасы</b>		
“Кыргыз Республикасынын айлана-чөйрөсү анын ичинде Ыссык-Көл аймагынын экологиялык абалын коргоо” статистикалык бюллетени	жылдык	август
“Кыргыз Республикасындагы айлана-чөйрө 2017-2021” жыйнагы	жылдык	октябрь

Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети, [www.stat.kg](http://www.stat.kg)

# КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН АЙЛАНА-ЧӨЙРӨСҮ

**2016-2020**

Жылдык басылма

*Чыгарууга жооптуу:*  
Доронина Е.В.

Тел.:(+996312) 62-56-07

Басып чыгарууга кол коюлду: 2021-ж., октябрь  
Форматы А4 60x84  
Офсеттик басма  
Тиражы: 20 нуска

Көлөмү 14 п.л.  
Тапшырык №

*Кыргыз Республикасынын Улутстаткомунун  
ИМБнун басма иштери бөлүмү*